

ZAKAJ TOLIKO ZIDAV BREZ DOVOLJENJA

Lokacij dovolj, le dostopne niso

Bo občini dana pravica do razlastitve zemljišč, če bo to narekovala potreba po urejeni stanovanjski izgradnji?

V novomeški občini si je veliko zasebnikov postavilo hiše na črno, kar pomeni, da so zidali, ne da bi izrabili predpisano pot. Zidav na črno je čedalje več, in ker kaže, da so pristojni organi proti njim čedalje bolj brez moči, se ponuja misel, ali ni tako zaradi objektivnih razlogov. Kajpada sistem ni vsega kriv, ker je treba upoštevati, da se črnim gradnjam navadno zelo mudi, res pa je tudi, da mnogi hote obidejo zakonito pot, ki je v stanovanjski izgradnji v veljavi.

Časi, ko so zasebniki zidali na črno zato, ker ni bilo zazidalnih načrtov in iz podobnih razlogov, ki so jih navajali inšpekcijskim organom, so mimo. Občinska skupščina je nedavno sprejela zazidalne načrte za 88 lokacij, pred tem pa še za več. Zazidalni načrti bodo ene zadovoljili, drugih ne, vendar je edino prav, da je dovoljeno zidati le v skladu z urbanistično ureditvijo naselij, ne pa kjer kdo želi.

Pa je stopilo nekaj vmes, da kljub zazidalnim načrtom in lokacijam zasebniki ne morejo postavljati hiš po redni poti. Lokacije namreč so, pa jih tudi ni; so pa načrti, ni jih pa na terenu. Zemlja, kjer naj bi zidali, je zasebna

last. Družbena zemlja je skoro pozidana, zasebniki pa svoje ne prodajo, če pa jo, so cene visoke. Pojavljajo se špekulacije.

Občina nima pravice pose-

ći v zasebno lastnino, nima pravice razlastiti. Vse bolj pa se kaže potreba po zakonu, ki bi dovoljeval občini tudi to, da bi razlastila zlasti take parcele, kjer je predvideno urejeno (urbanistično, komunalno itd.) naselje zasebnih hiš.

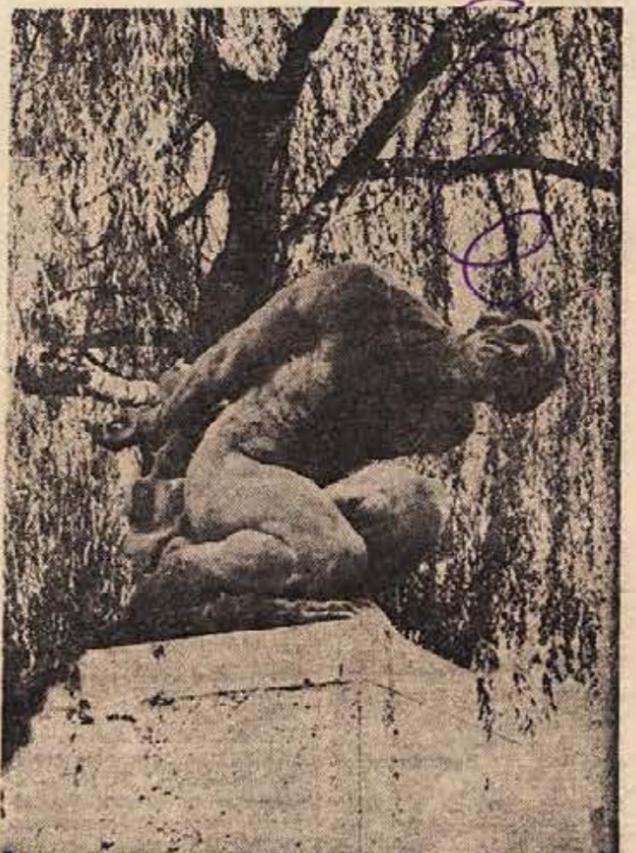
Po zazidalnih načrtih je v Novem mestu na voljo okoli 180 lokacij, interesentov pa je precej več. Dokler ne bo rešeno vprašanje odkupa zemljišč od zasebnikov, bo moral marsikdo z zidavo počakati, ali pa zemljo plačati z velikimi denarji. Največ lokacij je na desnem bregu Krke, na levem pa skoro nič, ker je v tem delu mesta slabša preiskrva z vodo.

DANES:

- Občine proti državi str. 2
- Protesti po vsem svetu str. 2
- Donosna cena krompirja str. 3
- Pojn hranilnik str. 4
- Tovarna na stebrih starega kozolca str. 5
- Armada v zibelki partizanstva str. 10
- Strašilni strel na Cigane str. 18
- Brežice na vrhu str. 19
- In 27 malih oglasov na zadnji strani

Razgovor o kočevski progi

V ponedeljek, 23. oktobra, je bil v Kočevju sestanek, na katerem so razpravljali o kočevski progi in njenem tovarnem in potniškem prometu. Sestanka so se udeležili predstavniki Železniskega transportnega podjetja Ljubljana, Zavoda za gospodarstvo in plan SRS, Komisije za ugotavljanje rentabilnosti prog pri ZTP, občinskih skupščin Grosuplje, Kočevja in Ribnice ter večjih delovnih organizacij, ki prevažajo tovor po železnici.

1. november - dan spominov na drage, ki jih ni več. S cvetjem bomo obsuli grobove in spomenike in v mislih pohiteli k njim, ki so omahnili v zanosu boja, v zaletu snovanja, in k njim, ki so odšli iz naše srede tiho in neopazno. Še vedno živijo v nas, še vedno so nam enako dragi in spet se jih bomo spomnili s cvetjem in jim prižgali lučke na grobovih...

Za občinski praznik

BREZIC in NOVEGA MESTA

ter krajevni praznik

SEMIČA in VINICE

naše iskrene čestitke vsem občanom!

DOLENJSKI LIST

Odločno proti slabostim

Večina krajevnih konferenc organizacij ZK v krški občini je že mimo. Značilno zanje je, da so komunisti zelo odločno nastopili proti dosedanjim slabostim v vrstah ZK. Od novih delovnih oblik vsi po vrsti veliko pričakujejo. Na Senovem so obravnavali položaj rudnika v zvezi z razvojem kraja v prihodnjih letih. Govorili so tudi o uresničevanju reforme.

NAČRTNO IZOBRAŽEVANJE TUDI NA VASI

Za kmečko mladino

Kmečka mladina ne vidi bodočnosti v zasebni kmetiji, zato že vsa leta po vojni uhaja v tovarne, kjer se največkrat udinja kot nekvalificirana delovna sila. V osnovnošolskem sistemu smo opustili kmetijsko izobraževanje, kakršno je bilo v navadi pred vojno na podeželskih šolah. Tudi kmetijske strokovne šole so pustile v nemar izobraževanje bodočih zasebnih kmetovalcev.

V naprednih zahodnih in vzhodnih državah je to urejeno drugače: sin ne more prevzeti od očeta kmetije, če ni opravil kmetijske šole in preстал najmanj enoletno prakso pri kmetovalcu, ki mu ga je določila oblast. To je predpisano z zakonom.

Vsa povojna leta smo

kmetu veliko pridigali o sodobnem kmetovanju, toda on še vedno dela z vprežnim plugom, s koso in motiko ter prideluje vse. Bodočnost zasebnega kmetijstva pa je samo v specializaciji in v pridelovanju tega, kar zahteva tržišče.

Na mladih sloni bodočnost. Že v šoli, pa tudi po njej jim je treba vcepiti v srce ljubezen do sodobnega kmetovanja. Tej misli sledijo zimski tečaj za kmečko mladino, ki jih že nekaj časa prirejajo v Spod. Posavju, zdaj pa se jim pridružuje tudi kmetijska šola Gram. (Več o tem berite na 18. strani!) Stare ljudi je težko spreobrniti, zato je prav, da smo se tega lotili pri mladih!

M. JAKOPEC

Z avtomobilom v oreh ob cesti

20. oktobra popoldne se je pri peljal iz smeri tovarne pahljave v Brežicah voznik osebnega avtomobila Milan Kovač iz Črnelca. Po srečanju z neznanim voznikom v bližini Cankarjeve ulice ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo v oreh ob cesti. Na avtomobilu je za okrog 6.000 ND škoda, voznik pa je ostal nepoškodovan.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo zaradi praznika (dneva mrtvih) izšla v petek, 3. novembra 1967.

UPRAVA LISTA

29.080

Dolenjskih listov

smo tiskali danes, 26. oktobra 1967: od tega za stalne naročnike 16.749 izvodov, za drobno prodajo (kolportajo) 2095 izvodov in za arhiv ter dokazno gradivo 236 izvodov.

Novo naročnike še sprejemamo!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

NA VOJASKIH VAJAH V BELI KRAJINI. Prizadevanja naših vojakov so si ogledali tudi najvišji funkcionarji iz Hrvatske in Slovenije. Na sliki predsednik republiškega izvršnega sveta tovariš Štanc Kavčič po ogledu pontonskega mostu čez Kulpo (Foto: S. Busič) Več o vajah na 12. strani!

Otroško varstvo na pragu novega obdobja

Pred kratkim je bil dan v javno razpravo osnutek zakona o skupnostih otroškega varstva in financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok

Maja letos je zvezna skupščina sprejela splošni zakon o financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok, na osnovi katerega je republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo pripravil osnutek republiškega zakona, ki bo predvidoma sprejet že v začetku novembra letos.

Osnutek zakona, o katerem bodo te dni razpravljali v vseh občinah na skupnih svetovanjih predstavnikov občinskih skupščin, družbeno-političnih organizacij, šol in vseh, ki so zainteresirani za vzgojo mladine, postavlja

otroško varstvo v nov položaj. Napak pa bi bilo misliti, da bo s tem problematika tega področja v celoti rešena.

Otroško varstvo, pod katerim razumemo celotni sistem družbene skrbi za otroka, obsega poleg socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, vzgoje in dnevnega varstva še posebno varstvo otrok, za katere ne skrbijo starši. To področje pa je bilo doslej zanemarjeno, ker ni bilo rednih stalnih virov financiranja.

Novi zakon predvideva ustanovitev skupnosti otroškega

varstva v republiki, na terenu pa bodisi v okviru ene občine ali za več občin skupaj, v katere bi se stekala redna sredstva. V posebne sklade bi tako dobili del denarja, ki ga plačujejo vsi zaposleni kot redni prispevek za socialno zavarovanje, del dohodnine, ki jo dobivajo občine in republike od kmečkega prebivalstva, razen tega pa določene prispevke od poklicev v svobodnih dejavnostih. Poleg rednih virov so predvidena še dodatna sredstva posameznih družbenih skupnosti, ki v osnutku novega zakona

Spominska razstava Marjana Kozine v Dolenjski galeriji

Drevi ob 18. uri bodo v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprli spominsko razstavo Marjana Kozine. Prikazovala bo njegovo življenjsko pot, njegovo glasbeno ustvarjalnost in literarno delo. Prijatelje, ljubitelje njegove glasbe, Novomeščane in vse druge vabimo k otvoritvi!

VREME

OD 26. OKTOBRA DO 5. NOVEMBRA

Okrog 29. oktobra močnejši dež z ohladišči, ponekod sneg do nižin. Padavine spet okrog 5. novembra. V ostalem suho oziroma lepo vreme z jutranjo slano. Dr. V. M.

je nakazanih tudi nekaj sprememb glede višine otroškega dodatka, delovnega staša itd. Kot kažejo računi, narejeni na osnovi zagotovljenih virov dohodkov, bi že v prihodnjem letu ostalo v republiki kake 4 milijarde dinarjev za otroško varstvo, medtem ko bi v naslednjih letih ostajalo že več.

Pomembno je da bomo za nadaljnji razvoj otroškega varstva dobili vsaj trdno, četudi skromno finančno osnovo. Če pa bomo hoteli urediti načrte v skladu z velikimi potrebami na tem področju, bo potrebno najprej izdelati dolgoročne programe za razvoj otroškega varstva v vseh občinah.

tedenski
mozaik

Izraelci so besni, ker so jim Egipčani potopili rušilec, in trdijo, da je to povod za vojno. Kairo pravi: »To je bila samoobramba.« Predsednik Naser je že podelil odlikovanja... Bolivijski predsednik Barrientos trdi, da so partizani Ché Guevaru v boju ustrelili in da je bil pri priči mrtev. Toda Guevaru so videli še en dan po zajetju Zivega. Teško si je misliti, da bi Guevara lahko živel še cel dan s sedmimi kroglami v telesu in z eno v srcu. Teh krogel ni dobil v spopadu, ampak pred strelnim vodom, čeprav v Boliviji po zakonu ne poznajo smrtnih kazni... Zahodnonemški kancler Kiesinger je prišel na obisk v London in Wilson si veliko obeta od njega. Bonn naj bi pomagal Britaniji zleteti v Skupni trg, toda ne proti de Gaulle. Zato je Britanija potrpljenje... Venera je, kakor smo pravkar zvedeli, silno vroča, prevroča za zemljane... Kardinal Mindszenty, ki že enajst let tiči v ameriškem poslaništvu v Budimpešti, je baje zelo jezen in grozi, da ho odkorakal ven. Razlog: v prizadevanju, da bi zboljšala odnose z Madžarsko, je ameriška vlada povisala svoje poslaništvo v Budimpešti v veleposlaništvo... Angleški poslanec Christopher Mayhew je ta teden dejal, da je treba v politiki sicer nekoliko lagati, toda to, kar zdaj zahtevajo od nas, je vendarle preveč... In neki drug politik je dejal: »Zgodovina je polna vojna, o katerih so vsi trdili, da se nikakor ne morejo začeti... V Britaniji sme zdaj policija preizkusiti višja slehernega avtomobilista, da bi ugotovila, če ga ni preveč popil. Nekdo je zahteval, da bi jemaht dth tudi pešcem. Vsekakor, če po nesreči še diha... V Ameriki je neki delavec, v tovarni letal pobesnel in začel streljati okrog sebe. Potem se je odpeljal še v sosednjo tovarno in še tam postrelil nekaj ljudi. Skupna bilanca: pet mrtvih in osem ranjenih. V Vietnamu bi dobili za to kolajno.

Občine proti državi

Konec oktobra ali v začetku novembra bo posvetovanje o materialnem stanju občin. Vzrok: razvoj občin — kakor zatrjuje stalna konferenca mest — zaostaja in grozi, da se bo obrnil proti ustavi. Kakor vselej, tako je tudi sedaj vprašanje denar in kako bi prišli do njega.

Po ustavnih in zakonskih predpisih občina samostojno določa svoje dohodke in z njimi razpolaga. V praksi pa občina dejansko samo razdeljuje potico, ki jo je spekla država.

rialnih sredstev občin v občinskih okvirjih. Tu se misli predvsem na višino odnosa občinskega davka, prispevkov in drugih virov pri angažiranju sredstev.

S te plati pa grozi nevarnost državljanom. V tem primeru bi bili njihovi žepi prazni celo proti njihovi volji. V stalni konferenci mest zato poudarjajo, da se mora zagotoviti možnost, da bi državljan končno odločali pri vsakem novem reševanju na tem področju.

PERSPEKTIVE

Vse to ni toliko pomembno, če gledamo z vidika občinskih dohodkov, kajti ni bistveno, koliko občine napolnijo svoje blagajne, marveč kako jih napolnijo. Od načina financiranja je namreč direktno odvisen odgovor na vprašanje: čigav »servis« je občina — države ali državljanov.

Vse kaže, da se še ni pričela preobrazba občin v to smer. Samofinanciranje občin še ni vodenoje zavzelo položaja etalističnega sistema, s katerim se budžetirajo družbeno-politične skupnosti od zgoraj. V sodobnih pogojih pa to neizbežno sili občine, da se upirajo državi.

Če sodimo po razpoloženi po občinah, vidimo, da je skrajni čas, da se prične to

OZADJE

Občinska blagajna se napolnjuje z odloki višjih državnih organov; državljan pa na to ne morejo prav nič vplivati. Tako je občina dejansko samo podaljšana roka državne oblasti, ne pa ta, kar bi moral biti: samoupravna družbeno-politična skupnost državljanov.

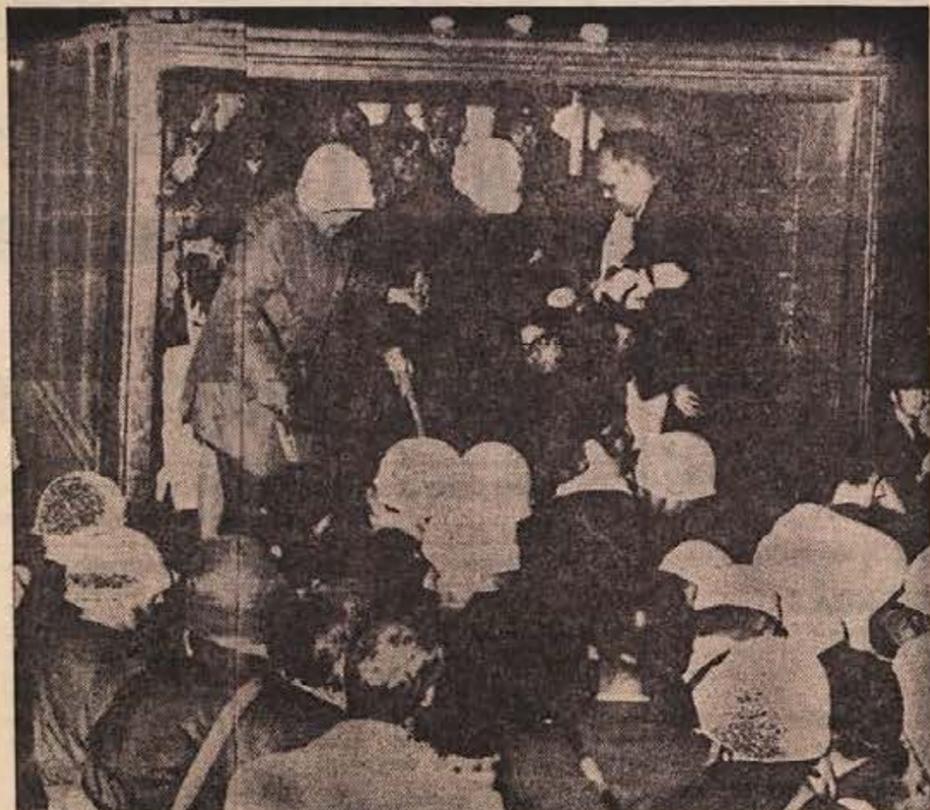
S statistiko lahko ugotovimo, da se proračunska sredstva družbeno-političnih skupnosti razdeljujejo vse bolj v korist občin. Tako je npr. federacija leta 1963 zadržala zase 65,8 odst., lansko leto pa komaj 47,4 odst. Delež občin je v istem času narasel od 18,4 odst. na 33,4 odst.

Neredko se na zborih, kjer nastopajo z dokaznim gradivom, dočazuje, da je to izboljšanje navidezno. Pristojnosti občin se neprestano množe, dolžnosti so šodajle večje. S tem pa se ne samo nevtralizira povečanje občinskih postavk v splošnem proračunu, marveč prihajajo občine v težji materialni položaj, kot so bile kdaj prej.

IZHOD

En izhod iz te stiske je ponovna temeljita razdelitev celotnega proračuna (še večje obdavčenje gospodarstva tu očitno ne pride v poštev). Od vsega tega za sedaj ni nič. To zelo dobro vedo tudi občine, zato iščejo rešitev drugod.

Občinski očetje mislijo, da je nujno osvoboditi formiranje in razdeljevanje mate-

NAJVEČJE PROTIVOJNE DEMONSTRACIJE V ZGODOVINI WASHINGTONA — V ponedeljek so v glavnem mestu Združenih držav najostreje protestirali proti ameriškemu sodelovanju v vietnamski vojni. Na sliki: policija nalaga v »marice« demonstrante pred Pentagonom. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

»osvobajanje« občin. Kaj v tej zadevi lahko pričakujemo od napovedanega posvetovanja o materialnem stanju občin, o tem je težko kaj reči. Za enkrat velja počakati na rezultate. MILENKO BABIČ

»Demonstracije, ki podpirajo glavni protest proti vietnamski vojni v Washingtonu, so bile včeraj v devetih evropskih državah ter na Japonskem in v Avstraliji. V Britaniji so bili protestni pohodi v Londonu, Glasgowu, Edinburghu in Manchesteru. V Londonu se ni bilo tako hudih demonstracij proti vojni v Vietnamu...«

Izvelec iz dnevnih novic, ki prihajajo v uredništva časopisov vsak dan. Demonstranti v Washingtonu so »našokčili« Pentagon, sedež ameriškega vojaškega poveljstva, ker vidijo v njem simbol tiste moči in tistih interesov, ki hočejo nadaljevati vojno do bridkega konca, toda z življenji ameriških fantov. Ti pa nečesto razumeti, zakaj bi morali umreti v džungli daljnega Vietnama, ki jim nič ne čee in jih ni nikoli ogrožal.

Priče smo orjaškemu valu protesta, ki ga je povzročila brezglava in krvava vojna. Ni naključje, da je ta val narasel, ko je postalo očitno, da je postala ameriška politika še bolj toga in nepopustljiva.

Pred nekaj dnevi je ameriški zunanji minister Rusk govoril o »miliardi Kitajcev, oboroženih z atomskim orožjem na azijski celini.«

Ko so ga nekateri komentatorji prijel, čes da spet čenča — kakor nemški cesar Viljem II. — o rumeni nevarnosti, je Rusk odgovoril, da je mislil na »rdečo nevarnost«.

Nič več se odgovorne ameriške osebnosti ne sklicujejo na odredilno vlogo ZDA, ki morajo zaščititi »demokracijo« v Vietnamu. Nič več ni govora o »nesobični« pomoči ameriškega ljudstva Vietnamu. Zdaj je slišati tiste stare, dobro znane besede o nacionalnih interesih ZDA, o njenem poslanstvu, da ohrani sedanje stanje v svetu. Starjši brat diplomata Rostova, ki je osebni svetovalec predsednika Johnsona o Vietnamu, je na nekem predavanju popolnoma brez ovinkov dejal, da mora biti svet zrel in varen za ameriško demokracijo. Da bi si pa Amerika zagotovila »svarno svetovno okolje«, si mora zavestno naprtiti breme, da bo spet oživila dobro, staro načelo iz devetnajstega stoletja: vzdrževanje ravnotežja. To pomeni, da bo ameriška diplomacija — pred vsem v Aziji — še bolj podpirala nazadnjaške režime in

skušala uničiti vse tisto, kar diši po komunizmu, oziroma vse tisto, kar po mnenju Washingtona diši po komunizmu. Drug dogodek tedna, ki ga nikakor ne gre prezreti, je obletnica OZN — dan Združenih narodov 24. oktobra. Letos je svetovna organizacija stara 22 let, toda število

Protesti
in nasilje

njenih članov je že davno presegljo sto.

V teh letih se je marsikaj zgodilo. Doživeli smo vojno na Koreji in v Vietnamu. Stari obrabi državnikov so večnoma izginili. Ponekod je prišlo do revolucionarnih sprememb, marsikje pa do manj revolucionarnih. Cela vrsta dežel je dobila politično neodvisnost, toda ne tudi gospodarstva. V Evropi se je končala hladna vojna, zato pa se nadaljuje z nezmanjšano silo v Aziji. Tudi položaj na Srednjem vzhodu ni prav nič rožnat.

Dostikrat je slišati pripombe o nemoči OZN, čes da bi bila morala preprečiti vse spopade, da je neobčutna, kadar velesile nočejo sodelovati, da se izgublja v brezkončnih razpravah, da ne more izsiliti svojih odločitev in podobno.

Najpogosteje so kritiki svetovne organizacije sami največji grešniki. Ko skušajo zadostiti svojim ozkim in sebičnim »nacionalnim interesom«, dostikrat ne izbirajo sredstev in uporabljajo tudi nasilje. In vendar so podpisali ustavno listino, ki prepoveduje uporabo nasilja v mednarodnih odnosih.

Kljub temu pa Združeni narodi obstajajo in bodo še obstajali. Kljub svojim pomanjkljivostim, ki so samo vsota pomanjkljivosti vseh članic, so nas verjetno rešili še hujšega gorja in hujših preizkušenj. In četudi ob 22. letnici OZN ni upravičen optimizem, je vendarle res, da vera ljudi po vsem svetu v svetovno organizacijo ni bila še nikoli tako živa kot zdaj. Drugam se nimajo obrniti

»Roke proč od Vietnama!«

V soboto, 21. oktobra, je podobno kot drugod po svetu tudi v Sloveniji odmeval ogorčen klic naših ljudi: »Amerikanci, roke proč od Vietnama! Vseposod, v podjetjih in ustanovah, na šolah, so delavci, kmetje, intelektualci zahtevali ustavitve bombardiranja DR Vietnama in prenehanje agresije. Vietnamsko ljudstvo naj samo odloča.

Zvečer pred dnemov solidarnosti je bila razširjena seja koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam agresije, ki jo je prenašala tudi slovenska televizija. V soboto so učenci in dijaki šol poslušali predavanja o Viet-

namu. Udeleženci številnih zborovanj so sprejemali protestne resolucije.

Ameriška agresija — so govorili ljudje — ni nikakršna obramba demokracije, to je množični slep pokol za interese velesile, ki ji je moč udarila v glavo. Jugoslovani smo proti tej vojni, proti ameriškemu ubijanju, ker delimo usodo sveta in ker ogroža vsaka vojna tudi nas. Akciji solidarnosti z vietnamskim ljudstvom se pridružujemo tudi zato, ker nismo strahopetci in ker ne maramo Münchna Daljnega vzhoda. In tudi zato, ker vemo, kaj so vrednote, kot so svoboda in neodvisnost.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SOLIDNO ZNANJE PRI RAVNANJU Z MODERNIM OROŽJEM. V nedeljo so bile na območju Bele krajine in Korduna končane skupne vaje enot zagrebške armijske oblasti. Sodelovali so vsi rodovi kopenske vojske in jugoslovansko vojno letalstvo. V zaledju »napadalceva« je uspešno sodelovala tudi partizanska brigada, sestavljena iz samih partizanov, ki ji je poveljeval rezervni podpolkovnik Novomešan Jurij Levičnik. Sklepnemu delu vaj so prisostvovali tudi ugledni gostje iz Slovenije in Hrvaške, med njimi tudi predsednik republiške skupščine Sergej Kraljger, predsednica zbora narodov zvezne skupščine Vida Tomšič, predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, predsednik republiškega odbora ZZB NOV Franc Leskošek-Luka in drugi.

Vojaške vaje so ocenili kot zelo uspešne. Potekale so v zapletenih razmerah, ob uporabi najmodernejšega orožja in tehnike, v pogojih, ki so bili podobni pravi vojni. Rezervisti so se zelo dobro izkazali. Ljudstvo krajev, koder se je premikala vojska, je prisrčno sprejelo pripadnike vojaških enot.

■ TITO V MAKEDONIJI. V Skopju je prerezal simbolični trak in tako označil začetek poskusnega obratovanja naše najmoderneje železarne z zmogljivostjo 300 tisoč ton. Predsednik Tito je med drugim rekel, da bo železarna z najmodernejšim tehnološkim postopkom šola za nove strokovnjake. V pogovoru s funkcionarji mesta je

dejal, da je prihodnost Makedonije v bogati surovinski bazi.

Predsednik republike je med obiskom v Makedoniji obiskal še Veles, Bitolo, Strugo in Ohrid. Kamorkoli je prišel, napovedan ali v zadnjem trenutku, je ljudstvo okrasilo ulice in pozdravljalo svojega voditelja.

■ IRENCO GAJSEK SO NASLI — ZAL MRTVO. Šestletno deklico,

Skupne vaje
naše vojske

ki so jo iskali že od 12. oktobra, so našli šele v nedeljo, toda, žal, mrtvo. S kanglico je šla po mleko in se ni več vrnila. Domnevali so, da se je na 500 m dolgi poti skozi gozd izgubila. Nekateri so pomislili tudi na najhujše — na zločin. Našli so jo mrtvo, zakopano v žagovini in zemlji pod žago kmeta Ignaca Goričana v Spodnji Ložnici, se pravi tam, kamor je hodila po mleko. V akciji, ki se je končala s odkritjem zločina, je sodelovalo 300 pripadnikov JLA, miličnikov, gasilcev in prebivalcev, ki so preiskali vsako ped zemlje.

■ ZACASNO USTAVILI POSTOPEK. Zvezno ustavno sodišče je začasno ustavilo postopek o tem,

V Sloveniji: 1,18 milijarde Ndin hranilnih vlog

Konec avgusta je bilo v Sloveniji 1,18 milijarde Ndin hranilnih vlog, kar je za 35 odst. več, kot je bilo zbranih hranilnih vlog ob koncu avgusta lani. V komercialnih bankah je bilo 908 milijonov Ndin hranilnih vlog, konec julija pa 890 milijonov. V poštini hranilnicah je bilo v tem času 274 milijonov Ndin hranilnih vlog.

Zavarovalnica »SAVA« še močnejša

Ze 25. julija letos se je 13 zavarovalnih organizacij v Sloveniji združilo v novo slovensko zavarovalnico »SAVA«, medtem pa je tudi Ljubljanska zavarovalnica dokončno pristopila k »SAVI«. S tem je oblikovana v Sloveniji dovolj velika in močna zavarovalnica, izven katere je zdaj samo še mariborska zavarovalnica.

Zaostajanje v stanovanjski izgradnji

V prvem polletju lani je bilo v Sloveniji dokončanih 2563 stanovanj v družbenem sektorju, letos v 6 mesecih pa le 1654 (indeks 64). V prvem lanskem polletju smo imeli nedokončanih 7163 stanovanj, letos v istem času pa 7400 (indeks 103); vseh stanovanj v graditvi je bilo lani ob koncu prvega polletja 10.746, letos konec junija pa samo 9054 (indeks 84).

V Sloveniji imamo žal tudi najvišje cene za 1 m² koristne stanovanjske površine; zvezno povprečje je kar za 9 odst. nižje pri prodajni ceni, v BiH za 2 odst., v Hrvaški za 6 odst., v Srbiji za 3 in v Makedoniji kar za 26 odst. nižje v primerjavi s cenami v Sloveniji.

DONOSNA CENA KROMPIRJA

Pridelovalci krompirja se morajo prilagoditi sedanji ceni na trgu! - Krompirja bo v Jugoslaviji čedalje več, saj ga pridelujejo iz leta v leto več tudi v južnih republikah

Predlanskim so pridelovalci krompirja v Sloveniji zadrževali, da je zamaknena cena 0,55 Ndin za kilogram boljše jedilne sorte prenikala, da bi se ga splačalo pridelovati. Predlagali so vsaj 0,65 ali 0,70 Ndin za kilogram, sicer da ga ne bodo pridelali dovolj za potrebe v vsej državi in ga bo treba uvažati.

Lani so se kmetijci hudo jezili zaradi nizke odkupne cene krompirja, ki je bila celo nižja od zamaknena. Seveda le za tiste pridelovalce, ki niso sklenili ustreznih pogodb. Mnogi kmetije so menili, da bo letos spet tako malo krompirja, da bo imel visoko, dvakrat tako visoko ceno kot lani. Pa so spet razočarani, kajti tudi letos je dovolj krompirja po enako nizki ceni kot lani.

Na trgu ali pri pridelovanju krompirja se je torej moralo nekaj spremeniti, da je porušilo staro zakonitost, ki je veljala vsa povojna leta. Kadar ni bilo večjih vremenskih nezdov, smo namreč imeli vsako drugo leto veliko krompirja po nizki ceni, naslednje leto pa premalo po visoki ceni. Zdaj ga imamo že več let dovolj po nizki ceni. Nekateri menijo, da je to povzročil uvoz krompirja. Če seštejemo pridelke krompirja v vsej državi, pa ugotovimo, da smo ga vzlic lanske nizki ceni tudi letos pridelali več kot dovolj. Pridelovanje se je namreč močno razširilo iz Slovenije tudi v druge kraje države, ki niso več odvisni od našega pridelka.

Ali se bodo pridelovalci krompirja v Sloveniji prilagodili novim razmeram in ga prodajali po nizki ceni ali bodo opustili to staro kmetijsko dejavnost?

Višje cene od letošnje oziroma od tiste, ki jo jamči družba, skorajda ne morejo pričakovati, razen v izredno neugodnih vremenskih razmerah, ki bodo zajele široko območje pri nas in v sosednjih državah. Kmetijska druga Bečej v Vojvodini je namreč že zapisala v svoj program, da bo na leto pridelala v kooperaciji s kmeti 1200 vagonov jedilnega krompirja. Podobno še nekatere druge tamkajšnje zadrage. Krompir pa lahko tudi uvažamo po tako nizki ceni, kot velja letos. Meniti se je torej moč le o tem, kdo ga bo prideloval z najnižjimi stroški in ga prodajal po konkurenčni ceni.

Uspešen korak k znižovanju pridelovalnih stroškov krompirja so že naredili v okolici Kranja. Brez odlašanja ga prodajajo po sedanji ceni in pravijo, da ga bodo še pridelovali. V minulih zimih so ga nekaj celo izvozili v Italijo po 0,45 Ndin kilogram. Tamkajšnjim pridelovalcem sledijo tudi nekateri kmetje na Ptujem polju.

Obrat za kooperacijo pri kmetijskem kombinatu Ptuj je že zdaj razvil široko akcijo za saditev krompirja prihodnje pomlad. Pri sklepanju pogodb pa se ne menijo toliko o odkupni ceni kot o večanju hektarskih pridelkov. Pri tem jim bo pomagal tudi kmetijski zavod v Mariboru. Ugotavljajo namreč, da se morajo pridelovalci prilagoditi prodajni ceni, če se ta noče njihovi stroškom, in delajo podobne račune kot vojvodinski kmetje, ki so se šele v minulih letih odločili za pridelovanje krompirja. En hektar krompirja prinese tri do štirikrat toliko kosmatega

dohodka kot hektar pšenice, če polje dobro obdelajo.

Zato tudi v prihodnjih letih gotovo ne bo zmanjkalo krompirja po taki ceni, kot se je uveljavila na trgu letos. Komur se ga ne bo splačalo pridelovati, pa se bo moral odločiti za drugo dejavnost. Kritika in jeza ne bo namreč nič pomagala. J. PETEK

KAKO SI POSAMEZNIKI SE VEDNO...

predstavljajo samoupravljanje!

Velik pomen povečanega izvoza

Analitiki napovedujejo zboljšanje konjunktura

Najnovejši podatki o gospodarskih gibanjih v septembru dajejo analitikom Zaveda za tržna raziskovanja v Beogradu povod za optimistično presojo razvoja industrijske proizvodnje v prihodnosti. O gibanju konjunktura v industriji je beograjski zavod izvedel anketo pri 576 gospodarskih organizacijah, ki predstavljajo 80% celotne jugoslovanske industrijske proizvodnje. Anketna je pokazala, da je le 7% podjetij napovedalo do konca leta zmanjšanje proizvodnje, 37% podjetij pa pričakuje večjo prodajo na domačem trgu in večji izvoz. Optimistično presojo utemeljujejo tudi s tem, da je bilo sezonsko oživljenje industrijske proizvodnje v septembru bolj izrazito kakor lani.

Po podatkih zveznega zaveda za statistiko je v prvih devetih mesecih letošnje ga leta najbolj zaostajala industrijska proizvodnja v Bosni in Hercegovini. Bila je v 5,2% manjša kakor lani v tem obdobju, to pa zaradi znatno nižje proizvod-

nje v premogovni in lesni industriji, ki imata velik vpliv na skupni rezultat industrijske proizvodnje v tej republiki. Se najvišjo, čeprav skromno stopnjo povečanja izkazuje Slovenija s presežkom lanske proizvodnje za 2,2%. V ostalih republikah pa zaznamujemo le povečanje za 0,2 do 0,8%.

Tisti, ki menijo, da je konjunktura v industrijski proizvodnji dosegla najnižjo raven in da je zdaj pričakovati postopno oživljenje, navajajo kot pomembno znamenje povečanje izvoza. Jugoslovanski izvoz, ki je bil v juliju in avgustu za malenkost pod lansko ravnino, se je v septembru naglo povečal in presegel lanski izvoz v tem mesecu za blizu 9%, in to kljub manjšemu izvozu koruze, ki je v prvem polletju največ prispeval k povečanju celotnega izvoza. V septembru se je povečal tudi izvoz. V tem pa vidijo analitiki znamenje, da pričakuje industrija večjo proizvodnjo in se zalaga z reprodukcijskim materialom. Od celotnega letošnjega uvoza odpade namreč okrog 58% na

uvoz surovin in reprodukcijskega materiala.

Tudi v izvojni dejavnosti prednjači Slovenija. V septembru je bil izvoz iz Slovenije za 20%, večji kakor lani v tem mesecu. Devetmesečni izvoz Slovenije pa se je povečal za 11,3%, kar je predvsem rezultat industrijskega izvoza; Srbija izkazuje za devet mesecev ob znatnem izvozu koruze povečanje izvoza za 0,5%, Bosna in Hercegovina pa povečanje za 8%, medtem ko je letošnji izvoz Hrvaške ob slabih izvoznih rezultatih ladjedelniške industrije za 8,3% manjši kakor lani. Pri tem je omeniti, da je naraščanje izvoza zlasti v Sloveniji glavni cinitelj povečanja industrijske proizvodnje. Po najnovejših izračunih je šlo letos v izvoz 60% povečanja industrijske proizvodnje.

Positivno ocenjujejo tudi dejstvo, da se je nazadovanje števila zaposlenih v družbenem sektorju letos ustavilo. To velja tudi za Slovenijo, ki izkazuje že vrsto mesecev nespremenjeno število zaposlenih v industriji — okrog 232.000 — kar ustreza lanskemu mesečnemu povprečju. Podjetja že redko odpuščajo delavce. Odpusti v nekaterih podjetjih pa drže ravnotežje z najemanjem novih delavcev v drugih podjetjih. Pač pa se je letos v avgustu povečalo število brezposelnih na blizu 15.000; od tega je le 2000 kvalificiranih delavcev, nadalje 10.400 nekvalificiranih delavcev in 1350 stokovnih uslužbencev, 5700 pa je tistih, ki prvič iščejo zaposlitev. Tem pa bo treba ob zboljšanju konjunktura prvenstveno najti zaposlitev, kolikor gre za mladino, ki je končala strokovno šolanje.

F. SEUNIG

šumi
90 let odlične kvalitete

Za dolgoletno zaupanje ob 90-letnici

PO ZNIŽANIH CENAH:

- ČOKOLADA GORENJKA
- BONBONI BACCHUS BAR
- BONBONI FRUCTUS BAR
- ŽVEČILNI GUMI ZVITOREPEC

Ne zamudite izredne priložnosti — Pohitite v vašo trgovino!

Zakaj so potrebne sedanje spremembe v zdravstvu

Združevanje zdravstvenih zavodov bo znižalo stroške — Ne gre za prestiž, kje bo sedež novega zdravstvenega doma, temveč za osnovni namen združevanja: doseči čimbolj učinkovito zdravstveno službo, ki bo res kar najbolje skrbela za varstvo občanov!

V letu, ki je pred nami, bo zdravstvena služba delala do drugačni organizacijski ureditvi, kot smo bili navajeni doslej. Vseposvođa po Sloveniji prav v teh tednih hitijo s pripravami za združevanje zdravstvenih ustanov in snovanjem novih, večjih zdravstvenih domov, ki bodo skrbeli za prebivalstvo ne le ene temveč več občin. Skupen zdravstveni dom, torej skupno upravo in vodstvo osnovne zdravstvene službe, naj bi dobilo več občin, ki jih sicer tudi družijo gospodarski stiki in podobne življenjske razmere.

Zakaj večno nekaj spreminjamo in se ubadamo s tem, ali sosedne občine želijo imeti skupno zdravstveno službo ali ne? Tako se ljudje sprašujejo in ne vedo, če bo

po spremembi sploh kaj boljše. Prav je, da ob sedanji reorganizaciji zdravstvene službe, ki jo zahteva to poletje sprejet republiški zakon, položimo na mizo odprte karte.

Da, ta sprememba je potrebna in bo koristna. To pa iz zelo znanega razloga: reforma je posegla tudi na področje zdravstva in nujna je bila odločitev, da bo treba z denarjem bolj varčevati, saj so bili podjetjem znižani prispevki, ki jih dajejo za socialno zavarovanje. Neizbežno je, da se po taki odločitvi lotimo varčevanja. Slabo bi bilo, če bi iskali možnosti za manjšo potrošnjo le na račun zavarovanca. Potem bi morali predpisati še veliko večjo participacijo, kot pravimo tiste

mu doplačilu, ki ga posamezna komunalna skupnost predpisuje svojim zavarovancem za zdravila, za bolnišnico, za obisk pri specialistu itd. In zmanjšati bi morali tudi druge pravice zavarovancev ali pa se odločiti, da bodo ljudje večno z izrednimi prispevki plačevali primanjkljaje, ki nastanejo, če dobi zdravstvena ustanova manjša sredstva, uporabi pa jih več.

Prav zato, ker taka rešitev ne bi bila dobra, je treba najti možnost za varčevanje, za pametno uporabo sredstev, v zdravstvenih ustanovah samih. To naj bi dosegli z boljšo organizacijo. Preveč razdrobljena mreža zdravstvenih ustanov, kakršno imamo sedaj je draga stvar. Aparature stoje

marsikje le delno izkoriščene, plačevali pa je treba zanje. Prav tako veliko stane oskrbovanje preobširnih, slabo izkoriščenih stavb, da ne govorimo o nepopolni zaposlitvi zdravstvenih delavcev.

Združena osnovna zdravstvena služba v večjih zdravstvenih domovih lahko prinese takšno boljšo organizacijo dela v zdravstvo. Tak večji zdravstveni dom, ki ga ne bodo ograževale meje občin, bo lahko zadržal toliko opreme in aparature, kot jo dejansko potrebuje, da bodo ljudje, za katere mora skrbeti, prišli na vrsto in da bodo aparature polno izkoriščene. Lahko bo porazmetili zdravstvene delavce tako, da bodo imeli na skrbi določeno število prebivalstva in da ne bo zanje dela ne premalo ne preveč. Tudi skupna administrativna služba pomeni velik prihranek.

Računati moramo s tem, da se bo sem in tja zdela sprememba neprijetna, da

celo boleča. Vodstvo zdravstvenega doma bo odločilo, katere stavbe, prostore na svojem območju obrzdi, da bo pomoč bolnim zagotovljena, odločiti pa bodo morali tudi, če je potrebno kako ambulanto, laboratorij ali kakšen drug del službe ukiniti zaradi tega, ker ga uporabljajo le malo ljudi, povzroča za to taka dejavnost velike stroške. V takem primeru bo manjši krog ljudi izgubil sedanjo dobnot. Vendar pa moramo vedeti, da denarja ni dovolj, da bi si privoščili tolikšne izdatke, kot si jih bogatejša država ne morejo. Če moramo shajati z manjšim denarjem, če ne želimo plačevati izrednih prispevkov, je nujno najprej zagotoviti kolikor toliko solidno osnovno zdravstvo za vse — šele kasneje, če homo imeli več denarja, pa tudi večjo udobnost.

Iz vseh teh razlogov kaže podpreti sedanjo reorganizacijo v zdravstvu. Kot so povedali na posvetovanju v Ljubljani predstavniki področnih zdravstvenih centrov, se je večina krajev že pogovorila med seboj o združit-

vi. Le nekaj posameznih primerov je še, ko se sosednje občine še spogledujejo med seboj in si niso čisto na jasnem, ali sodijo skupaj ali ne. Teh nekaj primerov ne bi smelo zavreti ugodnega poteka reorganizacije in ko bodo ljudje po občinskih rešitvah mnenja o združitvi tam, kjer so še pomisleki, morajo imeti pred očmi predvsem eno: zdravstveno službo je treba združiti tako, da bo služba čim bolj učinkovita in da bo lahko čimbolj poskrbela za varstvo prebivalstva. V ospredju ne sme biti prestiž, važnost, kje naj bo sedež novega zdravstvenega doma, kaj si želi ta ali oni posameznik. To kar naj bo dobro za bodočo organizacijo zdravstvene službe, morajo podpreti tako zavarovanci kot občinske skupščine, komunalne skupnosti in družbenopolitične organizacije, kajti pretirani lokalizmi, pretirana zavarovanost in zaprtost vase, bi kasneje prinesla preveč slabih posledic, ki si jih prav pri zdravstvenem varstvu prebivalstva ne želimo.

MARIJA NAMORS

Poln hranilnik je najboljše spričevalo dobrega gospodarja

Ob svetovnem dnevu varčevanja spet lahko ugotovimo razveseljav porast števila varčevalcev in hranilnih vlog v Dolenjski banki in hranilnici — Varčnost se je pri naših ljudeh že zelo udomačila, to pa pomeni, da postajajo dobri gospodarji, kar je zlasti pomembno v obdobju gospodarske reforme.

Denarno varčevanje je staro kot človeštvo, kot njegova civilizacija. Hranijo dokaze (primerki hranilnikov, drugi dokumenti), da so ljudje varčevali denar že pred našim štetjem. Gotovo so imeli razlog. Morda se ta razlog ni spremenil do najnovjših časov, saj te »Domači vedeže« — zlata knjiga naših družin z nasveti iz vseh panog domačega gospodarstva, rodbinskega in družabnega življenja — iz leta 1932 pouči, da je »varčnost v domačiji temelj blaginje«. »Zlata knjiga« nadalje uči: »Denarja ne shranjujemo doma v večjih množinah, kot ga potrebujemo za tekoče potrebe, temveč ga vlagamo na knjižice v hranilnico ali v banko... Nalagati denar v srečkah je igra, pri kateri lahko prej izgubiš, kot dobiš. Tudi otrok se mora zgodaj naučiti, da pozna pomen in vrednost denarja ter da zna z njim ravnati.«

Tako »Domači vedeže« osem let po tem, ko je postal 31. oktober svetovni dan varčevanja. Da bo zadnji oktober svetovni dan varčevanja, so sklenili leta 1924 pri mednarodnem inštitutu za varčevanje.

Skokovit porast hranilnih vlog

Ob letošnjem 31. oktobru, svetovnem dnevu varčevanja — praznujemo ga torej tridesetletje — lahko tudi v Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu z veseljem ugotovimo velik porast hranilnih vlog. To pomeni, da je varčevanje kot pomemben dejavnik v vsakem gospodarstvu tudi pri nas, na Dolenjskem, prodrl v širok krog delovnih ljudi. Uspeh v varčevanju je hkrati gospodarski uspeh reformnih prizadevanj.

30. septembra 1967 je imelo 19.279 vlagateljev v Dolenjski banki in hranilnici (dalje DBH) 22.295.017 novih dinarjev prihrankov.

Od začetka leta se je število varčevalcev pri DBH povečalo za 2.350.

Martin Kramarič, vodja oddelka v DBH: »Varčevanja bi se morali naučiti pri naših gospodinjah, ki imajo sploh velik smisel za gospodarjenje v družinah.«

vloge pa za 3.455.420 Ndin (ali za 15,5 odstotka). Hranilne vloge so se zlasti povečale v avgustu (za 520.000 novih din) in v septembru (za 750 tisoč Ndin), to pa predvsem zaradi tega, ker je DBH zvišala obrestno mero: za navadne (avista) vloge od 5 na 6,5 odstotka in za vezane (vsaj za 13 mesecev) vloge od 6 do 7 na 7 do 8 odstotkov.

Ob koncu septembra je bilo navadnih (avista) vlog pri DBH za 18.340.270 Ndin, kar je za 1.553.274 novih dinarjev več kot na začetku leta. Vezanih vlog pa je bilo za 3.951.747 Ndin ali za 1.902.145 Ndin več kot pred devetimi meseci. Za izgradnjo stanovanj je varčevalo 346 ljudi, ki je imelo 30. septembra na

vlogah, vezanih najmanj na 13 mesecev 2.851.297 Ndin.

Ker je DBH sklenila sporazum s poštnimi, da lahko varčevalci dvigajo ali vlagajo prihranke pri vseh poštah, so se hranilne vloge povečale za 1.173.592 Ndin. Pri hranilnih službah petih kmetijskih zadrug na območju DBH je 3.360 zadrugnikov in kooperantov vložilo za 1.422.400 novih dinarjev prihrankov.

Franc Krampelj: »Včasih je kmet dve tretjini denarja od prodanih volov dal v hranilnico.«

Na začetku preteklega leta je imelo 15.033 vlagateljev pri DBH za 11.104.605 Ndin hranilnih vlog, do konca tega leta pa se je število vlagateljev povečalo za 1.896 ali 13 odstotkov, vloge pa za 7.734.993 Ndin ali za 70 (!) odstotkov; tu pa so upoštevane tudi dodatne obresti 1.810.000 Ndin. Iz primerjave vlog in števila vlagateljev z začetka leta 1966 in 30. septembra letos je razvidno povečanje števila vlagateljev za 4.246, vlog pa za 11.190.412 Ndin.

Pravična nagrada za vse varčevalce

Ob koncu preteklega leta je DBH pripisala varčevalcem na privarčevane vsote 772.809 Ndin obresti. Obresti, ki jih bodo pripisali prihrankom ob koncu leta 1967, pa cenijo na 1.060.182 Ndin. Samo zvišanje obrestne mere bo navrglo za 180.000 Ndin večje obresti. 50.000 novih dinarjev bodo znašale obresti iz razlike med obrestnimi merami DBH in drugih slovenskih bank. DBH ima namreč za navadne (avista) vloge določeno obrestno mero 6,5 odstotka, druge banke pa 6,25 odstotka. 50.000 Ndin obresti bo dala torej razlika 0,25 odstotka.

- Te obresti bodo razdelili med vse vlagatelje, to pa bo hkrati
- kolektivna nagrada za vse varčevalce denarja pri DBH! Vsekakor je to spodbudnejši način od tistega, pri katerem z žrehom do
- ločijo, komu bo pripadla nagrada, razen tega pa lahko dobi nagrado le zelo majhno število varčevalcev oziroma vlagateljev.

Varčuje že skoraj vsaka družina

Pri DBH hranijo denar varčevalci (19.279) iz štirih dolenjskih občin, te občine pa hkrati obsegajo območje DBH.

Novomeška občina je po številu vlagateljev pri DBH in zneskih vlog na prvem mestu. Če spet uporabimo podatke o stanju 30. septembra, ugotovimo, da imajo 12.603 vlagatelji (ali 65,4 odstotka vseh) na hranilnih knjižicah v DBH 16.025.002

novih din (71,8 odstotka vseh privarčevanih zneskov). Upošteva, da ima občina okoli 45.000 ljudi, vsaka družina pa povprečno po štiri člane, varčuje v tej občini najmanj po eden iz vsake družine. 1.080 varčevalcev iz metliške občine ima vloženo pri DBH 942.602 Ndin prihrankov, glede na število prebivalstva v tej občini pa varčuje vsaka druga družina. V trebanjski občini varčuje pri DBH 1.147 ljudi, ali vsaka četrta družina, imajo pa 1.122.230 novih dinarjev prihrankov. V krški občini pa je 4.448 varčevalcev s 1.205.173 Ndin naloženih prihrankov, varčuje pa spet (glede na število prebivalcev) povprečno vsaka družina.

Če upoštevamo podatke hranilne službe pri DBH in dejstvo, da ljudje hranijo denar v poštnih in drugih hranilnicah, lahko trdimo, da se je smisel za varčevanje — ta pa je bolj razvit, čim bolj so ljudje kulturni — pri nas zelo povečal; ne nazadnje nas o tem prepriča tudi skokovit porast števila vlagateljev in vlog pri DBH. Omeniti velja, da je zdaj tudi občutno več otroških hranilnikov, kar je vsekakor spodbudno in obet, da se bodo otroci že od malga naučili varčevati, to pa pomeni dobro gospodariti.

■ Varčnost je pri nas že kar dobro ukoreninjena. Seveda bi bilo prav, da bi hranili denar v banki, ki nam je najbližja. Če bi varčevalci vedeli, kako zelo pomagajo razvoju domačega kraja, domače občine, domačega območja, če vlagajo pri domači banki, Dolenjski pri DBH, si ne bi pomišljali, kje hraniti, če so se že odločili nesti prihranke v hranilnici! Zlasti prav bi bilo v DBH vlagati vezane vloge, ker so take vloge pomemben potencial za investicijske naložbe.

Ugodnosti namenskega varčevanja

■ Pri nas se čedalje bolj uveljavlja namensko varčevanje, kar pomeni, da ljudje nalagajo prihranke v banko ali hranilnico zato, da bi se jim v določenem času nabrala potrebna vsota za novo hišo ali kaj podobnega. Pri DBH je urejeno tako, da se da na privarčevani znesek (na vezani vlogi) dobiti kredit pod ugodnimi pogoji. To je nedvomno velika ugodnost za graditelje, saj bi morali sami zbirati denar leta in leta, pa si ne bi mogli postaviti doma. Banka jim pri gradnji pomaga. Za zdaj namensko varčevanje še ni dovolj pritegnilo kmetov in obrtnikov.

Dolenjska banka in hranilnica si je z izpopolnjeno organizacijo varčevanja (vplačevanje in dvigovanje hranilnih vlog na poštah) zelo ugledila po do varčevalcev, s tem pa je pridobila in utrdila njihovo zaupanje. Seveda sedanja organizacija še ni najbolj popolna, ni še zajela vseh, ki varčujejo. Dosedanje delo in uspehi DBH na tem področju pa so dobri poroki za to, da bo imela še več varčevalcev, še več prijateljev.

Za zdaj se kaže tudi potreba, da bi bila hranilna služba pri DBH razen ob ponedeljkih odprta še kakšno popoldne v tednu.

Pred vojno: trdna posestnika za delavca

To, da je privarčevani dinar pridobil dinar, so poznali tudi v stari Jugoslaviji. Kako je bila urejena hranilna služba in drugo, se upokojeni bančni uradnik Franc Krampelj iz Novega mesta takole spominja:

»Dolga leta sem vodil hranilno službo v bivši mestni hranilnici v Novem mestu. Prišel sem nekako leta 1928. Takrat so bile poleg mestne hranilnice še kandijska, ljudska in trgovinska hranilnica in banka. Vem, da so imele nekoč skupaj za

50 milijonov dinarjev hranilnih vlog.

Pred vojno so varčevali vsi, kdor je pač mogel. Tudi kmetje. Prenekateri kmet, ki je na sejmu prodal par volov, je vsaj dve tretjini denarja takoj nesel na hranilno knjižico, domov pa le toliko, kolikor je potreboval za sproti. Zanimivo je, da so kmetje, pa tudi drugi varčevalci, skoraj redno dvigali obresti, češ: To je naš čisti dohodek. Hkrati pa so vložili spet po nekaj tisočakov. Mnogi denarja leta in leta niso dvigali iz hranilnice, marveč so samo vlagali. Nekaj je bilo celo takih, ki jim za prihranke v hranilnici petnajst let ni bilo nič mara.

Namenskega varčevanja pred vojno nismo poznali. Lahko pa je bilo dobiti tudi kredite. Za kredit je bilo treba zastaviti premoženje. Če je hotel delavec dobiti posojilo od banke, sta mu morala biti za poroka dva premožna moža. Navadno je bilo tako, da so bili delavcem za poroke bogatejši posestniki. Pogoj za vračanje so bili precej slabši kot danes.

V stari Jugoslaviji za hranilne vloge ni jamčila država kot danes, pač pa območna skupnost, npr. občina.

»Se morda spominjate, kakšna je bila propaganda za varčevanje?«

»Take propagande, kot jo imamo danes, takrat nismo poznali. Ljudje so se med seboj obveščali in si pripovedovali o koristih varčevanja v hranilnicah. Pri kreditih pa je bilo pogosto tako, da ga je dobil tisti, komur je bančni uradnik zaupal. Zaupanje je sicer imelo veliko vlogo pri takratnem varčevanju in dajanju posojil.«

Zdaj je malo — nekoč bo pa več

»Pri nas je samo on (mož) zaposlen, pa vseeno varčujemo,« je zatrjela gospodinja iz Trdinove ulice v Novem mestu in začela pripovedovati:

»Mož dela v tovarni. Ko dobi plačo, mi da del za gospodinjstvo, nekaj obdrži zase, po dva ali tri stotake pa še četrto leto daje v »prašička« za sina, ki bo šel prihodnje leto v šolo. Prav zdajle sem bila na banki in naložila pet tisočakov. Presežek. Dve leti in pol že nosiva z možem, kolikor pač moreva. Imava tesno stanovanje, pa upava kdaj na boljše. Rekla sva si: Morda bo šlo prek hranilnice. Ni lahko, dajala bi več, ko bi mogla. Počasi se povečuje prihranek. Toda vztrajala bova, samo da bo zdravje pri hiši.«

»Ste se vi spomnili na hranilnico ali mož?«

»Jaz. Sprva mu nisem povedala. Ko je zvedel, je bil malo hud. Ker pa smo tudi brez tistih nekaj tisočakov preživeli mesec, se je tudi on navdušil. Kot se mi zdi, daje tudi on nekaj tistega, kar obdrži zase, na knjižico. Ne pove mi.«

»Imate samo enega otroka?«

»Dva. Mlajšemu bo tri leta.«

»Kaj pa pravite k temu, da ves svet praznuje enkrat na leto dan varčevanja?«

»Talih dni bi moralo biti še več v letu. Zase in za svojo družino vem, da je varčevanje edina pot k boljsemu življenju. Človeku se kar toplota vlije v srce, če vidi, da si lahko sam naredi boljše prihodnost.«

Prihranki v hranilnicah se povečujejo, varčevalci pa se skoraj vsaki dan takole zberejo v hranilnem oddelku Dolenjske banke in hranilnice v Novem mestu, da dodajo nove tisočake privarčevanim vsotam. Kamen na kamen palača, dinar na dinar — bogastvo...

Ne pozabite!

Najugodnejšo obrestno mero za vse navadne hranilne vloge Vam v vsej Sloveniji nudi domača področna

Dolenjska banka in hranilnica,

ki je letos 1. avgusta

zvišala obrestne mere

za navadne hranilne vloge prejmete po 6,50 %

za vezane hranilne vloge pa do 8 %

Najvarnejše naložite Vaš denar pri domačem denarnem zavodu, kjer ga lahko na področju banke dvignete vsak dan dopoldne ali popoldne tudi na vsaki pošti!

BO DOSEGEL
LETOŠNJI IZVOZ
MILIJARDO
STARIH DINARJEV?

Tovarna na stebrih starega kozolca

Dvajset let dolga pot od skromnega mizarstva do moderne industrije. Vedno znova dopolnjujejo izbor svojih izdelkov in se prilagajajo zahtevam domačega in tujega tržišča — V tovarni dela še 29 jubilarov — Kolektiv jim prisrčno čestita

nove ljudi. Vrednost izvoza je tedaj znašala 550 milijonov ali 94 odst. celotne proizvodnje.

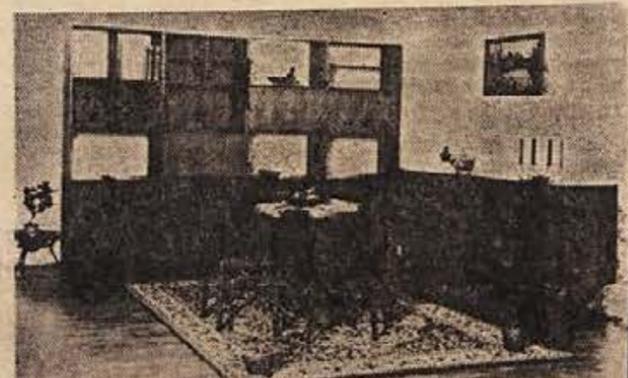
Danes ima tovarna še 350 zaposlenih. Kljub temu da je bila v hudih težavah, se je kolektiv izkopal iz njih in se trdno postavil na lastne noge. Na Zahod bo do konca leta prodal za milijardo izdelkov. To je velik uspeh. Tovarna se je uveljavila doma in v tujini, ker prilagaja svojo proizvodnjo željam in zahtevam kupcev modernega časa.

Brežička Tovarna pohištva bo za občinski praznik slavila 20-letnico obstoja. Začetki mizarstva segajo v l. 1945, ko je bilo pri podjetju zaposlenih 10 delavcev. Preden so si zgradili tovarno, so se nekajkrat selili in nazadnje mizarili v Narodnem domu. Ker tam niso mogli ostati, so iskali prostor drugod in tako v predmestju našli na zaščiten grajski kozolec grofa Atemska, ki je bil sezidan 1785. Kozolec so 1947 pozidali v tovarno. Dopolodne so delali v mizarški delavnici, popoldne pa na gradbišču. Kolektiv je tedaj števil 30 delavcev. Podjetje so imenovali poslej Okrajna tovarna pohištva.

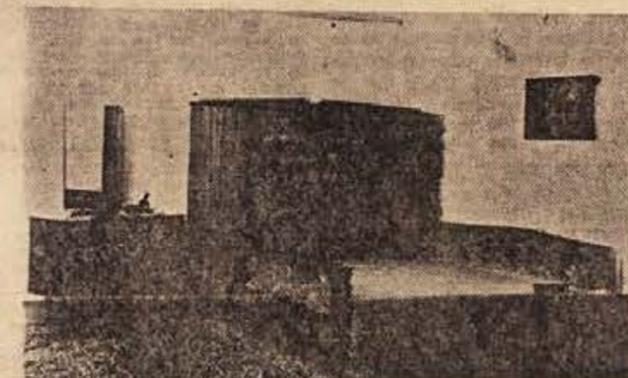
Leta 1952 so ji dali ime Tovarna pohištva Brežice. Število zaposlenih je naraslo na 50 in sprejeli so celo 17 vajencev. Vrednost letne proizvodnje se je povzpela na 18 milijonov S din. Tedaj so začeli proizvajati prve izdelke za izvoz. Še isto leto so v tovarno spet nekaj investirali. Podjetje je z uspehom izvažalo, kolektiv pa je iz dohodka pridno nakupoval stroje in drugo opremo.

V l. 1954 se je kljub uspehom pojavila vrsta težav. Kupci iz tujine so postajali zahtevnejši. To je spodbudilo kolektiv, da se je odločil za rekonstrukcijo obratov. Takrat so gradili tudi obrat številka dve. Rekonstrukcija je povzročila precejšen zastoj v proizvodnji. 1956 so delavci delali že v novih prostorih. Brutoprodukt se je v primerjavi z letom 1952 za štirikrat povečal. Nove stroje in drugo opremo je tovarna dobila leta 1958. Podjetje je močno povečalo izvoz. Število zaposlenih je precej poraslo in kolektiv je ustvaril za okoli 200 milijonov S din izdelkov.

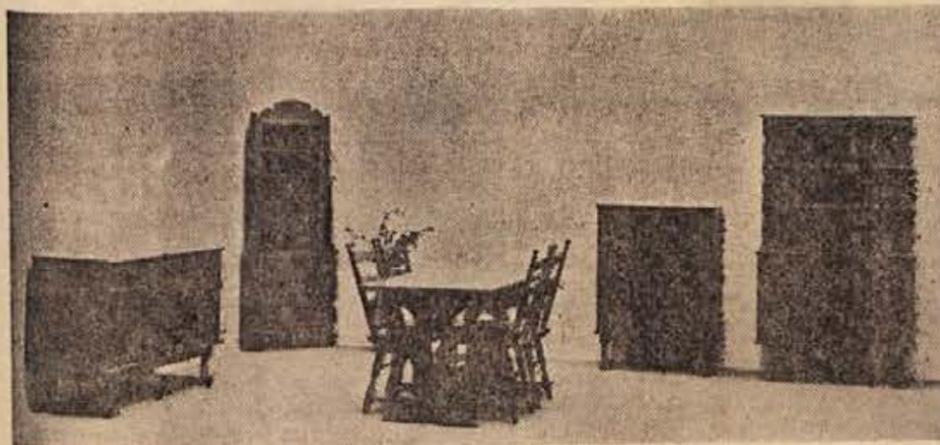
Jeseni 1962 so se ponovno lotili rekonstrukcije in na njen račun se je moralo delavstvo marsičemu odpovedati. Dve leti kasneje so se preselili v nedokončane prostore. Spet so sprejeli na delo

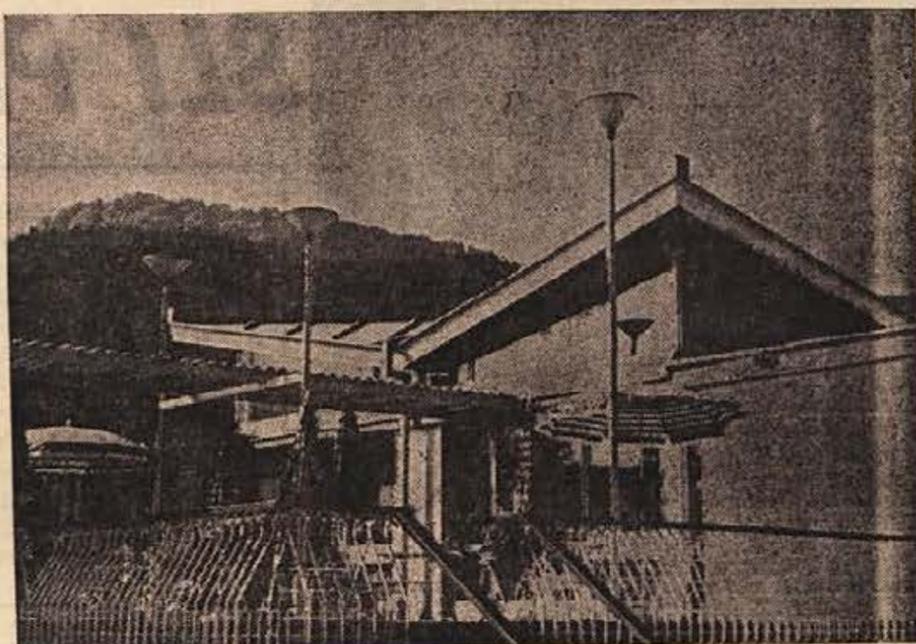
V ozadju sodoben stenski regal s številnimi možnimi kombinacijami knjižnih polic, bifeja, televizijske omarice, police za radio in gramofon, predalov za spise, priročno apoteko ipd. Spredaj levo jedilnica z raztegljivo mizo, stoli in omarico. Izdelava v ameriškem orehu brez sijaja in v palisandrovem furnirju z visokim sijajem.

Vaš tip sodobne spalnice v treh novih furnirjih. To so: korenina perzijskega oreha, korenina japonskega jescna in korenina maser topola. Izvedba v visokem sijaju s poliestrom. Ta spalnica je primerna za vsako velikost stanovanja in deluje zelo poživljajoče.

Na sliki vidite nov izdelek brežičke tovarne pohištva — hrastovo jedilnico v španškem slogu. Pohištvo je temno sive barve s polsijajem.

Pogled na novi del restavracije »NA GRICU« ob avtomobilski cesti pri Brežicah. Zelo lepa stavba s sončno teraso vabi voznike naj ustavijo in si za hipee odpočijejo na naporni vožnji. (Foto: M. Vesel)

KOLEKTIV RESTAVRACIJE NA GRICU VABI POPOTNIKE

Dobrodošlica ob vsaki uri

Čatež je izhodišče za čudovite izlete v okolico, ki slovi po naravnih lepotah in kulturnih in drugih zanimivostih — Kmalu se bodo gostje lahko za daljši čas nastanili v počitniških hišah nad avtomobilsko cesto

RESTAVRACIJA NA GRICU — kdo je ne pozna? Kateri avtomobilist se med vožnjo iz Ljubljane v Zagreb ali obratno še ni ustavil v njej? Na griču ali po domače kar ana motelu je vsakdo ob vsakem času prisrčno sprejet in odlično postrežen.

Obratovalni čas restavracije se začne jutraj in traja ves dan in vso noč do naslednjega jutra. Samo za dve uri (od štirih do šestih) se vrata zapro, da gostinske prostore počistijo, jih napolnijo s svežim zrakom, in že so tu novi gostje kornaj prebujenega dne.

Za ustavljanje potnikov na Čatežu je vabljava tudi prekrasna lega restavracije nad izlivom Krke v Savo. Z njene terase se odpira obiskovalcem čudovit razgled na Brežice, na ravnino ob Savi ter naprej na Bizeljsko in Hrvaško Zagorje. Nič čudnega torej, da je pred pronovitvijo v restavraciji, tolikokrat zmanjkalo prostora. Poleti je še nekako šlo, ko so mnogi gostje posedli po terasi, pozimi in v dežju pa je bilo v restavraciji vsem proteano. Marsikdo bi se rad zadržal malo dlje, pa se je iz uvidnosti umaknil, ko je videl, kako polnijo restavracijske prostore vedno novi ljudje in s pogledi iščejo, za katero mizo se bodo postreženi gostje prej dvignili.

Restavracija na Griču leži ob mednarodni prometni žilici, na kateri se tranzitni promet iz leta v leto povečuje. Gostov je vsak dan več. Kolektiv je to pravočasno uvidel in se s PETROLOM dogovoril za povečanje gostinskega objekta. Letos poleti so ga za dva meseca zaprli, ga povečali in modernizirali. Preurejeno restavracijo so odprli isti dan kot jesenski veselejem v Zagrebu. Gostje so jo že prvi dan zasedli do zadnjega kotička. Promet se je nenadoma dvignil kar za 80 odstotkov.

Letošnji investiciji bodo kmalu sledile nove naložbe. Povečati bodo morali parkirne prostore za avtomobile iz ljubljanske smeri. Tudi dovolj vode si bodo morali zagotoviti, ker je sedaj zmanjkalo. Nad avtomobilsko cesto bodo postavili več počitniških hišic. V njih bodo lahko nastanili goste, če si bodo zaželeli ostati dalj časa pri njih.

Obiskovalce že sedaj opozarjajo na naravne lepote, na zgodovinske in kulturne zanimivosti brežičke pokrajine. V brežičkem gradu je bogat in lepo urejen muzej, ki je doslej navdušil še vsakega obiskovalca. Njegove zbirke pričajo o izkopanih davnih kultur, o narodopisnih zanimivostih Posavja, o kmečkih uporih, o narodnoosvobodilnem boju in izseljevanju ljudstva iz teh krajev, razen tega pa si obiskovalci lahko ogledajo bogato poslikano viteško dvorano in grajsko stopnišče ter galerijske prostore.

Gostje si s Čateža lahko privoščijo prijetne izlete v bližnjo okolico: na Sentvid, v Čateške Toplice, v grad Mokrice, na Bizeljsko, v Pišce in v kraje ob Krki vse do Kostanjevice.

V vinorodne gorice na Bizeljskem pelje asfaltirana cesta in od tam ni več daleč

do Kumrovc. Na Bizeljskem se bo vsakdo rad ustavil v zadržani vinski kleti in v gradu Orešje, od koder je čudovit razgled po vsej okolici.

Lep je tudi izlet v Pišce, kjer so prav tako doma pridelovalci odličnega vina. Pišce slovi po starodavnem gradu. Pred kratkim napravljena cesta povezuje kraj z Bizeljskim in odpira turistom do tedaj skrite naravne lepote.

Poleti so Brežice še posebno vabljive. Topla Krka je eno samo kopalnišče od taliva do Otočca in Novega mesta. Toliko sveta bi se lahko našli, na lovcu in ribiču pa smo skoraj pozabili. Zanje je ta pokrajina prav raj. Krka skriva ogromno ribje bogastvo, gozdovi pa vsakovrstno divjad. Lovci iz tujine že nekaj let radi zahajajo v te kraje. Z vsimi informacijami vam bodo v restavraciji na Griču radi postregli.

Gneče v premajhnih prostorih je zdaj konec, v lepo in sodobno urejeni restavraciji pa se srežna gostov odvija veliko laže kot prej (Foto: M. Vesel)

AMORASLI PLODOVI ZORIJO...

V povojni zgodovini je po vsej domovini veliko dokazov bogate ustvarjalnosti številnih delovnih kolektivov naše socialistične skupnosti. Pobude za mnoga velika dela so se obnesle predvsem tam, kjer so bile naslonjene na ugodne možnosti, s katerimi narava pomaga ljudem k uresničenju zdravih zamisli, manj in vedno manj pa tam, kjer smo takšna dela zastavljali iz političnih ozir. Pod vse to je zdaj potegnili črto reforma, ki je še bolj zaostri oceno rentabilnosti posameznega gospodarskega objekta in na tej podlagi družbeni odnos do njegovega razvoja. Da je slovensko gospodarstvo v tem

položaju presodilo svojo organsko povezavo s koprsko luko in združilo sredstva za zgraditev železniške povezave z njo, je samo dokaz ugodnih razvojnih perspektiv tega objekta in ob tem tiho priznanje vztrajnim graditeljem za doslej opravljeno delo vse od zasnove in zamisli do uresničenja najbolj optimističnih pričakovanj — do zmagovitega dejstva, da je Koper kot luka vrisan in vpisan v vse svetovne pomorske atlase. Do tega pa je bila dolga pot; povabim vas, drage bralke in bralci slovenskega podelja, na kratek sprehod po njej.

Kopru. Hkrati z graditvijo betonske obale je korenjak »Peter Klepec« vtrajno poglabljal morško dno in nakopani material po nekaj sto metrov dolgih cestah brizgal za pregrado Škocjanskega zaliva, kjer so počasi nastajale nove površine suhe zemlje in spodbudile morsko gladino. Na tako pridobljenih novih površinah so se rale montažne lope in se je širil prostor za lesna skladišča — les je bil tudi tovar, ki si je najprej utrl pot v svet skozi koprsko luko.

Hkrati so graditelji pripravljali ustanovitev podjetja, ki naj bi se posebej ukvarjalo z luskjo dejavnostjo. Tako je bilo 23. maja 1957 ustanovljeno podjetje »Pristanišča Koper«, ki pa sprva še ni imelo v rokah tudi investicijske izgradnje, marveč se je ukvarjalo la z blagovnim prometom. Decembra 1957 so bili oobreni glavni projekti za prvih 135 metrov obale. Medtem ko so to dograjevali, so bili še izdelani in nato kmalu odobreni tudi načrti za nadaljnjih 135 metrov operativne obale in za veliko tranzitno skladišče ob njej.

Seveda pa ni šlo vse tako gladko, kot je videti iz lagodnega pripovedovanja o poteku graditve. Treba je bilo premostiti nešteto težav, vtrajno in trmasto braniti svoja stališča, dokazovati korist in pomen objekta. K uresničenju zamisli o zgraditvi luke v Kopru so domačim gospodarstvenikom pri Vodni skupnosti Primorske ter predstavnikom oblasti in družbeno-političnim delavcem občine in okraja Koper postrtovalno pomagali tudi nekateri republiški forumi in javni delavci Slovenije — predvsem v republiški gospodarski zbornici in republiški skupščini. Zaman pa so bila vsa prizadevanja graditeljev, da bi za nadaljnjo izgradnjo luke dosegli enake pogoje financiranja iz zveznih sredstev, kakor so jih bila deležne druge jugoslovanske luke in železnice, katerih izgradnja je bila omogočena z zveznimi dotacijami brez obveznosti vračanja.

To pa koprskim graditeljem ni jemalo poguma. Gradnja prvih 135 metrov obale je naglo napredovala in približala znamenito nedeljo, 7. decembra 1958, ko je Koper slovesno sprejel in pozdravil ob dograjenju prvi etapi nove luke desetisočonoško čez oceansko ladjo »Gorico« — last Splošne plošbe Piran. To je bil rojstni dan Kopra kot pomorske luke.

SLAVJE OB ROJSTVU NOVE LUKE

Otvoritvenega slavlja nove koprške luke se je 7. decembra 1958 med večišočglavo množico ljudi udeležilo tudi veliko število republiških in zveznih funkcionarjev ter drugih gostov z vseh strani

Jugoslavije. Tedanji predsednik izvršnega sveta Slovenije, pokojni Boris Kraigher, je v svojem priložnostnem govoru izrekel priznanje graditeljem luke in napovedal njeno veliko bodočnost. Označil je zgraditev luke kot veliko delovno zmago naših ljudi v premagovanju tehnične in gospodarske zaostalosti. Ocenil je novo luko kot izredno pomembno za slovensko in vse jugoslovansko gospodarstvo. Posebej je poudaril, da pri graditvi nove luke v Kopru ne gre za nobeno konkurenco drugim lukam, ker so vse preobremenjene s tovari, zaradi tega tudi ni mogoče očitati, da je graditev nove luke kaprica prehlivalec slovenske obale nasproti sosednim pristaniščem. Dejal je:

— Gre te za izkoriščanje in dajanje v uporabo tistih možnosti, ki jih splošni geografski položaj tega območja daje za zgraditev takšnega objekta. Zaradi tega je normalno, da smo takaj začeli graditi luko. Poudarjam, da je samo posledica nenormalnih razmer v preteklosti, v zgodovini tega območja, da te zahteve lahko uresničujemo šele danes...»

HITER SAMORASTNIŠKI RAZVOJ

Posledje je rast koprškega pristanišča izredno naglo napredovala. Naraščal je promet, daljšala se je operativna obala in vedno bolj so se širile površine odprtih in pokritih skladišč. Tako se je prvih 136 metrov v letu 1958 pridružil 164 metrov v letu 1961, nato 123 v letu 1962, še 127 leta 1963 in 120 metrov v letošnjem letu — skupaj 670 metrov operativne obale. Tem bodo že v naslednjih letih sledili novi in novi metri betonskih ploščadi.

Koprška luka torej tako rekoč raste sama iz sebe in se postopoma dograjuje, kakor pač delovni kolektiv ustvarja sredstva za lastno udeležbo v novih investicijah, in gradi

svojo moč za najemanje kreditov.

Dobra organizacija in novi načini dela po najodobnejših prijemih in dognanjih moderne luskje tehnike so pripomogli k nagli uveljavitvi Kopra v pomorskem svetu. Opredelitev luke na specializirane dejavnosti je nato usmerjala izgradnjo naprav in skladišč, kakršnih po drugih jugoslovanskih lukah ni bilo in jih tudi v tujini še ni povsod. V luki so se usmerjali predvsem na promet z lahko pokvarljivim blagom, predvsem z žužnim sadjem, kar zahteva posebne naprave za dozorevanje, dezinfekcijo in dezinfekcijo ter kondicionirano temperaturo. Počasi so v luki nastajale naprave za praženje kave, čiščenje riža, avtomatično razkladanje in parkiranje razsutih tovarov in podobno.

Luka pa v svoji težnji po specializaciji dograjuje na svojem območju vse nove in nove zmogljivosti. Razen že omenjenih naprav ima tudi rezervoarje za 13.000 ton jedilnega olja in za 2000 ton žveplene kisline, pokritih skladišč ima že za 66.424 kv. metrov, gradi pa obvladuje še za 21.696 kv. metrov.

DO SKRAJNIH ZMOGLJIVOSTI

Razvoj in nova zvezna zakonodaja sta zahtevala spremembo imena podjetja v »Luko Koper«, kar je bilo urejeno 4. decembra 1961. Nagla uveljavitev je povzročila, da je promet naraščal veliko hitreje, kot pa so bile dograjevane zmogljivosti. Medtem ko je promet od 1959 do 1966 narasel kar za več kot enajstkrat, so se luskje naprave povečale komaj za štiriinpolkrat. Da izgradnja luke ni mogla hitreje slediti potrebam, je predvsem posledica naporov, ki jih je morali kolektiv luke vlagati v urejanje kombiniranega cestno-železniškega odzova blaga z ladji na postajo v Kozini, in seveda hkrati v uresničevanje zamisli o železniški povezavi Kopra z zaledjem.

Leta 1959 je znašal promet v luki še 61.494 ton, v letu 1960 se je podvojil na 122.694 ton, v letu 1961 povečal na 173.798 ton, v letu 1962 še na 268.962 ton, potem leta 1963 poskočil kar na 628.546 ton, v letu 1964 arasel že na 699.161 ton in v letu 1965 na

770.519 ton, nato pa v letu 1966 nazadovno na 758.616 ton — kar prepričljivo govori, da je luka dosegla ob obstoječem stanju maksimalno izkoriščenost naprav. Šele letos bo s skrajnimi napori preseglja številko 800.000 ton pretovorjenega blaga.

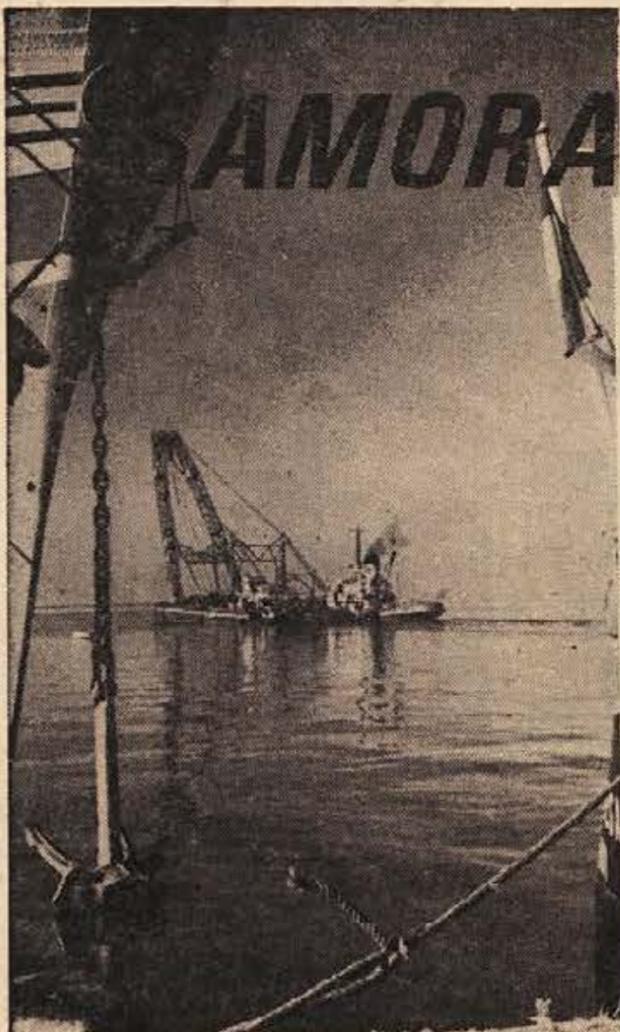
Struktura tega blaga priča, da Koper vedno bolj postaja mednarodna luka za prevoz tranzitnega in predvsem kovovnega blaga, tako imenovanega generalnega tovora ki tudi omogoča največji zaslužek. Naraščajoči promet v tej smeri pa hkrati privablja v Koper vedno nove stalne ladijske linije mnogih pomorskih prevoznikov sveta.

VEDNO GLASNEJŠA ZAHTEVA PO ŽELEZNICI

Tako bujen razvoj prometa je seveda ustvarjal velike probleme pri odzovu blaga z ladji s kamionov po cesti do železniške postaje Kozina, kjer ga je treba preložiti na železniške vagonce. Takšen kombiniran prevoz hrustenih kolektiv luke z dodatnimi transportnimi stroški in zato je takšno stanje zahtevalo — vse bolj nujno in glasno — zgraditev železnice do Kopra. Posebno še, ker ima cestni odvoz tudi svoje meje in je že sam po sebi pomnil resno oviro nadaljnemu razvoju luke. Podletje je zato vse svoje sile usmerilo v reševanje tega problema in vzelo nase vso težo odgovornosti za zgraditev tega prepomembnega objekta. Delavski svet »Luko Koper« je na zasedanju 8. julija 1963 po predhodnem sporazumu v izvršna svoja pleča breme investiranja svetlo Slovenije sklenil vzeti nja, investitorske dobitnosti pa poveril združenju ZTP Slovenije.

S tem je bilo zaključeno težavno obdobje boja in priprava za začetek del pri izgradnji koprške železnice. Vse to spet ni šlo tako gladko, kot mi zdaj ležijo besede na papir — vendar pa je to že druga zgodba, ki vam jo ra- je povem kdaj drugič. Dejstvo je, da je zdaj železnica Koper—Preklica s priključkom na prago Pulj—Divča in z tem na jugoslovansko železniško omrežje tik pred dograditvijo. Njena slovenska otvoritev je predvidena za 2. december.

Luka Koper je v svojem razvoju vseskozi težila iz ozkih okvirov čisto luskjih pretovornih dejavnosti in skladiščenja blaga. Zavedala se je svojega izjemnega položaja glede na skoraj neomejeno obsežen prostor za razvijanje naraščajočih gospodarskih dejavnosti in je bila zato pobudnik za ustanovitev proste carinske in industrijske cone na svojem območju. Na njeno uspešno uveljavitev do seveda še vplivala vrsta činite-

Sodi moramo precej daleč nazaj, ko je bil Koper še otok, na katerem zgodovinski viri že pred več kot dvema tisočletjema omenjajo rimsko naselbino in utrjeno vojaško oporišče Egidio. V mlajši rimski dobi so mu zgodovinarji pravili Capres, Caprita ali Capre. Pod Justinijanom je bilo nekaj časa Justinianopolis, potem je postalo latinsko Caput Histriae, iz katerega se je nato razvil beneško-italijansko ime Capo d'Istria oziroma Capodistria.

Zaradi naklonjenosti Nemcem, ko so se ti borili v srednjem veku z Benečani za nadoblast v Istri, je cesar Konrad II. že 1035 Kopru podelil mestne pravice. Toda 1232 je Koper zasedel oglejski patriarh, njemu pa so ga 1275 spet izrgali Benečani. Mir v Campoformiu 1797 je Koper prisodil avstro-ogrski kroni, pod katero je bil nato s kratkim presledkom za časa Napoleonovih vojn vse do 1918, ko je z nesrečno rapalsko pogodbo padel pod italijansko okupacijo. Upornega Istrana fašizem ni nikoli zlozil; za osvoboditev je prispeval ogromne žrtve in znaten delež boju za priključitev k matični domovini, kar se mu je uresničilo z Londonskim sporazumom 1954.

V Kopru je bilo že zgodaj ališati za pomorsko gospodarstvo, zametke ladjedelništva in luke, kar pa je pozneje zaradi nasprotnih interesov različnih okupatorjev povsem zamrlo. Šele po priključitvi mesta in obale k Jugoslaviji so spet nastali pogoji za hitrejši dvig in vsestranski razvoj pomorstva.

POVOJNI RAZVOJ KOPRA

Ze takoj ob zmagovitem zaključku osvobodilnega boja je bilo Kopru sojeno, da postane upravno in politično središče svojega območja, pa tudi središče kulturnega in gospodarskega življenja slovenske obale. Takoj je bilo namreč tudi jasno, da bomo Slovenci morali najti za izgubljeni Trst ustrežno nadomestilo. Glasno ga je zahtevalo obsežno zaledje, pa tudi vsa Slovenija je hotela imeti svoj izhod na morje.

Po ureditvi tržiškega vprašanja so prebivalci obale z novim poletom začeli delo za gospodarski dvig svojega ob-

močja. Zaradi izselitve voči ne prebivalstva italijanske narodnosti je začasno opesalo kmetijstvo in ribištvo — posebno še, ker je bilo treba vse razpoložljive sile usmeriti v obnovo in dvig cestnega in pomorskega prometa, trgovine in gostinstva, kovinske in konzervne predelovalne industrije, postaviti na nove gradbeništvo, obrt, zgraditi stanovanja in komunalne naprave.

VZROKI IN POGOJI ZA ZGRADITEV LUKE V KOPRU

Vse od osvoboditve je bila v tem pestrem dogajanju živo prisotna tudi misel na zgraditev tovrnega pristanišča v Kopru. To so terjale razmere ob razvijajočem se gospodarstvu in vedno širši menjavi dobrin v svetu, kamor se je vse bolj vztrajno vrnivala tudi naša dežela. Ta menjava je zahtevala čim cenejše, čim krajše in čim prikladnejše prometne zveze in poti. Samo po sebi se je zato gospodarstvenikom koprškega okraja in vse Slovenije postavljala kot najugodnejša rešitev tudi zgraditev pomorske tovrne luke v Kopru in njene povezave s jugoslovanskim železniškim omrežjem.

Koper ima izredno ugodno zemljepisno lego, pa tudi topografski položaj je več kot primeren. Mesto leži ob zalivu, kjer se je Jadransko morje najgloblje zajedlo v evropsko celino. Od tod so po kopnem, po cesti in železnici najbližje poti do srednjeevropskih središč, po morju pa do vseh pristanišč sveta. Zaliv je s severne, južne in vzhodne strani zavarovan pred hušnjimi vetrovi z grčevjem, med katerim je na vzhodu tudi obsežna ravan s skoraj neomejenim prostorom za postopno izgradnjo in širitev trgovske in industrijske luke.

POT DO URESNIČITVE ZAMISLI O IZGRADNJI KOPRSKE LUKE

Intenzivno gospodarsko snova nje svobodnega slovenskega človeka je ob stvarni oceni vseh možnosti in pogojev kmalu postavilo med svoje načrte tudi zamisli o zgraditvi luke v Kopru in njene železniške povezave z zaledjem. Načrt je nekaj podjetnih in pogumnih ljudi, prekaljenih v ognju revolucionarnega osvobodilnega boja, začelo polagoma uresničevati prek Podjetja Vodna skupnost Primorske v sklopu prizadevanj za ureditev vodnega režima na obalnem območju. Z uresničevanjem zastavljenega načrta so začeli 17. maja 1957, ko so delavci Vodne skupnosti sabili prve pilote za pregrado Škocjanskega zaliva. Nato je v začetku julija 1957 piranska ladjedelnica izdelala velik sesalni bagec, ki so mu nadeli lepo slovensko ime »Peter Klepec«. Ta je začel poglabljati morje ob severni obali na globino 10 do 12 metrov, kar je dovolj za pristanjanje srednje velikih čez oceanskih ladij.

Junija 1957 je izvršni svet Slovenije odobril investicijski program za zgraditev prvih 135 metrov operativne obale nove luke v

Pogled v del sedanje koprške luke, v kateri pristaja iz leta v leto več tujih in domačih ladij, po dograditvi železniške proge do Kopra pa bo njen pomen še veliko večji

ljev, vendar pa je že zastavljeno delo v sklopu poslovnega združenja trdno jamstvo za bodoče poslovne uspehe.

ODPRTA VRATA POSLOVNEMU SODELOVANJU

Ze v začetku svojega delovanja si je namreč koprška luka postavila v delovni program tudi široko sodelovanje z vsemi gospodarskimi organizacijami, ki bi jih takšno povezovanje zanimalo. Omočala je vsem kar najširšo svobodo v postavljanju in graditvi lastnih objektov, ki jih ta podjetja ali poslovne skupine in združenja potrebujejo za svoje delo v luki oziroma industrijski coni. Zato imajo že danes na območju luke svoja lastna skladišča in druge objekte nekatera znana slovenska in jugoslovanska podjetja in zavodi, kot so na primer Centroprom Beograd, Zavod za rezervo SR Slovenije, Zvezna direkcija za surovine Beograd, Cinkarna Celje, Prehrana Ljubljana, Energokombinat Velenje, Slovenija les Ljubljana, Jestvina Koper, Petrol Ljubljana, neposredno pa so za dejavnost luke vezana tudi številna speditorska podjetja in pomorske agencije.

Vse hitrejša rast luke in močan pritisk na širjenje njenih zmogljivosti je usmeril pretežni del organizacijskih in finančnih naporov

podjetja v reševanje perečega problema železniške povezave Kopra z zaledjem. »Luka Koper se je morala za uspešnejšo rešitev tega problema odreči marsikateri ugodnosti in desetkrat obrniti v roki vsak dinar. Morda je zato nekoliko zaostajala rast splošnega družbenega standarda v delovnem kolektivu, kateremu pa je to nadomestilo zadoščenje, da so zgodovinske odločitve dosegli predvsem s svojimi lastnimi silami, z lastnimi ustvarjenimi sredstvi kot podlago za udeležbo v zahtevnih kreditnih obveznostih, ki jih je »Luka Koper« vzela nase, da bi lahko v imenu vse skupnosti in tudi v dobro vse skupnosti uresničila svoje velike nartče.

Pri tem je »Luka Koper« vzpostavila najtesnejše sodelovanje z vsem gospodarstvom Slovenije, predvsem pa z neposrednimi poslovnimi partnerji, bančnimi zavodi, skupščino SR Slovenije in njenim izvršnim svetom, republiško gospodarsko zbornico in drugimi, ki so podjetju v njegovih prizadevanjih pomagali po svojih možnostih. Najtesnejše pa je seveda moralo biti sodelovanje z Združenjem ZTP Slovenije, ki v imenu luke in za njen račun opravlja investitorske posle ter gradi in vodi izgradnjo železnice od Kopra do Prešnice.

Na svidenje ob otvoritvi!

RASTKO BRADASKJA

GRIGORIJ KAZOVSKI:

Orhidejeva izpoved

Na cesti me je srečal Fimka Gradusov, bobnar instrumentalnega kvarteta »28 minus 24«.

»Poslušaj, ne bodi mrha in pomagaj mi! Potrebujem besedilo za pesem. Melodijo sem zložil, besedila pa nimam.«

»Nikoli nisem pisal verzov.«

»Jaz pa nikoli nisem komponiral. Dajva, poskusiva.«

»Bojim se, da ne bom zmogel. Razen tega pa, kaj bo tebi moje besedilo. Vzemi zbornik ljubezenske poezije — in, izvoli, komponiraj glasbo.«

»Saj ne potrebujem verzov. Potrebujem besedilo za pesem. Za mojo muziko. Poslušaj!«

Fimka je zapel. Bil sem potrpežljiv. Poslušal sem.

»Si si zapomnil?«

»Ne, nisem si zapomnil. Ne vem, kaj si je sploh treba zapomniti.«

»Kako pa boš napisal besedilo, če si ne zapomniš glasbe? Imaš posluš.«

Obšel me je sram.

»Česar ni, ni. Ne bom se hvalil. V šoli sem imel v petju vedno dvojko.«

»Le počasi, ne obupaj. Saj ni tako hudo. Takoj ti napišem shemo.«

»Kaj boš napisal?«

»Shemo. Slog besedila, da boš vedel za mero.«

Cez dve minuti je Fimka Gradusov pomolil list, na katerem je bilo napisano:

Ljudje, zverj in rovk
o ljubezni prav nič ne vedo,
mačke, ose, bolhe
vseomer lete in se sprehajajo.

Ko je bil teden pri kraju, se je v meni rodil pesnik. Moji verzi so Gradusovu celo silno ugajali. Takoj je zapel s svojim strašnim glasom.

Noge, noge, noge,
po okrogli zemlji stopajo,
noge, noge, noge,
povsod sledove puščajo.

»Genialno!« je vzklisknil Fimka. »O nogah očitno nihče ni pisal. Pisali so o rokah, pa o očeh, o laseh, obrvih, zobeh in ustih. O nogah pa ne!«

Fimka Gradusov se je izkazal kot zelo energičen človek. Točno čez štirinajst dni je naša znana pevka pela »Nog« / nedeljski radijski oddaji. Potem so jo trije najbolj popularni pevci tri večere peli na televiziji.

Kmalu so me začeli napačiti komponisti. Prej nisem vedel da imamo tolikšno število pametnih, fizično zdravih ljudi, ki komponirajo glasbo.

Zapustil sem konstrukcijski biro, kjer sem delal, in postal pesnik. Pesmi sem pisal zelo lahko. Poglavitno je — čim manj misliti. Zagledaš prstan — piši o prstanu, vidiš ptico — pišeš o ptici, uzreš ladjo — in ladja odpelje.

Moje pesmi so znali od Murmanska do Habarovska. Povsod so jih prepevali. Priimek Orhidejev je zaslovel po vsej deželi.

A vendar, to ni moj sedanjí priimek. Sedanjega priimka — tega vam pa ne povem.

To preprosto palico, ki jo vidite lezečo brez slave v zanemarjenem kotu, sem videl nekoč cvetečo v gozdu: bila je polna soka, polna listja in polna vej, toda sedaj se prizadevna človeška umetnost zaman skuša boriti proti naravi, pritrjujoč to uvelo butaro šib na njeno usahlo debló; kvečjemu še je nasp-rotje tega, kar je bila, vsevprek prevrnjeno drevo, z vejami na tleh in s koreninami v zraku; sedaj jo suče vsaka pomilvalka, obsojena je biti uje sužnja in po muhavosti

ževati njeno nežimrnost, ker smo pristranski sodniki lastnih popolnosti in tujih napak.

Toda metla, porečete nemara, je znamenje drevesa, ki se drži na njeni glavi, in prosim vas, kaj pa je človek, ako ne zmedeno bitje, saj njegove živalske zmožnosti se večno popenjajo na njegove umske sposobnosti, njegova glava lazi po tleh, kjer bi morale biti njegove petel. Pri vsem tem pa se vkljub vsem svojim napakam postavlja za vesoljnega reformatorja in zatiralca zlorab, za maščevalca krivic,

JONATHAN SWIFT:

Premišljevanje o metli

usode je njena naloga snaziti druge predmete, sama pa biti umazana; kadar se v roki dekel obrabi do trklja, jo bodisi vržejo na cesto ali pa jo obsodijo na zadnjo službo — da podnetijo ogenj z njo. Ko sem to gledal, sem vzdihnil in rekel sam sebi: »Človek je vsekakor metla!«

Narava jo je postavila v svet čilo in čvrsto, v povoljnem položaju, nosečo na svoji glavi svoje lase, resnične vejice te rastline, obdarjene z razumom, dokler ni sekira nezmernosti prevrnila njenega zelenega vejevja in pustila samo posušen trup. Tedaj se zateče k umetnosti in si nadena lasuljo, spoštujoč se zaradi umetnega svežnja las (doocla zaprašenih), ki niso nikdar poglani na njeni glavi; a če bi se v tem trenutku naši metli zahotelo javno nastopiti, ponosni na te brezove odrastke, katerih ni nikoli nosila, in popolnoma pokriti s prahom, pa najsi bi prišla iz sobe najlepše gospe, bi bili mi pripravljeni smešiti in zani-

stalno brska po nesnažnih kotih narave, prinašajoč na dan skrito sprijenost, in vzdiguje znaten prah tam, kjer ga poprej ni bilo, in se ves čas znatno udeležuje tiste nesnage, ki jo baje hoče odpraviti; njegovi zadnji dnevi potekajo v sužnosti žen, in sicer vobče najmanj vrednih; dokler se obrabljen do trklja kot njegova vrstnica metla ne zavrže ali pa uporabi, da prižge plamen, na katerem se bodo grali ljudje.

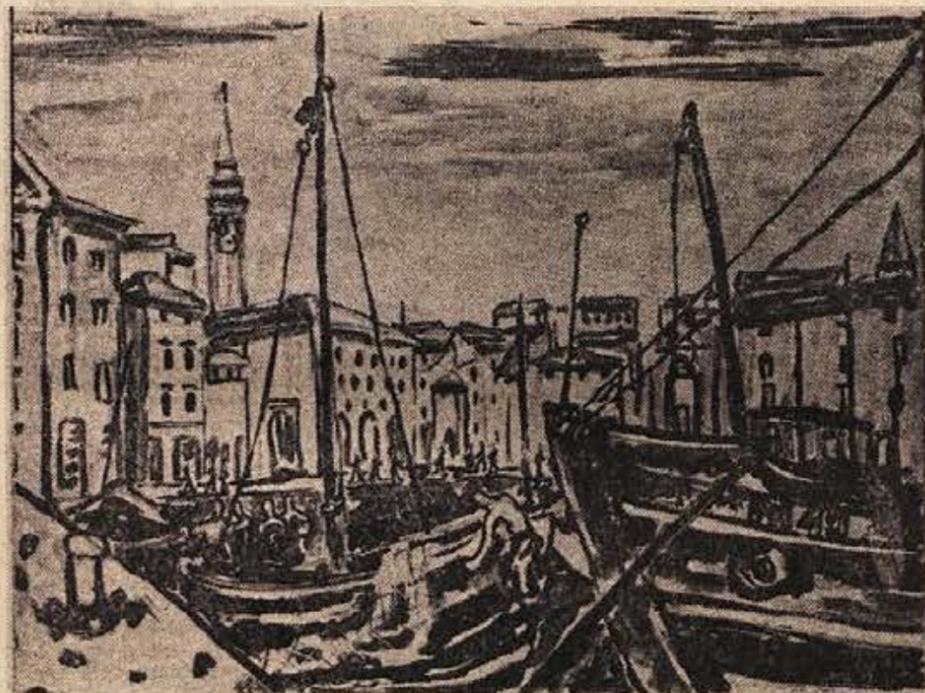
Misli o ljubezni

V. HUGO:

Ljubezen je kot drevo: nagiblje se samo od sebe, razpreda svoje korenine globoko v vse naše bitje in pogosto še zeleni v srcu, ki je razbito.

MOLIÈRE:

Kadar hočemo ljubiti, se izpostavljamó nevarnosti, da bomo ljubljeni.

Miha Maleš: PIRAN (monotipija, 1956)

Kje je bila zdaj prevzetnost in prešernost, kje razuzdanost tujih gospodov! Ogibali so se ljudi, s časom so se izgubili drug za drugim, sam oskrbnik je bil še ostal, kakor na morju poveljnik ne zapusti ponesrečene ladje, preden se ni vse rešilo.

Nekega dne pridejo zopet gospodje, drugi gospodje iz mesta. Resno so se držali in malo govorili. Ti so vse obhodili, ogledali, zapisali in slednjič vse zapečatili. Ni ga bilo kmeta, da bi ne vedel, kaj to pomeni. Kadar se kakemu kmetu zgodi kaj takega, žalostno le daje vsi sosedje; ako bi bil morebiti tudi kateri tako trdega srca, da bi se mu ne smilil nesrečni sosed, kdo mu je porok, da prej ali slej ne zadene tudi njega enaka nesreča! Tu pa moramo reči, da ni bilo med kmeti nikakega pomilovanja, še veselje se je bralo nekaterim z obličja in čula se je mnoga beseda, ki je pričala, kako malo priljubljeno je bilo novo podjetje v tem kraju.

»Kaj sem vam pravil? Zdaj pa vidite! Napuh, napuh, vse napihnjeno; dregní v meh, fš! sapa ven, pa je konec napuha!«

»Radoveden sem, kaj bodo zdaj s hišami, ali jih oprti? odneso ali ka-li?«

»Škoda, da jih niso naredili na škrpice, da bi jih zdaj premaknili in postavili, kamor treba.«

»Poceni bodo zdaj hiše kakor drenulje, vsak berač bo imel zdaj svojo kakor polž.«

»Jaz bi si sam izbral eno pa pustil svojo raztrgano lesenjačo.«

»Veste kaj, možje, zapustimo svoje podrtije, pa preselimo se sem, lepa vas bo to, raca na vodi!«

»Kaj pomaga lačnemu srebrna žilca, če je pa skleda prazna? Kje pa so naše njive, voziti bi se morali na polje kakor gospoda.«

»Kaj bomo pa z onim rjavim kamenjem, ki so ga nakopali in na kup navlekli?«

»Pretrdo je, da bi pota nasipali z njim.«

Tako in enako so hudobni ljudje ugibali in modrovali. Človek bi bil mislil, da se bo zdaj Seljan najbolj širokoustil, ali pošteni drvar je plemenit, da bi si jezik brusil ob tuji nesreči; a vse vedenje njegovo je kazalo, da je vesel tega poloma.

Nekaj dni potem je bila dražba; odini kupec je bil poprejšnji lastnik, ki je vse odkupil, mnogo ceneje. Poslopja, katera je bila sezidala delniška družba, menda še zdaj stoje in bodo stala, dokler sama ne razpadejo. Tako je bilo konec kratkega veličastva.

Ko pade košati hrast v gozdu, podere in potegne s seboj to in ono manjše drevo, ki stoji poleg njega. Veliki polom je bil najhujše zadel ubcgega Sódnika. On je imel zdaj strašne čase. Izginile so mu bile kratke srečne sanje, glava ga je bolela po njih. Njemu je bilo zdaj za življenje ali smrt. Prišli so zopet dolgi, viharni pogovori in prepiri z Nónanom; zastoj vse, kar je poskusil. Čim bolj si je prizadeval, da bi izgazil iz pogubnega močvirja, tem bolj se je pogrezal. Dokler je mogel in kjer je mogel, je jemal na posodo; zdaj je bilo vse preobdloženo; vsa njegova imovina je bila zastavljena, skoraj nič več ni bilo njegovega. Žalostno je bilo videti nesrečnega moža, skoraj čez nos se je bil postaral; prej tako čvrst in krepak, hodil je zdaj sključen in potrt.

Ce je vse dobro premislil in preudaril, je izprevidel, da je zdaj berač. Križem roke držeč je čakal dneva, ko mu bo vse prodano, ko bo moral more-

biti s svojo družino dom zapustiti ter po svetu iti ne vedi kam. Strašno je bil ponizán ponosni Sódnik.

Pustimo za nekaj časa kraj nesreče in žalosti ter se obrnimo drugam, kjer se nam kaže nasprotna podoba. Na koncu trga, sredi sadnega vrta stoji bela, čedna hiša srednje velikosti. Kamor človek pogleda, vse snažno, vse lepo oskrbljeno; pred hišo, za hišo nobene navlake in nesnage, vsako orodje na svojem mestu, vse pospravljeno in očejeno, in vendar je danes delavnik, ne praznik. Na drevju po vrtu težko da najdeš suho vejico, zato je pa tudi vse polno sadja. Na dvorišče pred hlev lahko pelješ vsako mestno gospo, še krila ji ne bo treba privzdigovati; po prstih ne bo stopala ne vihala nosu, ako ni že od sile prisitna. Celó v hlev sam smeš stopiti z njo; glej: dvoje lepo rejelih, snažnih krav, dva telka in dva prazna prostora za konje ali za vole, ki so zdaj pač zdoma. Vse kaže, da je tu, čene bogastvo, gotovo zadovoljnost doma.

To je Brezarjev dom. Tam ona ženica, ki sedi na klopi pod košato hrúško in nekaj šiva, je njegova mati. Drugega ni videti nikogar doma. Vendar dom ni zapuščen; po travi se pase mnogobrojna čeda kokoši in piščet in pred pragom leži skrivljen in dremilje hišni varuh. — Pred kakimi sedmimi leti — ko je še gospodaril stari Brezar — je bilo tukaj vse drugače, vse pušto in zanemarjeno. Stari Brezar, Bog mu daj dobro, je bil, recimo naravnost, zapravljivec in pijanec. Zahajal je rad v veselo družbo. Sódniku je bil zvest tovaris, kateri ga pa ni posebno čislal. Svojima sinoma je bil zapustil dom vse zadolžen. Zapravil bi bil vse, ako bi ne bil imel tako pridne žene, ki se je trudila in ubijala, delala in skrbela noč in dan, da ni šlo vse pod nič. Anton je bil sicer mlajši sin Brezarjev, pravzaprav bi bil imel starejši prevzeti domačijo; ali ta ni imel toliko poguma. Pogodila sta se torej, da ostane mlajši doma in izplača svojemu bratu, kar mu gre.

Franček Saje: ODMEVI OKTOBRSE REVOLOCIJE

Nemčijo je januarja 1918 zajelo široko stavkovno gibanje, ki ga je socialna demokracija hitro umirila. Ko so se 3. novembra 1918 spontano uprli mornarji v Kielu, so 5. in 6. novembra tudi v Hamburgu, Lübecku in Bromnu prevzeli oblast delavski in vojaški sveti. Socialistična revolucija se je širila po vsej Nemčiji in zmagala tudi v Berlinu. Vlado pa so sestavili socialni demokrati, ki so revolucijo zavrnili. Delavskim in vojaškim svetom je odvzela oblast in razoroževala delavce. 5. januarja 1919 so v Berlinu izbruhnile demonstracije proti tej vladi, ki je čez nekaj dni poslala na demonstrante vojsko in začela preganjati komuniste. Njena voditeljica Karla Liebknecht in Rozo Luxemburg so oficirji 15. januarja aretirali in ju ubili. V nekaterih predelih Nemčije so izbruhnile splošne stavke. Ker so ostale izolirane, so propadle.

Vretje na Bavarskem in v Avstro-Ogrski

Pod pritiskom revolucionarnega delavstva je socialistična bavarska vlada v začetku aprila 1919 oklicala Bavarsko sovjetsko republiko. Ko so jo socialni demokrati hoteli zrušiti, so se komunisti z Evgenom Levinejem na čelu 13. aprila postavili v bran sovjetske oblasti. Sestavili so akcijski komitej, ki je uvedel diktaturo proletariata in oborožili 20.000 delavcev. Rdeča armada je v začetku prešla v ofenzivo proti kontrarevolucionarnim silam. Te pa so kmalu začele protinapad. 1. maja so vdrle v München in uničile mlado sovjetsko republiko. Levineja je naglo sodišče obsodilo na smrt in ga 5. junija ukazalo ustreliti.

Revolucionarni avstrijski delavci so 14. januarja 1918 začeli splošno stavko, ki se je širila po vsej Avstriji in nato v Budimpešti ter v temeljih pretresala podonavsko habsburško monarhijo. Socialna demokracija je v dogovoru z avstrijsko vlado zavrla to silno stavkovno gibanje, ki se je končalo 23. januarja. 1. februarja se je uprl 3000 mornarjev v Boki Kotorski, maja so se po vsej Avstro-Ogrski vrstili vojaški upori, ki so jih organizirali povratniki iz Sovjetske Rusije. Ker niso bili med seboj povezani, jih je še zvesta vojska zatrla. Med zatiranimi narodi se je razmahnilo narodnoosvobodilno gibanje.

Po razpadu Avstro-Ogrske je novembra 1918 v vsej Avstriji valovilo revolucionarno gibanje. Delavstvo je postavljalo delavske svete, ki so ustanovili močne delavske oborožene oddelke. Ostalo pa je pod vplivom socialne demokracije, ki je zavržala revolucionarni prevzem oblasti.

Sovjetska republika na Madžarskem in sovjetska oblast v Prekmurju

Na Madžarskem so po vojni delavci stavkali in prevzemali tovarne, na podeželju pa se je širilo revolucionarno kmečko gibanje. Zaradi gospodarske krize je naraščala brezposelnost. Notranjo krizo so povečevale še ozemeljske zahteve nekaterih sosednjih držav. Meščanska vlada je 20. marca 1919 morala odstopiti. Novo vlado so sestavili komunisti z Belo Kunom na čelu in socialni demokrati, ki so proglasili sovjetsko republiko. Povsod so izvolili sovjetske delavskih, kmečkih in vojaških odposlancev.

Revolucionarna vlada je namesto stare vojske ustanovila rdečo armado. Izdala je odlok o nacionalizaciji zemljiških posestev v korist proletarske države. S tem je izgubila množično podporo kmetov, ki so pričakovali, da bodo z razdelitvijo veleposestev dobili zemljo.

Romunska in čehoslovska vojska sta vdrli v Madžarsko, ko sovjetska vlada ni hotela sprejeti demarkacijske linije, ki jo je določila antanta. Po prvih hudih udarcih je obnovljena rdeča armada prešla v protiofenzivo in vdrila v Slovaško, kjer so oklicali sovjetsko republiko. Na zagotovilo francoske vlade, da se bo tudi romunska vojska umaknila iz Madžarske, če se rdeča armada umakne iz Čehoslovaške, je rdeča armada zapustila Slovaško. Romuni pa se niso umaknili. Zavaljo tega je rdeča armada začela ofenzivo, v kateri je spričo izdajstva doživela hud poraz. Socialni demokrati so začeli omahovati in madžarska sovjetska vlada je 1. avgusta odstopila. Novo vlado so sestavili socialni demokrati. Ko pa je 6. avgusta romunska vojska vkorakala v Budimpešto, so prevzeli oblast protirevolucionarji.

V Prekmurju, ki je bilo takrat še pod Madžarsko, je bila prav tako vzpostav-

ljena sovjetska oblast. Šele po uničenju madžarske sovjetske republike je tja vkorakala jugoslovanska vojska in postavila slovensko meščansko oblast.

Vstaje v Bolgariji, Turčiji in Italiji

V Bolgariji se je umikajoča se vojska, poražena na solunski fronti, 27. septembra 1918 uprla, oklicala republiko in krenila na Sofijo. Tam je nemška vojska upornike razbila. Septembra 1923 so komunisti organizirali oboroženo vstajo, ki pa je propadla.

Ko so antantne čete novembra 1918 okupirale Carigrad in zasedle Anadolijo, je v Turčiji prišlo do širokega narodnoosvobodilnega gibanja in partizanskega vojskovanja. Osvobodilna turška vojska pod vodstvom Mustafa Kemala (Atatürk) je do leta 1922 porazila tuje intervencioniste in sultanovo vojsko. Šele konec oktobra 1923 je meščanskodemokratska revolucija zmagala, ko je bila Turčija poglašena za republiko.

V povojnem času se je močno razmahnilo revolucionarno gibanje v Italiji. Socialistični sindikati so od 300.000 članov leta 1913 narasli v začetku leta 1919 na milijon članov, do konca 1920 pa na 2.300.000. Leta 1919 je bilo 208 stavk kmetijskih delavcev in 1663 stavk industrijskega delavstva, leta 1920 pa 189 stavk v kmetijstvu in 1001 delavskih stavk. Revolucionarni val je dosegel vrhunec septembra 1920, ko so delavci po Italiji zasedli tovarne.

Delavske in kmečke množice so pričakovale in zahtevale, da izvedejo revolucijo in prevzamejo vso oblast. Naujo pa italijanska socialistična stranka ni bila pripravljena, ker so jo razjedale in hromile njene frakcije z medsebojnimi boji. Razčističnje v stranki je princel šele njen

listična delavska stranka Jugoslavije (komunistov), so bila ta gibanja povezana in enotno vodena v revolucionarnem boju. Slovenija pa je še naprej ostala odcepljena, ker se oportunistično vodstvo Jugoslovanske socialnodemokratske stranke ni hotelo pridružiti komunistični SDSJ(k).

Srbska vojska je po proboju solunske fronte 1. novembra 1918 osvobodila Beograd. Srbijo je rešila hude nemške okupacije, ki je za seboj pustila razdejane in bedo. Med vsemi strankami je Srbska socialdemokratska partija najprej obnovila svoje politične in sindikalne organizacije in 15. decembra 1918 začela izdajati dnevnik »Radničke novine«. Pod vplivom oktobrske revolucije se je odločila za dosledno revolucionarno smer. Zato je odklonila udeležbo na socialdemokratski konferenci v Bernu za obnovo II. internacionale, prvi kongres III. internacionale v Moskvi pa je pozdravila z zagotovilo, da se s Socialdemokratsko partijo v Bosni in Hercegovini zavzema za komunistična stališča in za vzpostavitev sovjetske oblasti.

Srbska socialdemokratska stranka je decembra 1918 zahtevala korenito agrarno reformo, da se kmetje-tlačani spremene v svobodne državljane in lastnike zemlje, osemurni delavnik, zaščito minimalne mezde, delavsko zaščito in polno svobodo za razredni boj.

Povsod: stavke, mezne akcije in demonstracije

Tudi Socialdemokratska stranka Bosne in Hercegovine je imela podobna stališča nepomirljivega razrednega boja. Ker so ta načela ustrezala razpoloženju delovnega ljudstva, se je njeno članstvo od predvojnih 1900 povečalo do aprila 1919

Sredi januarja 1919 so stavkali bosanski železničarji, konec februarja pa v Backi, kjer so se jim pridružili poštni uslužbenci in delavci v električnih centralah. Sredi marca so stavkali železniški delavci v Splitu, v začetku aprila pa v Požarevcu in okolici. Sredi decembra 1918 so stavkali rudarji v Ivancu pri Varaždinu, konec januarja 1919 v rudniku Kostolac, v bosanskih rudnikih pa je stalno vladalo napeto ozračje. V prvih mesecih 1919 so stavkale tudi delavke v tobačnicah in tovarni v Zagrebu, tiskarski delavci v Osijeku in Novem Sadu, občinski delavci v Beogradu, tramvajski delavci v Osijeku itd.

Zlasti pomembne so bile splošne protestne stavke. Prva je konec decembra 1918 zajela Split. Na Hrvaškem je delavstvo 6. februarja dopoldne prekinilo delo in začelo splošno stavko. Na množičnem zborovanju v Zagrebu so delavci zahtevali, naj vlada izpolni obljube, ki jih je ob prevratu dalo Narodno veče. V vseh večjih bosanskih mestih je 21. februarja 1919 izbruhnili protestni generalni štrajk, v katerem je sodelovalo 30.000 delavcev.

Vrenje zajame tudi kmečke množice

Zaradi fevdalnih ostankov, ki so bili nekje večji, drugod manjši, je revolucionarno vrenje zajelo tudi kmečke množice.

Najmočnejši fevdalni ostanki so vladali v Bosni in Hercegovini, kjer je bilo še skoraj 80.000 tlačanov in 31.500 polsvobodnih kmetov, ki so s svojimi družinami sestavljali skoraj tretjino vsega prebivalstva v Bosni in Hercegovini! Medtem ko so ob prevratu ti tlačani ostali še razmeroma mirni, so se konec leta 1918 začeli množiti kmečki nemiri, požigi veleposestniških hiš, zgradb in sena. Da bi tlačane pomirili in da ne bi zemlja ostala neobdelana, so jim spomladi 1919 dali zemljo v enoleten zakup.

V Vojvodini so prevladovala veleposestva, hkrati pa je bilo tam kakih 300.000 kmečkih delavcev. V mnogih vaseh je za to prišlo do nemirov in uporov, ki jih je zadušila šele srbska vojska. Da bi preprečilo nadaljnje samovoljno reševanje agrarnega vprašanja, je vojaško poveljstvo februarja 1919 razposlalo po vojvodinskih vaseh vojaške posadke po 8 do 10 mož, s katerimi skoraj ni in je zato vse to ozemlje prežeto z boljševiško strujo, ki se ji edino upira naš vojak.

Spet drugačni so bili zemljiški lastniški odnosi na Hrvaškem, kjer je 138 veleposestnikov ali 0,26 odstotka vseh posestev, med katerimi je bila nad polovica nemških in madžarskih fevdalcev, imelo skoraj tretjino zemlje, 291.000 ali 71,5 odst. vseh posestnikov pa komaj četrtino. Če bi pa prešli še velikanski cerkveno in državno veleposest, bi bilo to razmerje za male kmete še neugodnejše.

Številni hrvaški kmete so od leta 1917 dezertirali iz avstroogarske vojske, so oboroženi zbirali v skupine »zelenega kadra« in napadali veleposestnike. »Zelenemu kadru« so se pridruževali tudi drugi siromašni kmetje. Ti nemiri so se zelo razširili konec oktobra 1918 ob proglasitvi države SHS.

Hrvatski ban je zaradi revolucionarnega kmečkoga gibanja v osmih županijah vpeljal nagla sodišča. Narodno veče je iz istega razloga ukazalo splošno mobilizacijo, ki je propadla, in nato prosilo antanto za vojaško pomoč. Hkrati je v Beograd poslalo delegacijo s prošnjo, naj nujno pride srbska vojska. Na kmečko ljudstvo pa se je Narodno veče obrnilo s posebno poslanico, v kateri mu je v svoji veliki stiski mnogo obljubilo.

Te obljube so nekoliko pomirile kmete. Ker pa so ostale le prazne besede, so se spomladi 1919 nemiri zopet razširili in kmetje so si sami začeli deliti veleposestniško zemljo. Med oboroženimi kmeti in srbsko vojsko je prihajalo do krvavih spopadov.

V mnogih krajih so te kmečke revolucionarne akcije vodili kmetje, ki so se vrnili iz Sovjetske Rusije, ali drugi, ki so se imeli za boljševike. Toda to kmečko gibanje je prihajalo vse bolj pod vpliv Radičeve Hrvatske republikanske kmečke stranke, ki se je borila za hrvaško kmečko republiko. Aprila 1919 je Radičeva stranka zaradi aretacije svojega voditelja razglasila celo splošno kmečko stavko, med katero naj kmetje ne nosijo živeža v mesta, ne hodijo na sejme in trgovcem tudi doma ničesar ne prodajajo.

(Nadaljevanje sledi)

Bela Kun (1886–1939), voditelj socialistične revolucije na Madžarskem, od marca do avgusta 1919 predsednik sovjetske vlade v Budimpešti. Revolucija na Madžarskem je tedaj zajela tudi Prekmurje.

kongres v Livornu 20. januarja 1921, kjer je komunistična frakcija naslednji dan ustanovila Komunistično partijo Italije. S tem je bilo delavsko gibanje razcepljeno. revolucionarno gibanje je še popuščalo, fašisti s svojimi oboroženimi skupinami pa so postajali vse nasilnejši, dokler ni so 23. oktobra 1922 prevzeli oblast in uvedli svojo diktaturo.

Zavaljo razgibanega delavskega gibanja v Angliji je celo laburistična stranka, ki ni nikdar sprejela marksističnih idej, izjavila, da je socialistična stranka in socialistična družba njen cilj.

Pod idejnim vplivom oktobrske revolucije in po zgledu boljševiške stranke so po vsem svetu nastajale revolucionarne komunistične stranke, ki so se povezale v Komunistični internacionali. Ta je imela ustanovni kongres od 2. do 6. marca 1919 v Moskvi. Na njem so sodelovali tudi zastopniki jugoslovanskih komunistov.

ODMEVI PRI JUGOSLOVANSKIH NARODIH

Po vojni se je revolucionarno gibanje pri posameznih jugoslovanskih narodih še nekaj mesecev samostojno razvijalo. Šele ko je bila aprila 1919 na ustanovnem kongresu v Beogradu ustanovljena Socia-

na 6.078, sindikalne organizacije pa so od 5522 članov narasle na kakih 25.000 članov. O političnem stanju v Bosni je policija marca 1919 z zaskrbljenostjo ugotovila, da se v Sarajevu socialistična agitacija nadaljuje, socialni demokrati pa se že javno imajo za komuniste. Na socialistične shode zahajajo tudi vojaki in celo oficirji imajo stike s socialnimi demokrati. V Mostarju se jim je pridružilo nižje uradništvo, v banjaškem okrožju pa so imeli privržence tudi med kmeti itd.

Na Hrvatskem je bilo vodstvo socialdemokratske stranke v rokah desničarjev. Zato se je levica konec januarja 1919 od nje odcepila in ustanovila akcijski odbor združene opozicije. Ta se je povezal s srbsko stranko in jo pooblastil, da pripravi kongres zedinjenja vseh revolucionarnih strank in struj. Za nepomirljiv razredni boj in zedinjenje revolucionarnih strank se je izrekla tudi Socialdemokratska stranka Dalmacije.

Delavstvo je bilo po vojni nezadovoljno s svojim gnotnim in političnim stanjem, ogorčeno zaradi nizkih mezd, rastoče druginje, brezposelnosti in brezpravnosti. Zato so se v vseh jugoslovanskih pokrajinah vrstile stavke, mezne akcije in demonstracije.

Močna ustvarjalna osebnost

Ustvarjalnost slikarja Franja Stiplovška so letos s posredovanjem Posavskega muzeja поблиže spoznali v Mariboru, Krškem in Novem mestu. Razstavi v Krškem je čez poletje sledila razstava v Dolenjski galeriji, od 22. septembra do 16. oktobra pa razstava v Mariboru. Na otvoritveni slovesnosti v mariborski umetnostni galeriji so bili prisotni številni predstavniki kulturnega in političnega življenja, med njimi tudi slikarji Maks Kavčič, Zlatko Zoi, Slavko Tihec in Ivan Kos. V naslednjih vrsticah ponatiskujemo prispevek Branka Rudolfa v Mariborskem večeru. V njem je pisec živo in neposredno predstavil bralcem umetniško podobo slikarja Posavja.

Pred štirimi leti umrlil slikar (in na koncu ravnatelj Posavskega muzeja v Brežicah) Franjo Stiplovšek je okrog leta 1920 dal lep prispevek k likovnemu življenju Maribora. Zato je umetnostna galerija rada sprejela spominsko razstavo muzeja, ki ga je nedavno vodil. Razstava bo odprta tri tedne.

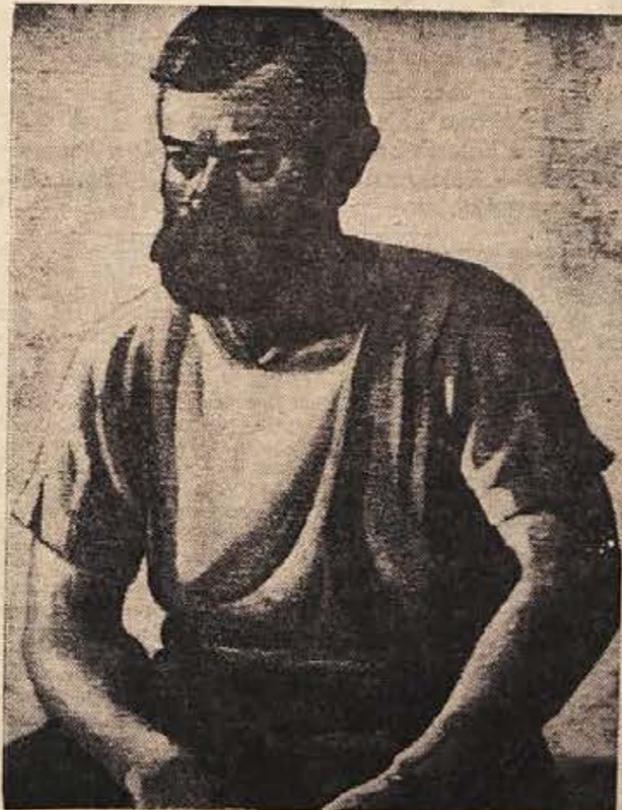
Stiplovškove slike, risbe in grafike so seveda mnogo več kakor dokument časa. Same po sebi pomenijo vrednoto, izraz tako močnega in svojevrstnega ustvarjalca, tako dogranega v sredstvih izpovedi, da postaja jasno, zakaj je Stiplovšek ob svojem času uspešno sodeloval na vseh slovenskih razstavah doma in daleč v tujini, bil član dunajskega Hagenbunda in je o njem ohranjenih precej priznanih poročil — prav tako doma kakor zunaj domovine. Stalna smer, ki ji je sledil Stiplovšek, je bila v glavnem tako imenovana nova stvarnost, smer, ki se je razvijala nekako v zvezi z ekspresionizmom, vendar nikakor ni bila istovetna. Gotovo je, da je Stiplovšku, iz vrstnemu risarju, hkrati nova stvarnost pristajala in se tu nikoli ni do kraja uklonil njenim suhim, stroгим, shematizirajočim tendencam. V zreli Stiplovškovi dobi so plošve (kakor koli novostvarniških) vedut tonsko zmehčane, ves način, kako portretira sebe in druge, kaže — v bistvu ekspresionistično — ljubezen do izrazite poteze, do simbolnih podob (berači, drevesa itd.). Stiplovškovi prikriti lirizmi, kakor tisto, kar so že v njegovem času začeli imenovati magične lastnosti stvarnosti, so v zrelem njegovem delu plod tako izpovedne kakor tudi tehnične gotovosti.

Vendar — od kdaj naprej lahko štejemo Stiplovškovo zrelo dobo? Nedvomno je razvil največjo umetniško aktivnost v Krškem, kamor se je 1925 preselil iz Maribora. Takrat je največ razstavljal, najbolj zaslovel. V Mariboru je bil soorganizator prve umetniške razstave soustanovitelj in tajnik kluba »Grohar«, potem pa član klu-

ba mladih (skupaj z Nikom Pirnatom in Ivanom Kosom). Mariboru je posvetil svoje najboljše sklenjeno grafično delo Stari Maribor, dve mapi lesorezov. Na trenutni razstavi lesorezov ni, ker sodijo v stalno gradivo umetnostne galerije. Ti lesorezi so značilno in zrelo delo. Rečimo »magično« realistične zgovornosti starih zidov, vrat, ulic, slučajno pozabljenih predmetov Stiplovšek nikoli ni presejal, po svoje so nekaj dokončnega in zelo značilnega ravno za njegovo zrelo dobo. Naša razstava kaže Stiplovška kot zrelega oblikovalca v gotovosti potez čopiča kakor in spremljivih intonacijah palete. Stiplovšku raste poezija iz stvarnosti. V nekaterih delih dosega izjemno intenzivnost, ki dokazuje nje-

govo oblikovalsko moč. V primeri s tem ima močno veljavo, pa ostaja vendarle bolj na površini njegova s takim izrazom povezana poteza v avtoportretih, v katerih zelo močno izpoveduje svojo vero v neomajno poslanstvo umetnosti, ekspresionistično zasnovana simbolika njegovih podob trpečih ljudi ali pa portretov ljudi krepke volje in vere, mogoče tudi značilnih ekspresionistično simbolno krivenčastih dreves.

Grafike te razstave so prijetna dopolnitev že omenjenih listov map Starega Maribora. Značilne so zelo lepe risbe »prodirajoče« v značaj upodobljenceva: zgodnejše bolj kontrastne in temperamentne, kasnejše umirjene, enakomerno dognane, tako da bi bile lahko nekoč šolske primere tipično lepe risbe. Mogoče je, da so nekateri kritični ljudje, ki so Stiplovška v določenem obdobju imenovali klasicista, mislili ravno na določene risbe. Vendar vse Stiplovškovo delo — risarsko, grafično, slikarsko — dovolj jasno kaže, da oznaka »klasicizem« zanj ni ravno primerna. Krivine galij, grčavih dreves na (hukorkoli stvarnih) nenavadno skrbno dognanih risbah so le prevec podobne oblikam na

Franjo Stiplovšek: KOVAC (olje, 1934)

slikah in grafikah, da bi mogli prazniti njihov simbolični pomen boleče silnih misli in čustev ali pa trpečih ljudi. Tudi v risbi je Stiplovšek zmeraj prizadet in zato izrazit.

Mogoče še neka Stiplovšek je bil tudi izrazit prosvetar, muzik, režiser, scenograf, muzealec in še marsikaj. Upravičeno je mnenje,

da je neka tega vsestranskega prizadevanja jemalo neka sokov njegovemu likovnemu ustvarjanju. Vendar je gotovo, da je ista mnogostranska prizadevnost in prizadetost povzročila tudi nekaj najboljšega, kar je najti v njegovem delu. In ravno tisto lepo je izrazil navzoče tudi na naši razstavi.

BRANKO RUDOLF

Komemoracija na Trati

1. novembra ob 10. uri bo na partizanskem pokopališču na Trati pri Kočovju komemoracija za padlimi borci NOV. V programu žalne slovesnosti je govor, nastop rudniške godbe, polaganje vencev, recitacije šolarjev in nastop pevskega zbora.

NOVI HOTEL
DIANA
V MURSKI SOBOTI

Deset dni za impresioniste

V krški galeriji je bila 21. oktobra spet skromna slovesnost. Odprli so razstavo 20 del treh predstavnikov impresionizma na Slovenskem. Zastopani so slikarji Rihard Jakopič, Matija Jama in Matej Sternen. Prilagan je le majhen del njihovega ustvarjanja, kolikor ga pač hranijo zbiralci v Krškem in Brežicah. O pomenu impresionistov za slovensko umetnost je spregovoril dr. Emilijan Covic, ki je odprl razstavo, in s toplo besedo predstavil obiskovalcem razstavijske umetnine.

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL VAS VABI

Pred Maleševo razstavo

V soboto, 28. oktobra ob 19. uri, bo v kostanjevskem Lamutovem salonu novo doživetje, ki ga pripravlja Dolenjski kulturni festival. Na sporedu je otvoritev razstave umetniških del znanega slovenskega ustvarjalca MIHE MALEŠA. Umetnik bo razstavljal nad petdeset del iz svojega bogatega ustvarjalnega obdobja. Med razstavljenimi deli bo večina barvstih, kar bo še posebno zanimivo, saj je Maleš znan kot pesnik s čudovito barvno skalo, ki jo suvereno obvlada.

V drugem delu večera bo nastopil slovenski pesnik, pisatelj in mislec EDVARD KOCBEK, ki bo bral iz svoje pesniške zbirke »Grozna«. Za to zbirko je pesnik v letu 1966 dobil

naviše umetniško priznanje — Presernovo nagrado. Pesnik bo dodal tudi nekaj najnovejših pesmi, tako da bo dejansko recital iz vsega ustvarjalnega obdobja iz leta 1941.

In slednjič naj opozorimo še na tretjega ustvarjalca, ki se nam bo predstavil ta večer — mladega pianista IGORJA DE-

KLEVO, ki bo razen Chopinovih Polonez izvajal tudi Ramovševo skladbo Preludij in vrtnice. To je daljša skladba za klavir; skladatelj jo je napisal na pobudo pianista Igorja Dekleve in bo doživela v Kostanjevici prvo izvedbo na Slovenskem. Prav zato se bo priveditve udeležil tudi skladatelj Primož Ramovš.

Dolenjski kulturni festival vabi k številni udeležbi zlasti ljubitelje plemenite in čiste umetnosti.

NE HODI DOMOV BREZ

otročka konfekcija športne hlačke ženske kopalke

Južranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

Slikar in kipar Jože Gorjup

Poročali smo že, da je imel uvodno besedo na otvoritvi sedanjega Gorjupove razstave v Dolenjski galeriji v Novem mestu akademik prof. dr. France Stele; danes njegov govor objavljamo, zaključen pa bo prihodnji teden na tej strani.

Dolenjska galerija v Novem mestu in Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici upravičeno obujata rojakom spomin na prerano umrlega slikarja, grafika in kiparja Jožeta Gorjupa. Po rojstvu je namreč Kostanjevčan; tam v bližini po njem poslikane cerkve sv. Miklavža je bil rojen 1. 1907; Novomeščan je postal po vzgoji, pomeni pa za to mesto še več: v njem gledamo enega največje pozornosti vrednih sadov novomeških kulturnih prireditev, ki sta jh 1. 1920 organizirala z revolu-

cionarnim zaletom slikar Božidar Jakac in pesnik Anton Podbevšek. V tem razgibanem ozračju je takrat študiral na novomeški gimnaziji tudi Jože Gorjup in začel pesnikovati, risati in grafično ustvarjati. Sodeloval je v rokopišno izdajanim glasilu dijaške organizacije »Prosvetaz«, v »Zarje«, ki je izhajala 1. 1923 in 1924, leta 1925, zadnje leto svojega študija na gimnaziji, pa je bil urednik novega nadstrankarsko orientiranega dijaškega glasila »Mlada misel«. Največji umetniški doživljaj mu je takrat pomenil lirčni ekspresionizem grafike Božidarja Jakca, posebej še lesorezni ciklus ilustracij h Gradnikovim pesnim z naslovom »Pisma«. Objavljen je bil 1. 1923. V novem načinu, ki je združeval v grafično enoto besedilo pesmi in ilustracije, je ilustriral takrat tudi Gorjup svoje pesniške prevence. Tako razpoložen se je jeseni

1. 1925 oglasil na umetniški akademiji v Zagrebu in bil sprejet. Odlučil se je za kiparstvo na oddelku prof. R. Valdeca, ki je zbolel in je vodstvo prevzel Meštrovičev asistent Fran Kršinič, v drugem letu pa sam Meštrovič, ki je s svojo sugestivno umetnostjo popolnoma osvojil mladega učenca. Leta 1927 je zapustil Zagreb in sedel Venu Pilonu na akademijo v Florenci, kjer se je posvetil študiju slikarstva in grafike. Njegovi učitelji so bili Felice Carena, Enzo Pozzi in Celestino Celestini. V slikarstvu se je naslonil predvsem na tektonsko usmerjeni novi realizem Carene, v grafiki pa se je oprl na Celestinija, ki je bil tudi Pilonov učitelj. Po diplomskem izpitu 1930 se je nastanil kot samostojen umetnik v Kostanjevici. Oženil se je s slikarko Francozino Marjetico Dufour, in se začel živahno uveljavljati v našem umetniškem življenju. Tu je ustvaril svoje največje in najpomembnejše delo, poslikanje prezbiterija cerkve sv. Miklavža. Zaradi gojitve nosne korenine je moral 1. 1932 v ljubljansko bolnico, kjer je za po-

sledicami operacije proti polnoči 30. aprila umrl petindvajset let star.

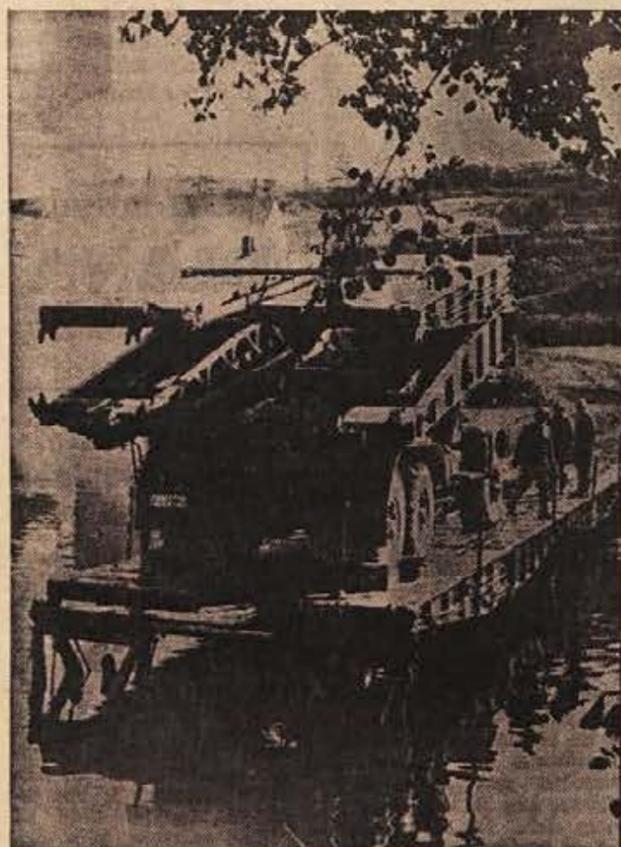
Novica o njegovi smrti je vzbudila v slovenskem umetniškem svetu bridko zavest, da smo izgubili mnogo obetajočega umetnika, prav ko je dozorel za prvo žetev svoje bogate setve. Na njegovem grobu bi upravičeno lahko ponovili besede, s katerimi se je 1. 1708 poslavljajal od nadebudnega sina Aleša, ki je umrl prav tako nepričakovano, triindvajset let star, njegov oče Janez Gregorij Dolničar: »Flos in flore praemature abscessus« — Razcvetena roža, prezgodaj odrezana.

Prezgodnja smrt je povzročila, da delo petindvajsetletnega mladeniča, kakor nam ga prikazuje novomeška razstava, ni moglo doseči zaokroženosti, še manj osebne dozorelosti. Je pa kljub temu močno zanimivo, ker iz njega odseva zagrizeno prizadevanje za osebno izpovedjo, ki je najvernejši dokaz za to, da imamo pred seboj zapuščeno resničnega umetnika. Stopinja na poti njegovega umetniškega razvoja so jasne: Jakčev lirčni ekspresionizem v

predakademski dobi, ki ga je v Zagrebu izpodrinil monumentalni način Meštrovičev, florentinska šola pa ga je vodila v deželo bukoličnih idil, kjer je upal prodreti globlje v skrivnost življenjskih resnic. Oplodila sta ga tudi Giorgione in Tizian, katerega »Urbinsko Venero« je po svoje prepsnil, kakor se je kasneje s kostanjevskim Krizanim zavestno podal v tekmo z Meštrovičem. Na tem potu se je že močno oddaljil od mladoletne sanjivosti, rasvite in sonci Jakčevega ekspresionizma, in se vključeval v stvarnejši, čeprav še vedno poetični svet, kjer mu je več kot Meštrovičeva monumentalnost, ki ji je ostajal zvest, pomenilo bukolično razpoloženje takratnega italijanskega in francoskega slikarstva. To se zrcali v njegovih priljubljenih motivih, katere oblikuje z izrazito težnjo po monumentalni kompoziciji, kakor so Piknik, Tri gracije, Kopalke, Venera, Glumači, V ateljeju itd. Tema »Življenje je lepo« pa ga povezuje z razpoloženji, ki so postala priljubljena po Cézannu, Matissu in drugih. (Konec prihodnjč)

Bela krajina in JLA sta eno

V nedeljo so bile končane večje vojaške vaje zagrebške vojne oblasti na področju Korduna in Bele krajine, v katerih so sodelovali vsi rodovi kopenskih in zračnih enot naše armade — Belokranjci so se tudi tokrat izkazali z gostoljubjem!

Pretekli četrtek so enote JLA v okviru vojaških vaj preizkušale sodobno orožje in opremo. Preko reke Dobre na Hrvaškem so v manj kot poldrugi uri postavili montažen most, preko katerega gredo lahko tudi najtežja vojaška vozila. (Foto: Rina Bačar)

Pretekle dni so se v Beli krajini dogajale izjemne stvari, ki so jih prebivalci vse pokrajine spremljali z izrednim zanimanjem. Enote JLA, razdeljene v skupino napadalcev in branilcev, so utrjevale položaje, postavljale obrambno linijo z žičnimi ovirami in minskimi polji. Vojska, do zob oborožena, z dobro zamaskiranim orožjem in opremo naj sodobnejše tehnike, je nudila vtis, da gre za res.

Praden so enote prišle na položaje, so morale premagati velike razdalje, do 150 kilometrov in tudi več, vendar so pohodi minili brez nesreč. Tudi partizanska brigada, ki je delovala v zaledju napadalcev pod poveljstvom rezervnega podpolkovnika Jurija Levičnika (direktorja IMV iz Novega mesta), sestavljena iz samih rezervistov, je izredno dobro prenašala napore in izpolnjevala svoje naloge v zaledju »sovražnika«. Razpoloženja med napadalci in branilci ni pokvaril niti dež, ki je medtem marsikoga do kože premočil.

Pravi spopad se je začel v petek zjutraj, do manjših bojov pa je prišlo že na predvečer tega dne. Branilci, ki so se med operacijami unikali, so se na položajih dobro utrdili, zbrali vse svoje sile in v petek prešli v ofenzivo. Med napadom so branilci uporabi-

23. oktobra so vojaki enote polkovnika Ivana Slapnika v vojašnici Milana Majcna položili svečano prisego. Lepe slovesnosti so se tokrat udeležili predsednik ObS Novo mesto Franci Kuhar, predstavniki družbeno-političnih organizacij in mladina. Na sliki: vojaki po svečani prisegi podpisujejo listine. (Foto: M. Vesel)

li tudi atomski projektili, napadali pa so v bok sovražnika spustili padalce in opravili helikopterski desant.

Vojaškim vajam so v ključnih operacijah prisostvovali tudi številni družbeno-politični delavci Slovenije in Hrvaške, udeležil pa se jih je tudi državni sekretar za na-

rodno obrambo generalpolkovnik Nikola Ljubičić v spremstvu visokih oficirjev JLA.

Vodstvo vaj je bilo z vojakom vred presenečeno nad lepim sprejemom, ki so ga doživeli zlasti v Beli krajini. Navzlic temu da so kmetje ponekod pričakovali škodo, ni

bil redke primer, da so, kot so bili vajeni med NOB, v jakom prinašali na položaj priboljške. Te dni so začele delati tudi že posebne komisije, ki ugotavljajo nastalo škodo, brez katere tako obsežna vojaška vaja pač ne more poteci.

R. B.

Geološka ekskurzija na Gorjance

Kljub hladnejšemu vremenu geologi se vedno vztrajajo pri ekskurzijah po Dolenjski, ki jih v letošnjem letu priraja Slovensko geološko društvo. V soboto in nedeljo, 20. in 21. oktobra, bodo šli na Gorjance. Za osrednjo postojanko so si izbrali kočjo pri Gospodični, od koder bodo dva dni delali ekskurzije po najzanimivejših delih tega lepega pogorja. Gorjanci so namreč tudi geološko zelo zanimivi. Po dosedanjih razlagah naj bi bili tako imenovani horst, to se pravi zaradi zemeljskih sil dvignjen del, omejen z močnimi prelomi. Brez dvoma so Gorjanci ter njihova okolica tektonsko zelo razkosani.

Novije raziskave, ki se niso povsem zaključene, bodo pokazale, ali so bile dosedanje geološke razlage pravilne ali ne. Ker bodo ekskurzijo vodili prav geologi, ki trenutno kartirajo Gorjance, bodo udeleženci svedeli mnogo novega. Obenem je ta ekskurzija

namenjena boljsemu stiku med hrvaškim in slovenskim geološkim društvom, torej

med hrvaškimi in slovenskimi geologi. Udeležence iz Zagreba bo vodil univerzitetni profesor dr. Milan Herak, ki raziskuje na hrvaški strani Gorjancev in je eden vodilnih jugoslovanskih geologov. Slovence bo pripeljal dr. Mario Pleničar, ki s svojo ekipo prav sedaj preučuje Gorjance na naši strani. Pričakujemo, da bodo razgovori med Hrvatimi in Slovenci prinesli mnogo koristnih napotkov za nadaljnje delo.

Ekskurzija na Gorjance je namenjena predvsem pravim geologom in ne toliko širši javnosti. Glede na to, da je med rednimi udeleženci letošnjih ekskurzij po Dolenjski prav za Gorjance veliko zanimanja, se je odbor Slovenskega geološkega društva odločil, da bo v prihodnjem letu organiziral še enkrat izlet v ta del Dolenjske. Takrat bo razlaga prilagojena širšemu krogu ljubiteljev narave ter pot takšna, da jo bo mogoče z avtobusom izvesti v enem dnevu.

Zadnja letošnja ekskurzija po Dolenjski bo 12. novembra v Taborsko jamo.

R. P.

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

23. oktobra je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 835 pujskov, prodaj pa so jih 676. Kupci so prišli predvsem od daleč, plačevali pa so po naslednjih cenah: za manjše prašičke 8000 do 14.000 S din, za večje pa 15.000 do 25.000 S din.

Brežice: sejem živahen

V soboto je bil v Brežicah običajni sejem, na katerega so pripeljali kmetovalci 925 manjših in 30 večjih prašičkov. Prodanih je bilo 867. Cene se niso spremenile. Manjše prašičke so prodajali po 630 do 650 S din kilogram, večje pa po 650 S din.

POLJE »OMEGA«

9. Nista čakala dolgo, in ugotovitev, da je planet »obljuden«, je dobila svojo potrditev. Iz goščave so se pričele dvigati nove črne butice grozljivih bitij. Hitro sta se umaknila v ladjo. Pogled skozi okno jima je kmalu povedal, da sta — obkoljena. Crni vojščaki so se brez obotavljanja približali ladji, jo radovedno opipavali z vseh strani in se je končno lotili s kleščami. No, to je bil šele začetek! Novi in novi napadalci so se približevali ladji. Ladja je zanihala. Zastripala je po vejevju in vse skup se je začelo premikati. Nezna-

na, o ladjo je dr rabne je dr ladjo ju hr so tel stan. na la

Za Vido in Rafaela!

Vida: „Iskrena hvala vsem darovalcem!“

5. oktobra letos smo povabili bralce in prijatelje našega domačega tednika, da bi prispevali za nakup TV sprejemnika za mlada bolnika Vido in Rafaela Zupančič iz Slepška pri Mokronogu, do torka, 24. oktobra, pa ste zbrali že 465.577 Sdin! Zbiralna akcija je s tem zaključena, TV sprejemnik pa bomo v kratkem kupili in ga otrokoma postavili na njenem domu — Njuna zahvala velja vsem, ki so odprli dobro srce!

V svojem in bratovem imenu nam je Vida Zupančič v torek poslala takole pismo: »Is malega upanja raste uresničenje najine velike želje, saj vse kaže, da bova lahko kmalu dobila televizijski sprejemnik, ki nama bo lajšal urice najine usode. Tako berem v Vašem listu, kako nama hočejo dobri ljudje pomagati. Pa tudi na najin naslov so nama posamezniki spet poslali 35.000 Sdin: Društvo prijateljev mladine iz Mokronoga 10.000 Sdin, Anton Pavlič iz Slepška 2000 Sdin, g. Tepščeva iz Mokronoga pa nama je prinesla domov 10.000 Sdin. Polde Jurglič iz Prelesja je podaril 5000 Sdin, učenka Silvica Znidaršič iz 2. razr. pa nama je prinesla 1000 Sdin; Vinko Kos iz Martinje vasi je podaril 1000 Sdin, Janez Kos iz iste vasi 1000 Sdin, Marinka Ribič iz Igljaka 2000 Sdin, Ježi Zupan iz Igljaka 500 Sdin, Marija Čoš iz Slepška 1000 Sdin, Tone Čoš 1000 Sdin in Cirila Tratar z Rakovnika 500 Sdin.«

Vida zaključuje svoje začetno pismo takole: »Iskrena hvala vsem darovalcem, tudi tov. Viktorju iz Sodražice za tako sošutne vrstice — z bratom sva oba jokala ob njegovem pismu! Skoraj ne verjameva, da se je za naju odprl nov svet. Ob vsakem prispevku morava znova tiho reči: HVALA VAM, VSEM — ZA VSE!«

No, medtem pa so dobri ljudje tudi na naši blagajni pretekli teden spet prispevali za televizor mladima bolnikoma: kolektiv trgovine STANDARD iz Stopič je prinesel 3000 Sdin, iz Novega mesta pa so

Darilo tudi iz Nemčije

UREDNIŠTVU — za Vido in Rafaela! Naročena sem na Dolenjski list, ker je res vreden pohvale. V njem najdem vse novice iz domačega kraja. Naj še povem, da je vaš list človeku v tujini še bolj zanimiv! Brala sem tudi članek o zbiranju denarja za Vido in Rafaela Zupančič in vam pošiljam 5 nemških mark. Zelim vam še naprej veliko uspeha! S tovariškimi pozdravi:

IVANKA JELENC, Schwäbisch Gmünd, Nemčija

darovali: Renatka in Ljubo Rajer 5000 Sdin, družina Stepec s Kurirske poti 1500 Sdin, Jožica Ogrizek z Glavnega trga 5000 Sdin, Dragica Korent 5000 Sdin, kolektiv Zdravstvenega doma 26.510 Sdin Marija Jevnikar iz Mokronoga je prinesla 2000 Sdin, Jože Radej ter Marjan, Franc, Ana, France in Terezija Sopar z Zigrskega vrha 30 pri Sevnici 5500 Sdin, Anica Grivec iz Ljubljane 1000 Sdin, Vida Smrekar iz Crnomlja 1500 Sdin, Pavla Poje iz Kočevja 1000 Sdin in Ivanka Jelenc iz Nemčije 1547 Sdin (njenih 5 DM smo zamenjali v banki). SKUPNO do torka: 58.557 Sdin.

Na poseben račun pri Dol. listu pa so po banki ta teden nakazali: Daniel Hočev var, Pucava 2, Makronog, 3000 Sdin, Katica Štumbelj iz Novega mesta 2000 Sdin, Fanika Virant iz Pijavice pri Trzinu 1000 Sdin, Štefica Matek iz Zidanega mosta 1000 Sdin, Alojz Ječelnik iz Lazca 1000 Sdin, Marija Stamač iz Ljubljane 1000 Sdin, uslužbenke Dolenjske banke in hranilnice v Novem mestu 10.000 Sdin, Franc Lovš iz Sentlovenca pri Vel. Loki 1000 Sdin, pionirji osnovne šole na Dvoru 8005 Sdin, Andrej Kvek iz Kočevja 5000 Sdin, 18 delavk iz šivalnice TEKSTILANE v Kočevju 12.500 Sdin, Ivanka Medved iz Crnomlja 2000 Sdin in Alojzija Trunkelj iz Orliake pri Žužemberku 3000 Sdin. SKUPNO od predzadnjega do zadnjega torka: 50.505 Sdin.

USPEH ZBIRKE do 24. oktobra opoldne: Vida in Rafael sta dobila na roke od raznih ljudi 87.000 Sdin, pri blagajni Dol. lista so prispevali zanj posamezniki in kolektivi 137.457 Sdin, po banki pa smo dobili zanj do torka 241.120 Sdin. SKUPAJ zbranih za televizor: 465.577 Sdin.

■ Ker se je s tem zbralo dovolj denarja ■ za nakup in prevoz TV sprejemnika an ■ tene in za montažo zbirko za Vido in ■ Rafaela s tem zaključujemo, vsem da ■ rovalcem pa se v njunem imenu hkrati ■ toplo zahvaljujemo za velikodušno po ■ moč in plemenito razumevanje! Več o ■ akciji bomo poročali prihodnji četrtek.

UREDNIŠTVU IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

DANJA TOVARNA BALEŠINSKI SPECIALISTE

Za srečen današnji in še srečnejši jutrišnji dan!

Praznik je pred nami — 29. oktober, spomin na dan, ko je bila pred šestindvajsetimi leti osnovana partizanska novomeška četa.

Spomini, s soncem ožarjeni spomini. Boji, zmage, svoboda, delo, uspehi, novo življenje, novo in boljše. Zelimo si še boljšega. In tako je prav.

Pred nami je sedanjost in bodočnost. Marsikaj že imamo. Podjetja, ki so se prilagajala ali pa se še prilagajajo novim razmerah in novim pogojem dela, predvsem pa novi, v bodočnost zroči miselnosti. Živeti je treba danes in jutri in seveda tudi pojutrišnjem. Tega se včasih nekoliko premalo zavedamo in vidimo le srečni danes. Ne povsod in vselej; poploševati ne bi bilo pravično.

Imamo tovarne. Novih nekaj časa ne bomo gradili. Ne samo zato, ker ni denarja za ta namen, pač pa predvsem zato, ker moramo dograditi in posodobiti to, kar že imamo. Posodobiti opremo in včasih tudi ljudi! Predvsem so nam še potrebni ljudje, ki poznajo in znajo svoje delo. Ne gre za formalno izobrazbo, pač pa za resnično znanje in razgledanost. Z zaupanjem in z določeno mero ponosa lahko gledamo na razvoj našega gospodarstva, ki je kljub težavam skoraj v celoti pokazalo ne samo sposobnosti za nadaljnje življenje, ampak tudi sposobnost resničnega razvoja in napredka. Krka, IMV, Novoteks, Labod, Pionir, Novoles in še nekatera druga podjetja so dokaz za to. Družbenemu kmetijstvu in gozdarstvu gre vse priznanje kljub novim težavam, pred katerimi stojita.

Zasebno kmetijstvo ima svoje mesto in pomen; škoda le, da smo se tega spomnili nekoliko pozno. Obrt, družbena in zasebna, odpira nove možnosti za delo

FRANCI KUHAR,
predsednik obč. skupščine

in za primeren zaslužek, zato bo njenemu načrtnemu razvoju potrebno posvetiti še več pozornosti. Trgovina je sicer dosegla določen razvoj, posebno pri obnovi in gradnji trgovskih prostorov, toda prostori še niso vse, česar si potrošniki želimo. Zato bo potrebno narediti še marsikaj, predvsem pa se bo potrebno še bolj prilagoditi realnim željam in upravičenim zahtevam kupcev. Na turističnem področju je bilo doseženo že precej, vendar nam Krka, Gorjanci, Rog, Smarješke in Dolenjske Toplice ter celotna dolenjska pokrajina dajejo še nove možnosti. Izkoristiti jih moramo, vendar tako, da bo pokrajina ostala lepa in privlačna. Potrebne bodo modernizirane ceste pod Gorjanci in Rogom ter novi gostinski in turistični objekti. Smarješke Toplice bodo na vrsti že prihodnje leto. Preskrba z zdravno pitno vodo in gradnje različnih komunalnih naprav so potreba sodobnega časa in sodobnih ljudi. Postopna in načrtna gradnja teh objektov bo naša skupna naloga.

Na področju družbene dejavnosti je še precej odprtih vprašanj, nekaj tudi sistemskih. Tu bo potrebno uresničiti desetletni program izgradnje šol, pri čemer mora imeti prednost mirnopedška šola, in omogočiti nadaljnje uresničevanje programa otroškega varstva v naši občini.

Marsikaj že imamo, marsikaj pa bo s skupnimi močmi naših občanov, krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in občinske skupščine še potrebno narediti.

Pred nami je praznik — dan spomina in sklepov za bodočnost. Ob prazniku, spoštovani občani, iskrene čestitke z iskreno željo za naš srečen današnji in še srečnejši jutrišnji dan!

NOVO MESTO, 24. oktobra 1967

FRANCI KUHAR
predsednik občinske skupščine
Novo mesto

OBČINSKA SKUPŠČINA Novo mesto

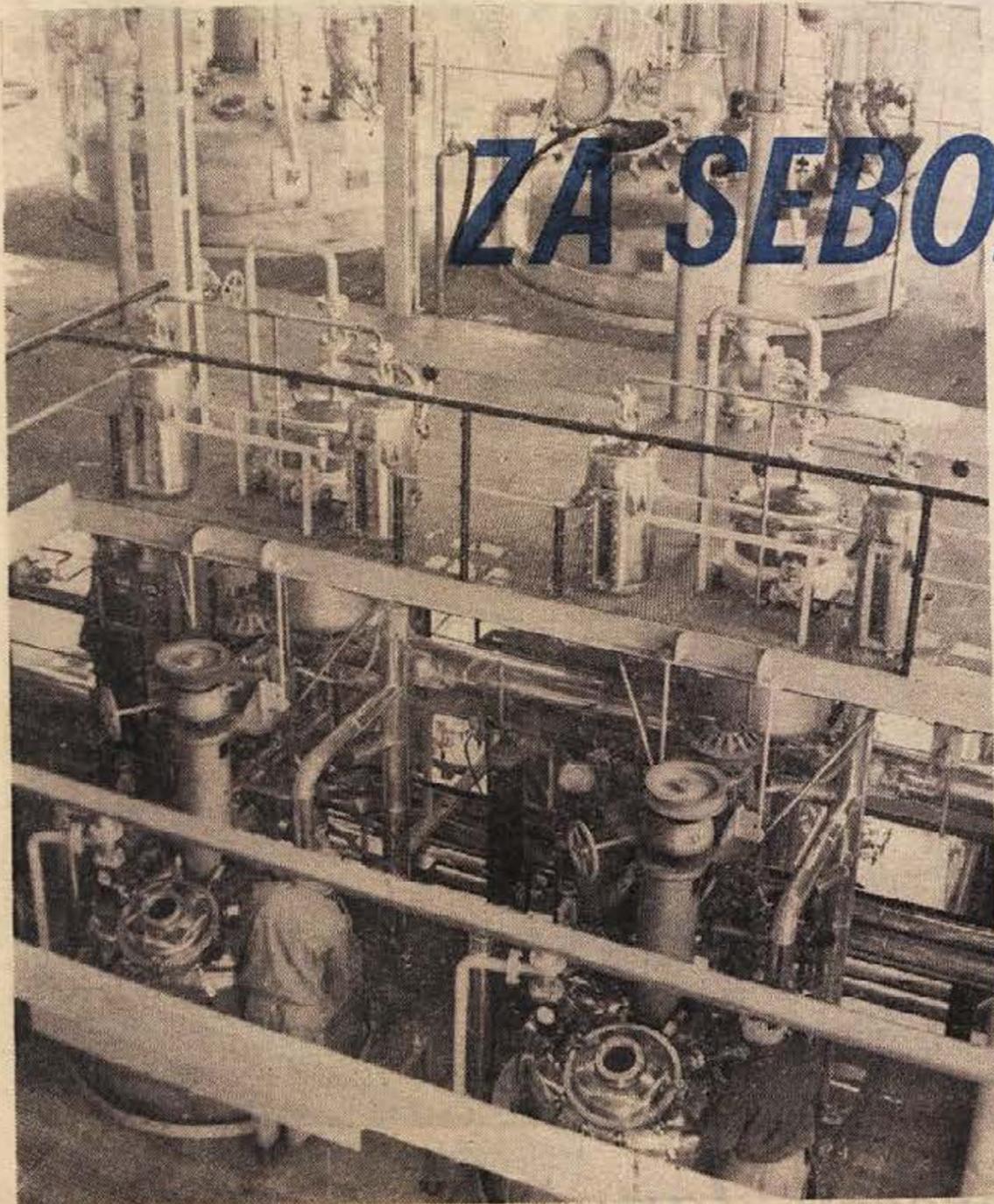
Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski komite ZMS — Občinsko združenje ZB — Občinski sindikalni svet

čestitajo vsem občanom in vsem delovnim organizacijam za 29. oktober — občinski praznik in želijo vsem obilo uspehov pri uresničevanju reforme!

KRKA SE UVRŠČA V VRH

ZA SEBOJ IMAJO 13

Pogled na glavne fermentacijske naprave v veliki dvorani obrata antibiotikov. Vidne so glave komor

Pri gozdičku nad Krko ob cesti v Ločnu utripa že nekaj let živahno delo na gradbišču. Malo ali skoraj nič ne vemo, razen tistih, ki so tam zaposleni, kaj se dogaja za steklenimi stenami moderne zgradbe z okraski v obliki tetraciklinskih obročev. Iz majhnega laboratorija na Cesti komandanta Staneta, kjer so pred 13 leti prvič pričeli izdelovati tablete z oznako KRKA, se je razvila sodobna farmacevtska industrija, ki bo lahko kos tudi najzahtevnejšim nalogam s tega področja. Od skromnih tabletk do pestrega izbora številnih farmacevtskih, kemijskih in celo kozmetičnih preparatov je peljala sicer sorazmerno kratka, pa vendar naporna pot, polna težav in zaprek, ki sta jih postavljala naš čas in splošni družbeni ter gospodarski razvoj. Ko se kolektiv ozira na to prehojeno pot, se mu zde prvi uspehi morda res majhni in skromni, vendar drevo raste od semena navzgor: da je bila kal zdrava in polna moči, dokazuje med drugim tudi novi obrat za antibiotike, ki bo odprt to nedeljo v počastitev občinskega praznika novomeške občine.

Če že ni vsa farmacevtska več ali nanj skrivnost za povprečnega človeka, pa vsaj o pridobivanju antibiotikov res ne vemo kaj mnogo.

KRKA se je odločila za proizvodnjo antibiotikov iz več razlogov, najvažnejša pa je bila brez dvoma osamosvojitve v tej panogi, saj je morala prej kupovati surovine za zdravila na osnovi antibiotikov pri drugih proizvajalcih. Tu pa jih je ovi-

ral čas dobave in nemalokrat tudi visoka cena surovine.

Uporaba antibiotikov zavzema v moderni medicini izredno važno mesto, saj si dandanes zdravilje brez njih skoraj ne moremo zamisliti. Mimo tega pa se je farmacevtska razširila tudi na področje veterine, kjer v živinoreji uspešno pomaga pri boljši in večji proizvodnji. Krmne mešanice so postale nezamenljiv dodatek živinski hrani.

Postopek za pridobivanje antibiotikov je po laični plati zelo enostaven, tehnološko pa precej kompliciran in zahteven. Za raz-

liko od večine drugih kemijskih in farmacevtskih obratov nastopajo v tem primeru živa bitja — mikroorganizmi, ki proizvajajo dragocena zdravila z veliko sposobnostjo delovanja in širokimi možnostmi porabe.

Nov KRKIN obrat za proizvodnjo antibiotikov tetraciklinske skupine je prirejen za pridobivanje: oksitetraiciklina, klor-tetraiciklina in tetraciklina. Lahko pa v najkrajšem času z malenkostnimi preureditvami izdelujejo tudi mnoge druge antibiotike, vitamine, hormone in aminokisliline. Kako široke možnosti

se s tem odpirajo novomeški tovarni zdravil, je težko oceniti na mah. Toda že sama neodvisnost tovarne na tem področju pove dovolj!

Z gradnjo obrata antibiotikov so začeli leta 1965, priprave za to investicijo pa so tekle že več let prej. Da bi si lahko vsaj približno predstavljali, kako teče proizvodnja antibiotikov, si približe oglejmo posamezne stopnje pridobivanja:

Mikroorganizmi, ki se podobno kot druga živa bitja hranijo s škrobom, mastmi in beljakovinami, med svojim metaboliz-

mom (»prebavljanje«) teh snovi izločajo čiste antibiotike. Vsaka posamezna vrsta mikroorganizmov izloča določen antibiotik. Vsa skrivnost je torej v tem, kako vzgojiti mikroorganizme in pozneje izkoristiti njihove izločke.

Toda mikroorganizme je najprej treba imeti!

Ta mala živa bitja (v enem kubičnem milimetru jih je lahko cel milijon!) žive v prsti.

Prve mikroorganizme so KRKINI strokovnjaki seveda dolgo preučevali, da so lahko ugotovili, kako bi najhitreje in najbolj ekonomično iz njih pridobivali antibiotike. Sele potem so lahko začeli s proizvodnjo, ki je razdeljena v tri stopnje:

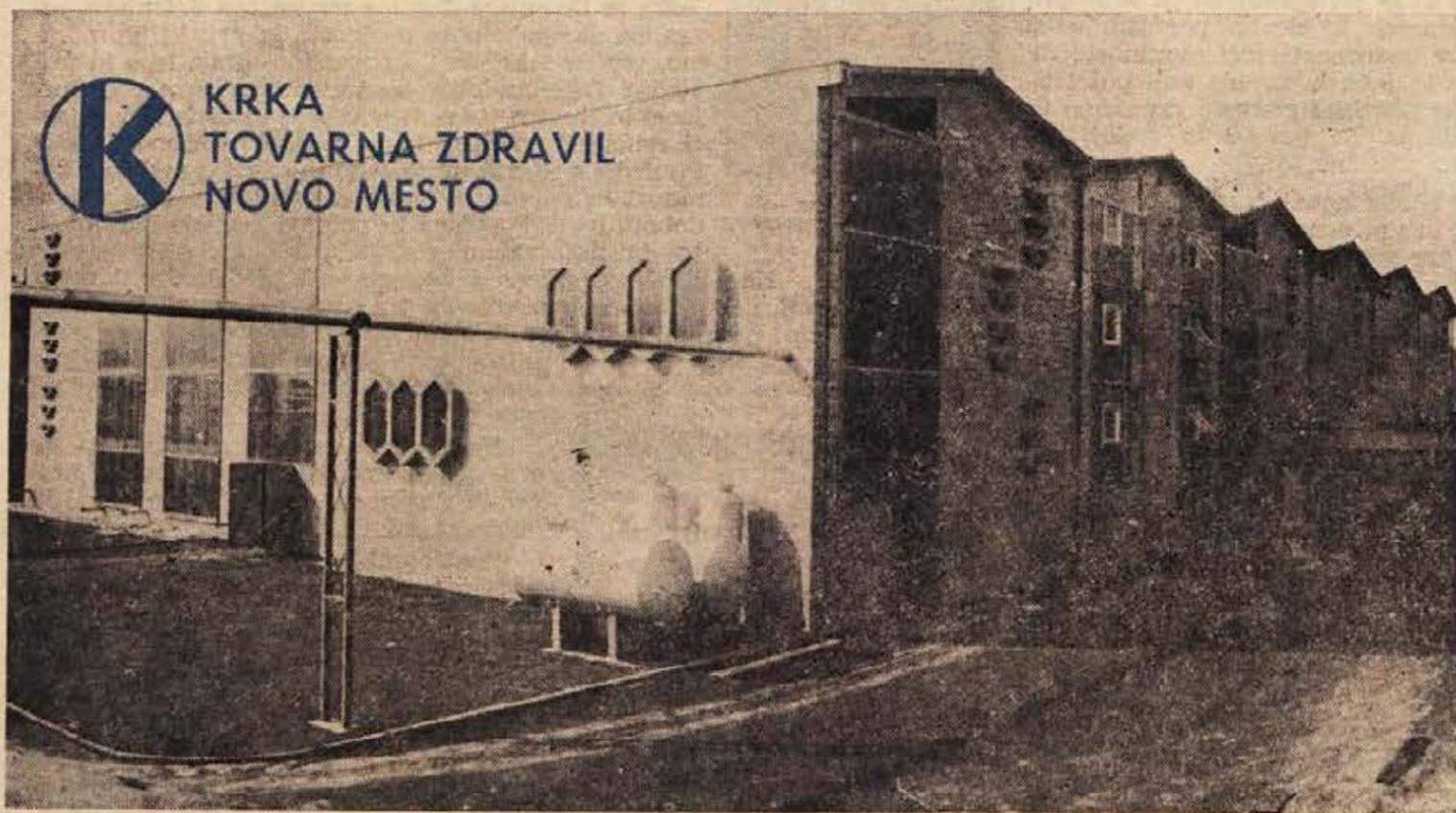
- najprej mikroorganizme mesec dni vzgajajo v laboratoriju, dokler se primerno ne razvijajo (zrastejo), da bi lahko nastopili svoje »službeno mesto«. V tej prvi fazi jih med drugim dajo tudi v posebno napravo, ki hranljivo tekočino, v kateri plavajo — 24 ur neusmiljeno stresa in meša. Po tem ostrem »kondicijskem treningu« se mikroorganizmi tako okrepe, da so že skoraj sposobni proizvajati antibiotike po zahtevah industrijske proizvodnje.

- V drugi fazi — fermentaciji — jih v posebnih komorah (predfermentorjih), kjer jih hranijo še nadaljnjih 24 ur in tako usposobijo da bo njihova »produktivnost« med glavnim proizvodnim postopkom kar največja. Po ceveh nato pretočijo sivo rjavo brozgo s hrano in mikroorganizmi vred v mnogo večje posode — fermentorje, kjer traja fermentacija štiri do pet dni.

- Zadnja stopnja proizvodnje po končani fermentaciji pa je izolacija (ločitev) čistega antibiotika od mikroorganizmov in ostankov hrane, če gre za humani izdelek — ali sušenje vse preostale mase, če gre za izde-

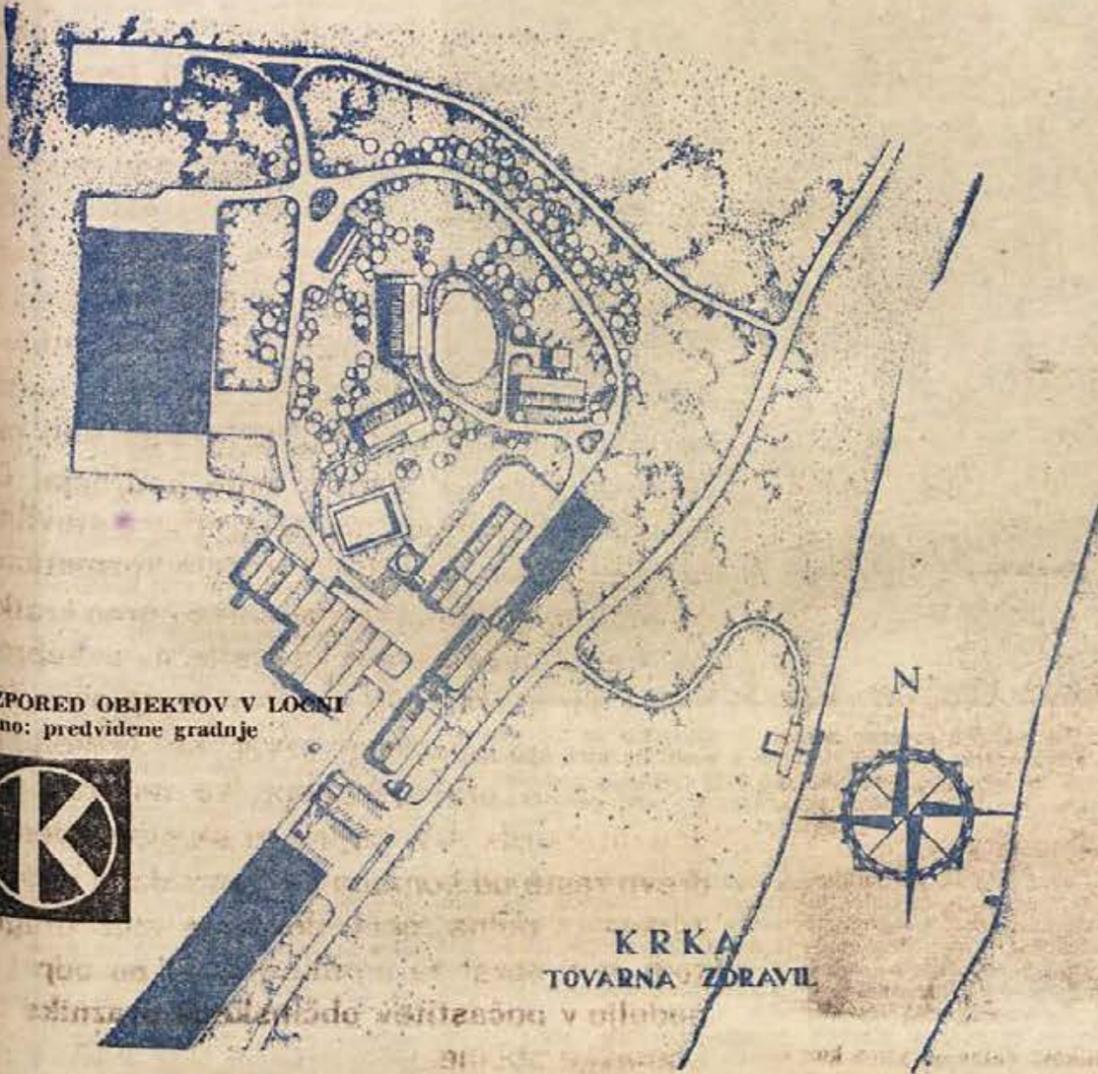

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Osrednji objekt obrata antibiotikov s simboličnimi okraski v obliki TC obročev

USPEŠNIH LET...

lek, namenjen za živalsko uporabo.

Pri izolaciji z ekstrahiranimi in oborilnimi metodami pridobe popolnoma čist antibiotik — rumenkast prašek, ki ga lahko neposredno polnijo v vreče in pozneje konfekcionirajo v kapsule, masti, tablete in druge farmacevtske proizvode.

Pri sušenju (za živalsko uporabo) vso brozgo, v kateri je okrog 10 odstotkov suhe snovi, izparijo in v vakuumskem centrifugalnem razprševalcu tako obdelajo, da jo lahko tovarne močnih krmil mešajo neposredno v krmila. Tak antibiotik, rjavkast prah, se dodaja krmilom v majhnih količinah, ki pa vendar učinkovito pospešujejo rast živali in preprečujejo najrazličnejše bolezni.

Prvotna predračunska vrednost investicije v obrat antibiotikov je bila po uvedbi gospodarske reforme, ki je vplivala na menjavo obračunskega tečaja dolarja in na povišanje cen nekaterih gradbenih materialov in uslug, prekoračena, tako da znaša končna vrednost celotne investicije skoraj tri milijarde starih dinarjev. Seveda pa moramo pri tem upoštevati, da ni bil zgrajen le osrednji proizvodni obrat, ampak da so vzporedno zgradili tudi vse energetske objekte, ki zagotavljajo vir energije za več let naprej, izkoriščali pa jih bodo lahko tudi bodoči obrati tovarne, ki bodo zgrajeni v Ločni Ti energetske obrati so črpalna postaja pri reki Krki. Kotlarna s kapaciteto 10 ton pare na uro, kompresorska in filtrska postaja, nova 20-kilovoltna transformatorska postaja, dva in pol kilometra dolg daljnovod in drugo.

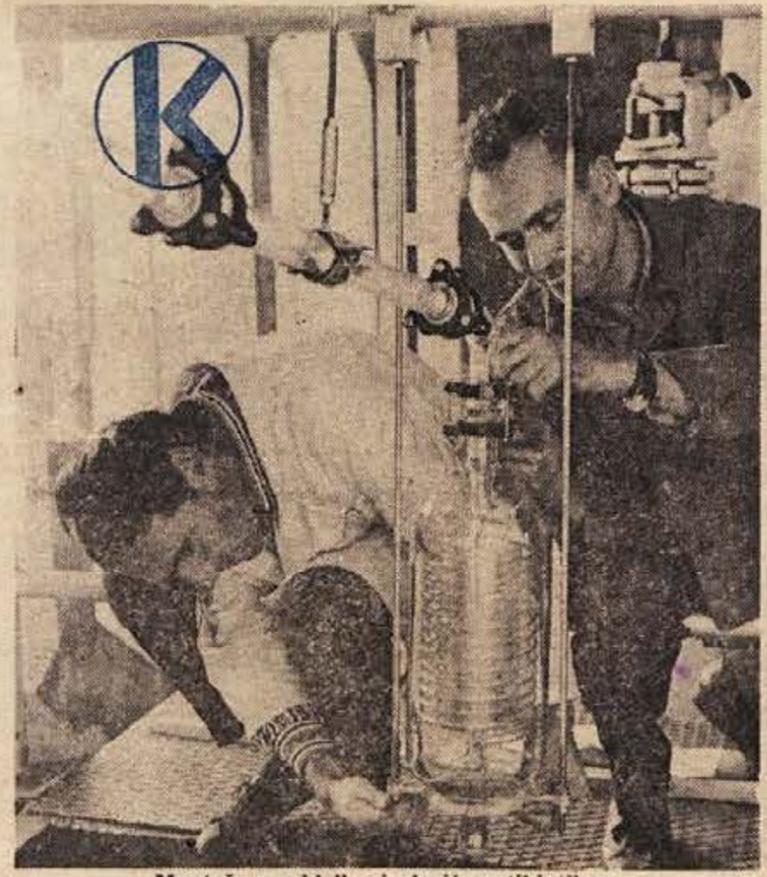
Z nenehnim izboljševanjem in izpopolnjevanjem tehnologije je skupinam v mikrobiološkem oddelku lastnega inštituta in osebju, ki upravlja polindustrijske naprave za proizvodnjo antibio-

tikov, uspelo doseči visoke izkoristke. Po zaslugi teh izboljšav bo lahko obrat letno proizvedel ali 450 tisoč ton zootehničnih 10-odstotnih antibiotikov ali 27 ton antibiotikov za humane namene.

Poleg omenjenih antibiotikov pa raziskujejo še vrsto drugih in pripravljajo nove oblike proizvodov na osnovi zootehničnih antibiotikov. Ena takih oblik je že dokaj znani zocin, kakor tudi novi obliki farmacevtskih preparatov pod imenom egocin in fidemicin.

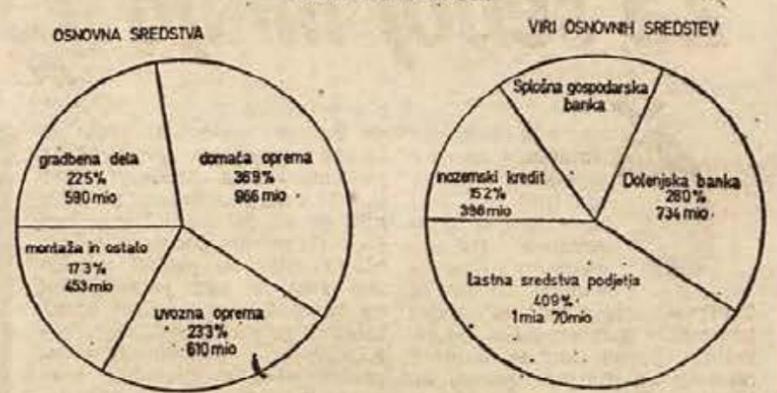
Navzlic razsežnosti obrata in vseh energetskih objektov ter naprav bo dokaj avtomatizirana proizvodnja zaposlovala le 65 ljudi, med njimi precej visokokvalificiranega kadra.

Vrednost bruto realizacije, ki jo bo obrat ustvarjal po končani poskusni proizvodnji, če ne računamo z nadaljnjo farmacevtsko predelavo, bo znašala okrog 17 milijonov novih dinarjev. Z izgradnjo obrata antibiotikov se KRKA uvršča med vodilna farmacevtska podjetja v Jugoslaviji.

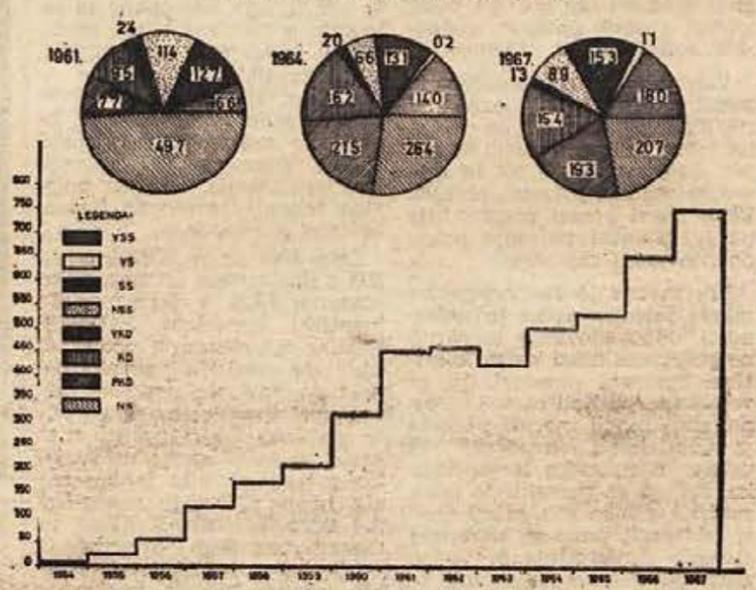

Montaža v oddelku izolacije antibiotikov

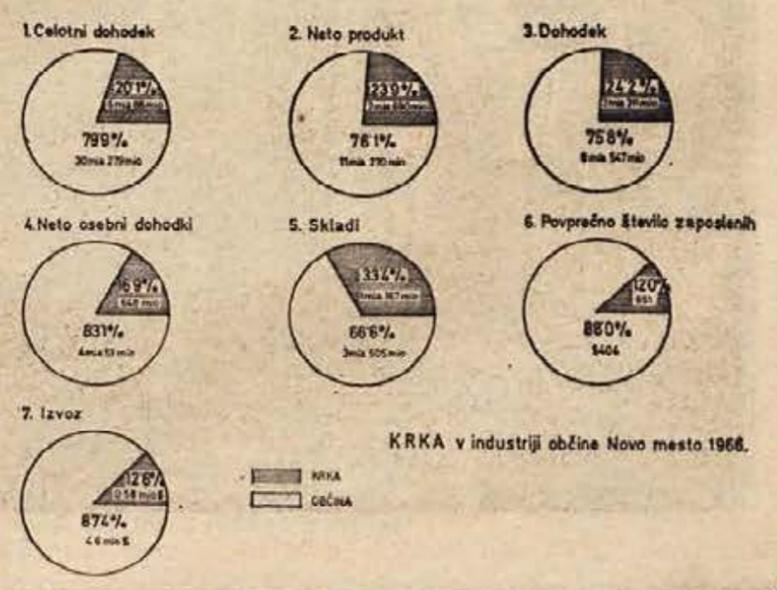
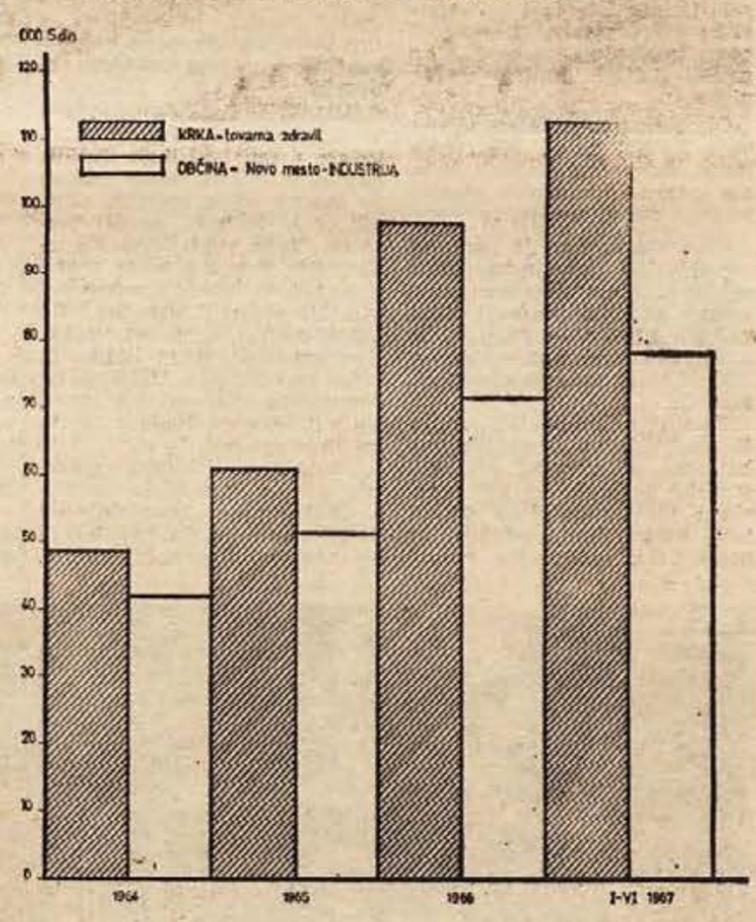
INVESTICIE V OSNOVNA SREDSTVA ZA OBRAT ANTIBIOTIKOV
vrednost 2mia 619mio 5din

POVPREČNO ŠTEVILO ZPOSLENIH V „KRKI“

POVPREČNI OSEBNI DOHODKI 1964-1967

Za seboj imajo 13 uspešnih let...

Čepprav je obrat antibiotikov danes v središču zanimanja ljudi v KRKI in zunanjih opazovalcev, pa ne moremo mimo uspehov, ki jih je tovarna dosegla tudi na drugih področjih farmacevtske proizvodnje. Samo lani so namreč naredili na milijone raznih tablet, dražev, ampul, kapsul, stekleničk s solucijami, svečk, tub mazil, stakleničk z antibiotiki, steklenic s sirupi in drugimi sredstvi ter več sto tisoč globul, granul, posipov, diabetičnih soli in drugih izdelkov.

Vrednost te proizvodnje je znesla skoraj šest milijard starih dinarjev, letošnja pa cenijo na osem milijard starih dinarjev. Se leta 1964 je bil ta znesek za več kot polovico manjši. Tako nagel porast proizvodnje pa je zahteval največjo prizadevnost vseh zaposlenih.

Pravzaprav je vsa zgodovina mlade tovarne polna prizadevnosti, odpovedovanja in skrajne požrtvovalnosti vsega kolektiva. Pretesni prostori, ki so ves čas spremljali razvoj tovarne, niso mogli zavreti porasta produktivnosti, kvalitete in ugleda novomeške farmacevtske. Ko so se preselili iz laboratorija v hišo »Na vrati«, so si oddahnili samo za trenutek: širjenje proizvodnje in vedno večje zahteve tržišča so tudi te prostore kmalu diskvalificirale. Od tablet, mazil in sirupov se je začela proizvodnja širiti na ampule (oktobra 1958) in kapsule (konec leta 1959). Na dvorišču stare stavbe so zgradili novo poslopje. Antibiotike so pričeli polniti tudi v stekleničke.

Ob koncu te prve etape razvoja KRKE pa je bilo vsem jasno, da je kakršnokoli širjenje tovarne v mestnem območju tako rekoč nemogoče.

Prav v tem času je padla še odločitev o nadaljnjem širjenju tudi v smeri bazne proizvodnje aktivnih sestavin s kemijsko sintezo. — Tako bi se zmanjšala odvisnost od domačih in tujih proizvajalcev teh surovin.

Zgradili in opremili so manjši raziskovalni laboratorij, v katerem so preučili polindustrijske postopke za več surovin. S temi podatki so izdelali tudi industrijske postopke in projektirali proizvodne napra-

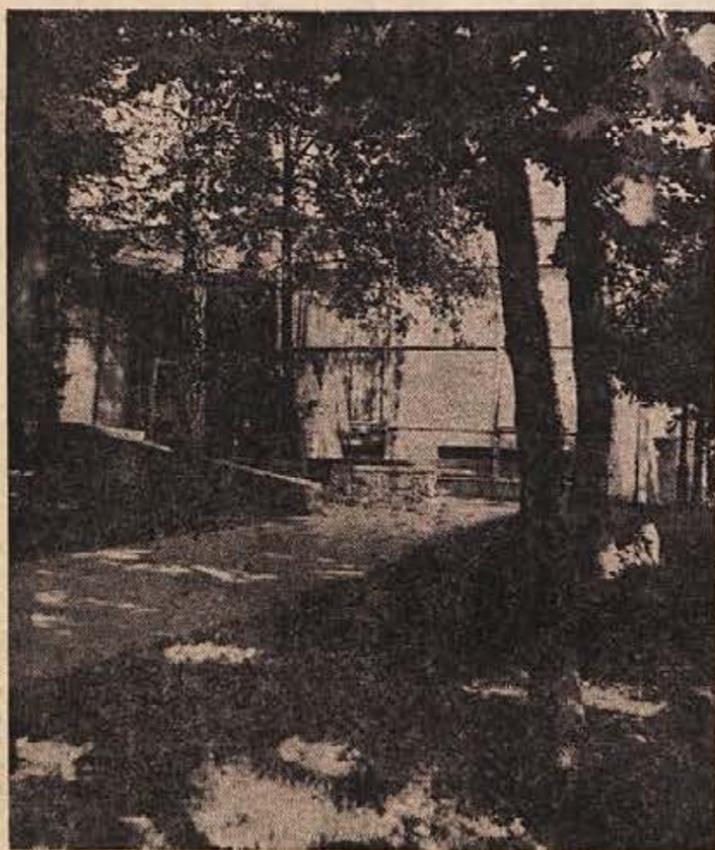
ve. Za prvo nalogo te veste so izbrali osvojitve proizvodnje jod-contrastnih sredstev. Ker ni bilo druge možnosti, so sklenili, da se del podjetja prične širiti na novem prostoru v Ločni. Objekte so pričeli graditi leta 1960, in 1962 je že prišel na trg naš prvi v celoti doma izdelani preparat »trijodena!« — KRKA je v Jugoslaviji edini proizvajalec rentgenskih contrastnih sredstev na osnovi organsko vezanega joda.

Ta uspeh je spodbudil raziskovalno skupino za pripravo še več drugih postopkov in za študije o fermentacijski proizvodnji vitaminov in antibiotikov tetraciklinske skupine — predvsem za potrebe živinoreje. To, zadnje področje je še posebno zanimivo, saj proizvodnja vitaminov in antibiotikov predstavlja več kot polovico sedanje svetovne farmacevtske proizvodnje.

Leta 1961 se je KRKA združila z ljubljansko farmacevtsko tovarno LEK v farmacevtski kemijski kombinat FARMIS. Razlike v programih proizvodnje ter medsebojna oddaljenost so zavirale uspešen razvoj obeh partnerjev. Tako sta se po treh letih tovarni spet razšli in začeli vsaka na svoje. To seveda ni bilo lahko, saj sta imeli v sožitju precejšen del skupnih služb. V KRKI so morali ponovno organizirati medicinsko informativno službo, razvojni sektor, komercialno, oddelek kapitalne izgradnje, oddelek za izvoz in uvoz ter lastni inštitut. Stiska s kadri in prostori jim večkrat ni dala spati, vendar je vodstvo s skrajnimi napori vsega kolektiva tudi te težave uspešno odpravilo.

Sklenili so tudi, da bodo preselili tabletni, dražirni in še nekatere druge oddelke v Ločno. Saj bi ti obrati lahko izdelali še znatno večje količine zdravil, če bi le imeli dovolj prostora. Tudi predvidena rekonstrukcija teh obratov bo z večjimi tehnološkimi zmognostmi in večjo zmogljivostjo ter boljšimi higienskotehničnimi pogoji omogočila znatno boljše in večje proizvodnjo. Tako se bo postopoma vsa tovarna preselila v Ločno, poslopje v mestu pa bodo prodali.

Vzporedno s hitrim razvojem proizvodnje in komercialne službe pa so izpopolnjevali tudi znanstveno in raziskovalno razvojno dejavnost. Ustano-

Ločenska lokacija tovarne zdravil je navdušila že marsikatero obiskovalca. Poslopja, ki leže v gozdičku med umetnim jezerom in športnim bazenom, so bolj podobna počitniškim domovom kot industrijskim zgradbam. Na sliki: pred vhodom v inštitut.

vili so svoj inštitut za antibiotike, farmacijo in tehnologijo in z vsemi močmi uveljavljali to dejavnost. Tako ima podjetje lahko popolnoma samostojen in enovit proizvodni program, kar predstavlja izredno pomemben ekonomski činitelj. Uspehi inštituta so, kljub temu da je bil ustanovljen pred dobrima dvema letoma, že kar lepi: podjetje ima poleg lastnega patentnega tehnološkega postopka za pridobivanje antibiotikov tetraciklinske skupine prijavljenih še vrsto drugih patentov doma in na tujem.

KRKA je začela izvažati šele leta 1965. Naslednje leto je že prodajala farmacevtske proizvode v osem držav, zdravilna zelišča pa v šest držav. Letos bodo izvozili za več kot milijon 250 tisoč dolarjev.

Za popularizacijo svojih izdelkov med zdravniki in drugimi porabniki ima KRKA or-

ganizirano posebno medicinsko informativno službo. Prizadevanja in vlaganja v tej dejavnosti so pripomogla, da pri nas ni zdravnika, ki ne bi poznal KRKINIH preparatov. Medicinska informativna služba pa uspešno nastopa tudi s propagando v tujini.

Čepprav namenjajo že nekaj let v KRKI večji del dohodka v sklade, kot za osebne dohodke, so znašali povprečni mesečni dohodki na zaposlenega lani 97.552 Sdin, letos pa 112.736 Sdin! Med 778 zaposlenimi ima 149 ljudi visoko ali višjo izobrazbo (140 visokoli), 119 ljudi

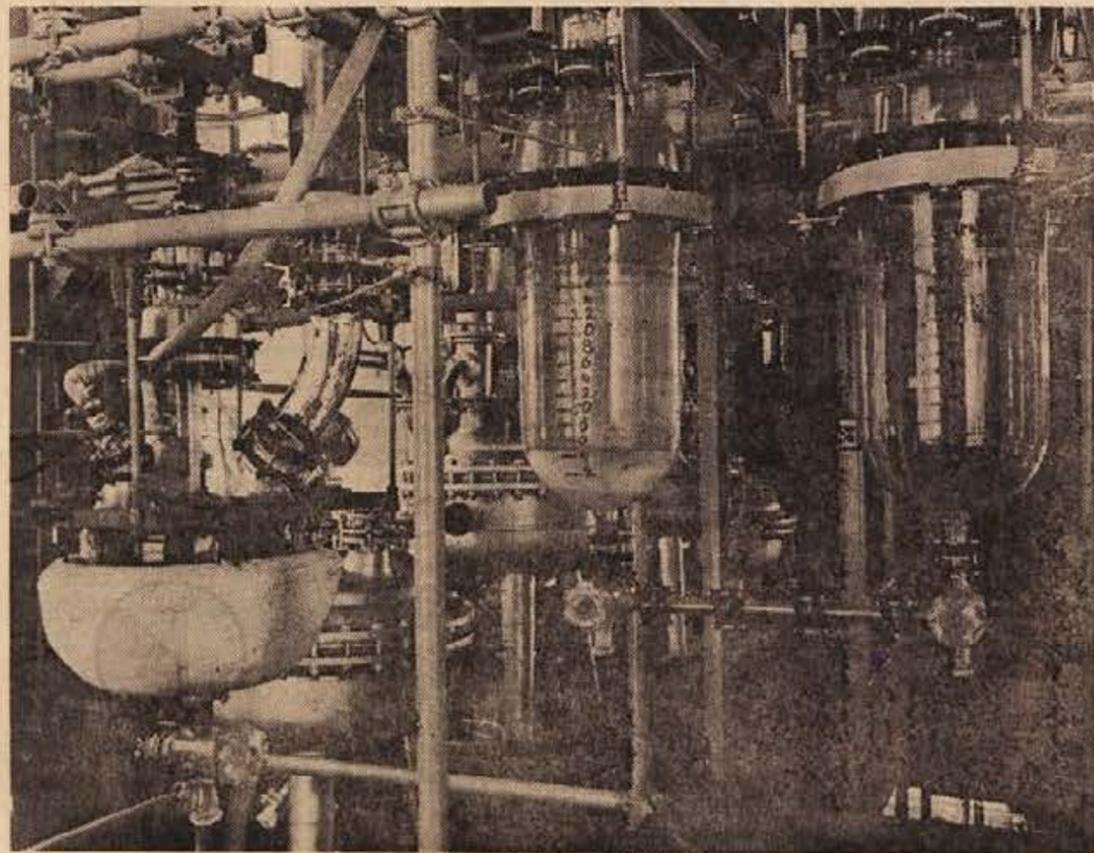
srednjo strokovno šolo in samo 161 zaposlenih je nekvalificiranih delavcev! Tako kadrovska struktura ima le redkoko- tero podjetje v Jugoslaviji.

Do sedaj je KRKO upravljalo sedem delavskih svetov in 14 upravnih odborov. Prvotni delavski svet so predstavljali vsi člani kolektiva, zaposleni v takratnem farmacevtskem laboratoriju, pozneje (leta 1956) je delavski svet štel 11, danes pa šteje že 25 članov. V tako vratolomni naglici razvoja podjetja je bilo potrebno tudi hitro in trezno odločanje o najzahtevnejših problemih. Premišljeni in tehtni sklepi KRKINIH samoupravnih upravljal- skih organov so zagotovili, da si danes toliko ljudi lahko slu- ži kruh v tej tovarni.

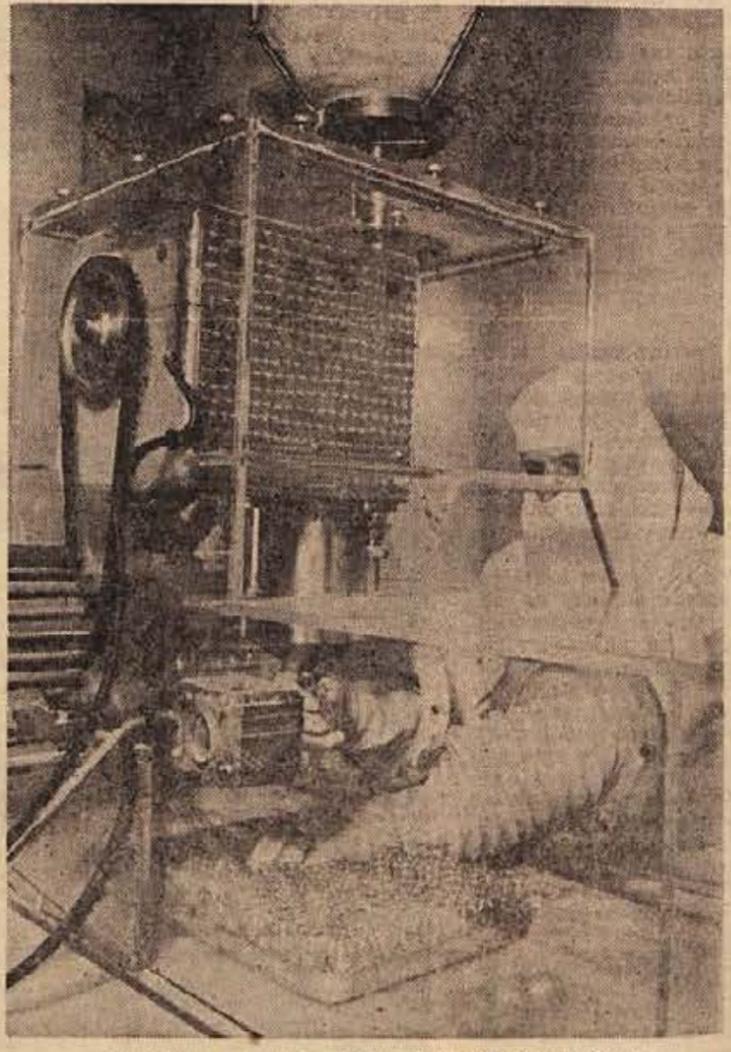
Čepprav so se v skupno korist večkrat odrekli večjim osebnim dohodkom, niso nikoli pozabili na človeka. Vso skrb so posvečali tudi vzgoji kadrov in štipendiranju (štipendirali so 162 ljudi) ter rekreaciji in športu. Zgradili so 12 trisobnih, 18 dvosobnih, 9 enosobnih stanovanj, 4 garsonjere in 6 sob. Za nakup stanovanj so od leta 1961 do lani namenili 326 milijonov starih dinarjev. Do letos pa so dali tudi več kot 150 milijonov Sdin posojil za gradnjo hiš ali nakup stanovanj. V Vrsarju pri Poreču so zgradili počitniški dom s 44 ležišči.

Posebno pohvalo zaslužita tovarniška sindikalna in mladinska organizacija, ki sta samo letos med drugim pripravili tudi dve izredno uspeši prireditvi: proslavo dneva žena in športne igre delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije. V športnih igrah so športniki KRKE zasedli prvo mesto v skupnem plasmaju in zmagali v skoraj vseh disciplinah.

Tovarna zdravil KRKA je v minulih trinajstih letih postala odločilen činitelj v družbenem in gospodarskem življenju novomeške občine. Z ozirom na dosedanje kapacitete in z izvršenimi rekonstrukcijami in vključevanjem novih obratov predvidevajo, da bodo že prihodnje leto lahko ustvarili več kot enajst milijard Sdin vrednosti proizvodnje. Nje in nas vse pa pri tem spremlja želja, da bi bil tudi nadaljnji razvoj podjetja tak, kot je bil od začetka do danes. Za dosežene uspehe pa jim iskreno čestitamo!

Naprave v oddelku kemijske sinteze

Aseptično polnjenje ATB stekleničk z antibiotiki

DOLENJKA

SKO PODJETJE NA DEBELO IN DROBNO

NOVO MESTO

43 svojih prodajalnih širom Dolenjske
izbiro blaga po konkurenčnih cenah!
ENIM STRANKAM PRISRČNA VOŠČILA
PRAZNIK OBČINE NOVO MESTO

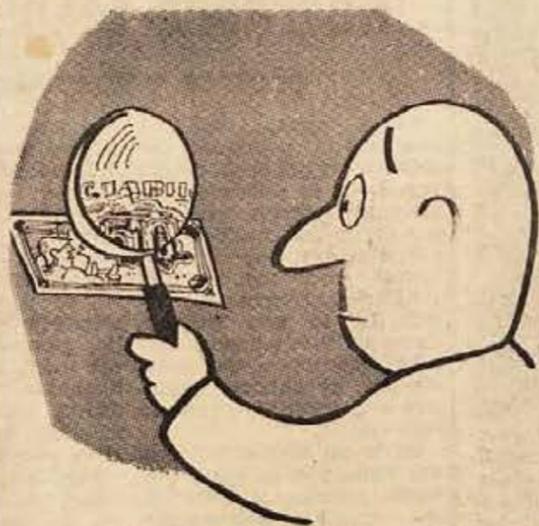
DOLENJKA

Prizor iz Bukoška je že leta navdušen gobar. 12. oktobra spet zavil v Dobravo, je našel na prizor: 26 prekrasnih mladih jurčkov je bilo skupaj in utrgal jih je kakor cvet. Pa še zmogel je pri številu 26 gobico smo opazili šele, ko so vzeli narazen. (Foto: Jožica Teppey)

kvadratnejše moške in otroške
v modernih desenh in krojih!

Seveda, denar lahko povečate tudi tako - a verjemite, bolj koristno povečanje pa bo, če ga odnesete čimprej na hranilno knjižico pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

LASTNIKI DEVIZNIH RAČUNOV!

DBH obrestuje vaše vloge na vpogled (nevezane) na deviznem računu po **4 %**
vloge na deviznem računu, vezane na eno leto, pa po **6 %**

Oprite si devizni račun pri domačem denarnem zavodu!

skrivnost izrezljane skrinjice

August Derleth

»Sedaj, inšpektor,« je rekel Ponce, »pripravite revolver, kajti stvar postaja resna. In pazita, da v trgovini ne bodo takoj uganili, da ste policaj! Potem bo vse dobro.«

V trgovino je prvi stopil Ponce in previdno držal v rokah skrinjico, ki jo je bil kupil pred nekaj urami. Nenačakovano lepa Evroazijka je takoj stopila za pušč, da postreže kupcu. Let bi ji človek ne mogel določiti — nekje med dvajsetimi in štiriindvajsetimi. Brčkone pa jih je imela okrog trideset.

»Gospodje, s čim vam morem postreči?« je vprašala. »Ali je tukaj prodajalec, ki mi je opoldne prodal tole skrinjico?« je vprašal Ponce in odvil papir.

Lastnica je zaklicala in takoj je prišel Ahmed. Spoznal je Poncea in ga prijazno vprašal:

»Ali vas je skrinjica razočarala, gospod?«
»Na zunaj nikakor ne! Toda notranjščina,« je odgovoril Ponce.

»No, pa poglejmo, kaj je narobe!« je rekel Ahmed, vzel skrinjico in dvignil pokrovček.

V tem trenutku se mu je prijazen obraz grozotno spatil. Maska vjučnosti in spoštljivosti mu je odpadla in odkrila mračne, ubijalske poteze, ki sta mu jih nenaden strah in bes še bolj zaostri. Spustil je skrinjico in po tleh se je skotalila odsekana dlan polkovnika Morelanda, katero je bil Scotland Yard posodil Jamessonu, ta pa Ponceu. Malajec je skočil kot panter in zagrabil s stene velik zakrivljen meč — »čenanako«.

V hipu se mi je zazdelo, kot bi se utrgal filmski trak. Gospa Moreland se je zazibala, skočil sem in jo prijel, ko je omedlevala. Inšpektor Jamesson je potegnil revolver in ga nameril v Ahmeda. Malajec je takoj spustil meč.

»Čestitam vam, inšpektor!« je rekel Ponce. »Pravkar ste dobili v roke morilca polkovnika Morelanda, vsaj tako mislim. Na vašem mestu bi odpejal s seboj tudi gospo Moreland in jo vprašal za motive, zaradi katerih je organizirala umor strica svojega moža. Bila je nedvomno pobudnik tega ostudnega zločina.«

»Pokličite Mackerja,« mi je rekel inšpektor, ki je od presenečenja komaj spet glasno govoril.

»Eno od dejstev, ki je govorilo proti domnevi, da je maščevalec prišel z Vzhoda, je bilo to, da v zadnjem času iz Malaje ni priplula nobena ladja. Se močnejši dokaz proti temu, dokaz, ki je vas, inšpektor, najbolj impresional, je bil to, da je morilec dobro poznal razmere v hiši, kar bi bilo novemu prišlecju težko, zlasti tujcu,« je v avtomobilu pojasnjeval Ponce. »Morilec je imel čas in priložnost, da je naredil odtis ključa zadnjih vrat, ki jih pes ni varoval. V hiši ni bilo nič razmetano, samo spalnica polkovnika Morelanda. Nihče ni slišal najmanjšega hrupa, ko je morilec prišel v hišo, ne ko je storil zločin. Bilo je jasno, da je zločinec vedel za krivico, prizadejano družini Bendorloha Alija. Flora Moreland tega ni vedela. Njen sorodnik Nicholas je vedel. Ker je bila njegova žena iz družine Bendorloha Alija, je tudi ona vedela. Ahmad je kapjak bil ta njen sorodnik, ki je z Nicholasom in njegovo ženo enkrat na mesec obiskal polkovnika Morelanda. Poznal je hišo. In on je na bosih nogah prinesel v sobo grudice prsti z zadnjega dvorišča.«

Zločin je bil skrbno pripravljen. Gospa Moreland je zaprosila svoje sorodnike v Malaki, naj ji pošljejo odsekano roko Bendorloha Alija, in jim poslala v ta namen interzijaško skrinjico. Ni bilo važno, da je Ahmad prav po tej skrinjici izdeloval druge, naročila mu je le, da jo mora po zločinu prinesiti nazaj.

Ahmada ni bilo težko nagovoriti, da umori Morelanda, saj je želel maščevati čast družine Bendorloha Alija. Povsem zanesljivo je, da je gospa Moreland spretno podžigala to Ahmadovo željo. Toda njen motiv ni bilo nikakršno maščevanje, pač pa je hotela priti do velikega denarja, s katerim bi lahko razpolagala po smrti moževega strica, saj bi mož vsaj polovico podedoval.«

»Vidiš, Parker,« je končal Ponce, »stole je bil med najbolj krvavimi primeri v moji praksi. In čeprav smo morilca prijeli, se bojim, da bo prava krivka zločina na žalost ostala na svobodi in dočakala, da z denarjem svoje žrtve razširi trgovino. Bomo videli! In če se bo tako zgodilo, bo to spet ena tistih ironij, s katerimi se srečujemo v življenju.«

(Konec)

— Se malo potrpite, pa bo končano!

Primitivno organizirana bitja so začela napadati po goščavi. Ob preskusih laserske pištole. Bile so neuporabne zaradi vesoljskega defekta so se pokvarile. Ladja je bila vedno hitreje. Slednjič se je procesija zadržala pred srednje velikim hribom. V podnožju so se odpirali številni rovi. Črni bojovniki so se odpirali in noter. Očitno so tu imeli svoj glavni cilj. Sveže sile so se zdaj iz rogov valile v napad na ploščevina, ki je zdržala tako visoke pritiske

ob startu, je pod navalom spočitih klešč nevarno ječala.

Kozmonavta sta se spogledala. Vedela sta: če bo začela popuščati konstrukcija ladje, jima bo preostalo samo še skok iz ladje. Pripravila sta čeladi, nekaj hrane in druge drobnarije ter mala reaktivna vozila, ki jih je mogoče oprtati na hrbet in ki bi jih rešila, če bi bilo mogoče ven, mimo stotin ostrih klešč.

Čakala sta tako pripravljena. Čakala na nemogoče: da se razklenejo strnjene vrste besnih napadalcev...

Brežičani bodo drevi ob 19.30 prvič v tej sezoni pozdravili celjske gledališnike. Gostje se bodo predstavili s Cankarjevo dramo »Ilapci«, v kateri bomo srečali znanca Pavla Jeršina, Sandija Krošla, Nado Božičevo, Marijo Goršičevo, Marjana Dolinarja in druge. Nekaj vstopnic je še na voljo. Zavod za kulturo vabi občinstvo, naj se udeleži izrednega umetniškega dogodka, ki je obenem začetek jubilejne gledališke sezone. Na sliki: prizor iz I. dejanja.

PIŠE PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE BREŽICE

Namesto praznične zdravice

Občinski praznik pričakujemo v znamenju uspehov enoletnega dela občanov. Kakšni uspehi so bili doseženi v obdobju med dvema praznovanjema, nam zgovorno povedo te številke:

Delovne organizacije so leto ustvarile za 3,9 odst. več celotnega dohodka kot 1966. leta. Neto produkt se je povečal za 5,7 odstotka in dohodek za 3,2 odstotka. Z izjemo KOVINE z Bizeljskega (ta je v stečaju) ter Gostinjskega podjetja in POSAVJA iz Brežic, ki sta trenutno v težavah, izpolnjujejo predvidene načrte vse delovne organizacije. Glede na zaostrene pogoje gospodarjenja je to prav gotovo uspeh delovnih ljudi, ki si nenehno prizadevajo za napredek.

Najpomembnejše investicije v zadnjem letu so bile: rekonstrukcija starega dela zdravilišča v Čateških Toplicah in izgradnja olimpijskega bazena, modernizacija motela na Catežu, modernizacija oziroma zamenjava polnilnih naprav v oddelku »Slovenija-vino«, ureditev trgovine s sa-

djem in zelenjavo pri tržnici, ureditev okolja tržnice, adaptacija trgovske hiše KRKA v Brežicah, izgradnja 24-stanovanjskega bloka v novem delu mesta, asfaltiranje 6 kilometrov bizeljske ceste in 1400 metrov asfalta skozi Skopice. Tem investicijam se pridružujejo še naložbe za modernizacijo proizvodnje v Tovarni pohištva, Gozdnem gospodarstvu, AGRARIJ, PREVOZU in drugod. Vseh investicijskih naložb je bilo v občini za blizu deset milijonov novih dinarjev.

Cepprav smo z doseženimi uspehi lahko zadovoljni, ne bi smeli biti zadovoljni s stopnjo razvitosti gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Osnovna naloga vseh v občini je skrb za modernizacijo proizvodnje v industriji in kmetijstvu, kar bo seveda vplivalo tudi na napredek drugih področij.

Ne bi bili ljudje, če nas ne bi zanimalo, kateri so največji problemi, ki vznemirjajo občane, in kakšni so načrti za njihovo rešitev.

Vsem je še bolj ali manj

znana neprijetna proračunska situacija v občini, saj smo posredno ali neposredno prizadeti vsi občani. Z zakasnitvijo dveh ali več mesecev so se izplačevala obveznosti vsem porabnikom proračuna. Vzrokov za to je več, osnovna sta dva: prevelika zadolženost v breme proračuna in neizpolnjevanje obvez s strani davkoplačevalcev v prvem polletju. Položaj se je do konca septembra izboljšal, vendar ne toliko, da bi slo brez težav. Proračun je še zmeraj dolžnik kmetijstvu, zdravstvu, družbenim organizacijam in krajevnim skupnostim. To povzroča velike neprijetnosti. Z zaključkom leta pričakujemo rešitev teh težav s pogojem, da bomo vsi izpolnili obveze, ki smo jih zavestno sprejeli.

Med velikimi problemi, ki čakajo rešitve, so še: rekonstrukcija gradu Mokrice, organizacija nove proizvodnje v prostorih KOVINE Bizeljsko, razvojni koncept za turizem in gostinstvo v občini, načrt za usmeritev kmetijstva, obrtnišva in posameznih delovnih organizacij. Nič manj pomembno ni projektiranje in izgradnja nasipa na levem bregu Save, gradnja osnovne šole v Brežicah, obnova šole v Artičah, asfaltiranje 4 km ceste na Bizeljsko, 1 km ceste od Skopice do Krške vasi in cest od križišča pod Mokricami do gradu, dokončanje del na vaški cesti Velika Dolina — Ponikve, izgradnja trgovskih loknov v Cerkljah, na Catežu itd.

Načrtov in želja je še veliko več, kot sem jih naštel. Njih izpolnitev je odvisna od uspešnega dela in poslovnosti delovnih ljudi v industriji, kmetijstvu, obrtništvu, od uspešnega dela občinske skupščine, krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij. To pomeni, da imamo vsi občani razen pravice tudi velike dolžnosti in obveznosti do naših skupnih interesov.

Za občinski praznik želim občanom veliko zadovoljstva in uspehov pri nadaljnjem delu v prepričanju, da bodo tudi v prihodnje storili za družbeni in gospodarski napredek vse, kar je v njihovih močeh. VINKO JURKAS

Nepozaben praznik v Skopichah

Tako pristrane slovesnosti, kot je bila otvoritev ceste skozi Skopice, vaščani ne pomnijo. Domačini in gostje so se v nedeljo, 22. oktobra, dopoldne zbrali pod slavolokom na začetku vasi, od koder se vije 1400 metrov dolg asfaltni trak skozi naselje. Skopičane bo za vodno obvaroval nadležnega prahu. Cesto je odprl predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas. Domačini so ob tej priložnosti izrekli iskreno zahvalo bivšemu in sodanemu predsedniku skupščine, direktorju in kolektivu Cestnega podjetja Novo mesto, podjetju KAMNIT in vsem, ki so kakorkoli pomagali, da so Skopice vendarle dobile

asfaltno prevleko. Vsa vas je bila praznično razpoložena. Goste je sprejela okrašena z zelenjem kakor nevesta.

J. T.

Spet premalo krvodajalcev

Na občinskem odboru Rdečega križa v Brežicah smo zvedli, da je prišlo na odvzem krvi 18., 19. in 20. oktobra 282 krvodajalcev iz brežiške občine. Odziv je bil še vedno premajhen. Najbolj se je izkazala gimnazija, med podjetji pa AGRARIA in obrat IMV. Nasploh je mladina pokazala precej razumevanja.

NOVO V BREŽICAH

NAD 500 LJUDI SE JE V SOBOTO zbralo na protestnem zborovanju v prosvetnem domu. Zahtevali so prekinitev vojne v Vietnamu. Nastopili so trije govorniki. V imenu mladih učenca 8. razreda osnovne šole iz Brežic, v imenu zdravstvenih delavcev dr. Sušič in nazadnje še predstavnik cerkljanske garnizije JLA. Ob zaključku zborovanja so udeleženci poslali protestno pismo republikanski koordinacijskemu odboru za pomoč žrtvam agresije. Zborovanje je direktno prenesala lokalna radijska postaja.

TOPLA IN SONČNA NEDELJA je privabila na Catež veliko množico ljudi iz Slovenije in Hrva-

ške. Prišli so si ogledat moto-kroše. Na tekmovanju so se pomerili dirkači čez drni in strni iz obeh republik.

NA SLAVNOSTNI SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE bodo v soboto podelili spominske plakete udeležencem oktobrske revolucije. Vsak izmed njih bo prejel tudi zbornik dokumentov velikega oktobra.

NA AKAMEDIJU V POCASTI. TEV OBČINSKEGA PRAZNIKA bodo nastopili štirje pevski zbori: moški zbori iz Artič, iz Brežic in iz Dobove ter ženski pevski zbor iz Brežic. Za nastop v Brežicah pridno vadijo in izkoristijo za vse vsako prostoro.

AGRARIA BREŽICE BO ZA OBČINSKI PRAZNIK ODPRLA MESNICO na tržnici. Dobrodošla bo zlasti prebivalcem novega dela mesta, pa tudi vsem drugim, ki jih pot zanese na Hvilski trg. Nova prodajalna mesa je sodobno opremljena.

Nagradno tekmovanje za pridelek

pšenice v gospodarskem letu 1967/1968

Velike razlike med najmanjšimi in največjimi pridelki, ki so jih letos dosegli kmetovalci in pridelovalci na družbenih obratih, niso samo posledica različnih naravnih razmer, marveč v precejšnji meri tudi rezultat različne agrotehnike. Vsi pridelovalci še niso spoznali, da je pri žitih potrebna uporaba sodobnih agrotehničnih ukrepov, ki občutno zmanjšajo vpliv neugodnih vremenskih razmer.

Da bi pri kmetovalcih zbudili zanimanje za večje hektarske pridelke, je krška občinska skupščina sklenila razpisati nagradno tekmovanje za največji pridelek pšenice v gospodarskem letu 1967-68. V krški občini je v zasebni lasti posejanih z žiti še vedno skoraj 1500 ha zemljišč. Na kmečkih gospodarstvih se giblje pridelek okoli 26 stotov na hektar. Če pa bi uporabljali večje količine umetnih gnojil, boljše seme in boljše agrotehnične ukrepe, bi lahko pridelali še močno več. Čali, saj bo pšenica zaradi pridelovalnih izkušenj in razmer v prihodnjih letih na

tem področju ostala donosna poljščina.

Zaradi sedanjih premajhnih donosov bo treba pridelovalne močno izboljšati. To je mogoče doseči le tako, da pridelovalci izboljšajo sedanjost pomanjkljivo agrotehniko, to pomeni, da pravilno pripravijo in obdelajo zemljo, povečajo porabo umetnih gnojil, ne da bi zmanjšali porabo organskih gnojil, čimveč uporabljajo kvalitetno seme in skrbijo za zadržanje plevela.

Nagradnega tekmovanja se lahko udeleži vsak kmetovalec, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

da prideluje pšenico v pogodbenem sodelovanju z Agrokombinatom Krško.

da poseje s pšenico najmanj pol hektarja svoje zemlje, vendar posamezne parcele ne smejo biti manjše od 0,25 hektarja,

da se za tekmovanje prijavi do 30. oktobra pri Agrokombinatu.

V prvem pridelovalnem okolišu pridelek ne sme biti manjši od 40 stotov na iha, v drugem pa ne manjši od 30 stotov.

Z ozirom na različne pridelovalne razmere je območje občine Krško razdeljeno v dva pridelovalna okoliša:

PRVI PRIDELOVALNI OKOLIŠ zajema:

1. vsa zemljišča južno od ceste Rimš-Raka-Bučka;
2. ravniško ozemlje krajevnih uradov Kostanjevica in Podbočje južno od glavne ceste Kostanjevica-Cerklje;
3. zemljišča na levi strani in 300-metrski pas na desni strani ceste Križaj-Krško do ceste Veliki Podlog-Jelše ter njive na območju Malega Podloga in Gržeče vasi;
4. zemljišča v k. o. Lesko

Jutri zvečer na akademijo

Odbor za proslavo 50. obletnice oktobrske revolucije v Krškem vabi občane na svečano akademijo v domu Svobode na Vidmu. Prireditelj bo 27. oktobra ob 19. uri. Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole Krško, učenci glasbene šole Krško, dijaki tehniške srednje šole in člani DPD Svoboda iz Krškega.

Protest mladih v Krškem

Mladina je organizirala v soboto 21. oktobra, protestno zborovanje na Hočevarjevem trgu. Udeležilo se ga je veliko občanov in vsi prisotni so zahtevali ustavitve nesmiselne vojne v Vietnamu. Izrazili so solidarnost z vietnamskim ljudstvom, ki tako drago plačuje željo po svobodi.

Drobne S SENOVEGA

SKOZI VASICO VELIKI KAMEN so že napravili traso za novi vodovod, ki ga bodo speljali iz Mrčnih sel. Izračunali so, da mora vsako gospodinjstvo prispevati nad 200.000 Sdin za glavni vod, če bodo vse hiše sodelovale v akciji.

NA SENOVSKEM OBMOCJU je jesenska setev že končana. Večina kmetov je zasejala z žitom več površin kot lani, da bodo imeli tudi kaj za prodajo.

RUBARJI TUDI TA MESEČ PREGAJAO tehnični proizvodni plan. V prvi polovici oktobra so nakopali dnevno po 877 ton premoga, kar je za dobrih 120 ton več kot doletni plan.

JAMSKI OBRAT RUDNIKA je vpeljal osterje nadzor nad ljudmi. S kontrolnimi znakami točno ugotavljajo, koliko ljudi gre v jamo in koliko se jih vrne. Če koga ni iz jame, naredijo preiskavo. Takšen nadzor so imeli že sedaj, vendar ni bil dovolj strog.

DELAJSKI SVET RUDNIKA je sklenil, da bodo iz sredstev stanovanjskega sklada uredili vodovod v stanovanjih starega naselja. Ta del Senovega bo odločitev s vselej sprejel.

vec, ki ležijo na levi strani ceste Pristava-Krško ter na desni strani ob poti v Zadovinek do stadiona;

5. ravniške predele naslednjih naselij: Brestanica, Stolovnik, Anža, Senovo, Mali in Veliki Kamen;

6. obdelovalne površine na levem bregu Save med cesto, ki pelje proti Brežicam, in železnico ter 400-metrski pas okoli vasi Pesje;

7. Glej na str. 3!

DRUGI PRIDELOVALNI OKOLIŠ zajema vsa zemljišča, ki jih ne vsebuje prvi pridelovalni okoliš.

Najboljši pridelovalci obeh pridelovalnih okolišev bodo prejeli ob koncu tekmovanja naslednje nagrade: 1. nagrada 1000 N din, 2. nagrada 700 N din, 3. nagrada 400 N din, 4. nagrada dvakrat po 200 N din.

Natančnejše zahteve in izvedba tekmovanja bodo določena s posebnim pravilnikom, ki ga bo naredila komisija za kmetijstvo pri občinski skupščini Krško. Za jesensko setev je zagotovljena dovolj semena visokorodnih sort pšenice, pa tudi umetnih gnojil je dovolj na zalogi. Vsa potrebna pojasnila in strokovna navodila lahko pridelovalci dohijo pri strokovni službi Agrokombinata Krško.

ZK in komunalna samouprava

V soboto, 20. oktobra, bo v sindikalni dvorani CELULOZE prva seja občinske konference Zveze komunistov. Razprava naj bi v prvi vrsti osvetlila vlogo komunistov v komunalni samoupravi.

V občinsko konferenco ZK je bilo v krški občini izvoljenih 57 članov. Izmed teh bodo na konferenci izvolili enajstčlanski občinski komite ZK.

V občini je po reorganizaciji ostalo šest krajevnih organizacij in tri organizacije v podjetjih. Organizacijo ZK so zadržali v CELULOZI, v AGROKOMBINATU in rudniku na Senovem. Krajevne organizacije imajo sedeže v Kostanjevici, Leskovcu, Brestanici, na Senovem ter na levem in desnem bregu Krškega.

KRŠKE NOVICE

JUTRI, 27. OKTOBRA bodo v obratni ambulanti CELULOZE ponovno odvzemali kri. Nedavna krvodajalska akcija je medsebojno uspela, zato tudi tokrat pričakujejo velik odziv. Prejšnja akcija sprva ni bila planirana, organizirali pa so jo morali zaradi velikega pomanjkanja krvi.

V NOVMEM POSLOVNO-STANOVANJSKEM BLOKU se ni stanovalcev, čeprav je stavba že skoraj mesec dni dograjena. Tovarna papirja je kot investitor zahtevala od izvajalca odstranitev in popravilo nekaterih napak. Napake bodo kmalu popravili in stanovalci lahko računajo na vselitev konec meseca. Stališče investitorja je bilo popolnoma pravilno, saj je znano, da v vseljenih stanovanjih takih napak običajno ne popravljajo.

ZARADI REMONTA MANJSA PROIZVODNJA. V tovarni papirja so nedavno opravili letni remont papirnih strojev. Kljub temu da so predvideli zaradi zastojev manjšo proizvodnjo, je ta precej pod planom. Zaradi nekaterih težav se je remont precej zavlekel in septembrski dohodek bo zaradi tega precej manjši.

TURISTICO DRUŠTVO je minulo nedeljo organiziralo izlet v Logarsko dolino. Upokojenci so plačali izlet po 3.000 Sdin, drugi udeleženci 3.200 Sdin.

ZA DAN REPUBLIKE NOV LOKAL. V naselju Nova Resa bodo za praznik republike odprli nov trgovski lokal s sadjem in zelenjavo. Investitor je AGROKOMBINAT, delo pa opravlja SGP PIONIR.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

SONY!

Za 252.710 S din dobite v prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem odlično japonski prenosni televizor SONY. Napajamo ga iz posebne 12V baterije ali pa ga priključimo na omrežje 220 V.

Kako zaposliti mlade delavce

Prvo zaposlitev išče 85 mladih — Kam z delovnimi invalidi? — Po mnenju zbora delovnih skupnosti ObS je treba spremeniti predpise

Po poročilu predstavnika komunalnega zavoda za zaposlovanje Celje je na območju občine Sevnica po stanju v oktobru nezaposlenih nekaj nad 200 ljudi; od tega je 116 takih, ki nimajo premoženja, 20 s premoženjem, ostali pa so pri starših in jih le-ti tudi preživljajo. Od tega je v letošnjem letu 85 otrok, starih nad 15 let, ki iščejo prvo zaposlitev. To so tisti, ki so končali osemletno šolsko obveznost in se niso mogli vključiti v ukall v srednje šole. Več je tudi takih, ki so se že vpisali v šole, vendar so ob začetku šolskega leta ugotovili, da jih starši ne bodo mogli vzdrževati, ker je šolnina v internatih previsoka, stipendije pa ne dobijo.

V občini ni problem zaposliti ženske, ki so končale osmi razred z uspehom in ki niso stare več kot 25 let. Te ženske se s pridružitvijo lahko vključijo v obe kon-

fekcijski podjetji, medtem ko je vsako leto več težav z zaposlitvijo mladih fantov, saj je iz podatkov razvidno, da je zaradi modernizacije in drugih ukrepov vsako leto v sevniških podjetjih manj zaposlenih delavcev.

Občinska skupščina ni razpravljala samo o tem, kako bi zaposlila te mlade ljudi, temveč tudi, kam dati delovne invalide iz prejšnjih let, ki jih je precej prijavljenih kot nezaposlenih in niso bili na rehabilitaciji. Teh se delovne organizacije z vsemi močmi branijo, ker imajo na drugi strani na voljo dovolj mladih. Velik problem je tudi, kam dati tiste, ki so končali srednje, višje ali visoke šole, a se jih branijo zaposliti zato, ker nimajo prakse. Kljub temu da zavod za zaposlovanje plača del stroškov, da bi jih delovne organizacije sprejele vsaj na prakso, jih samoupravni organi zavračajo.

Struktura zaposlenih pa se le počasi izboljšuje. Odborniki zbora delovnih organizacij so bili mišljenja, da je temu kriva tudi zakonodaja, saj je zakon o delovnih razmerjih predpisal nemogoč postopek za odpust tistih delavcev, ki svojega dela ne opravljajo dobro in so celo delomrzni (sklep o odpustu mora sprejeti delovna skupnost).

Predlogi so tudi bili, naj bi bil spremenjen predpis, tako da bi skrajšali delovno dobo, potrebno za upokojeitev, na 35 let. Z vsakim letom je več mladih nezaposlenih, s tem ukrepom pa bi odšlo precej ljudi v pokoj. Tov. Setine pa je poudaril, da ne smemo gledati enostransko, saj bi potem morali pač ta sredstva dodatno vlagati v sklade pri zavodu za socialno zavarovanje, da bi lahko vse te upokojeence plačevali.

VOLJE JE DOVOLJ, LE DENARJA MANJKA

Kaj je s cesto Zavratac - Rovišče?

Prebivalci so ponosni na cesto, ki jo bodo zgradili sami ob družbeni pomoči — Gradnja se vleče že nekaj let in to jih vznemirja

Cesto od Zavratac do Rovišča gradijo že nekaj let, vendar še ni dokončana. Dolejši so tlakovali in nasuli okoli 500 m ceste. Nekaj je zalegla družbena pomoč, še več pa prostovoljno delo vaščanov Studenca in okoliških vasi. Približno 200 m ceste je treba še dokončati.

Vaščani pravijo, da je dograjen del ceste narejen zelo dobro. Cesta je široka 5 m, ko bo dograjena, bo to cesta III. reda. V lepem vremenu po njej že vozijo, slabo vre-

me pa zelo škoduje samo napol zgrajenemu zadnjemu odseku.

Cesta Zavratac-Rovišče je zelo pomembna zategadelj, ker bi povezala Studenec z zasavsko cesto, hkrati pa bi se precej skrajšala zveza z Bučko in Rako. Promet bi se izognil vzpetinam in klancom na stari cesti.

Krajevna organizacija SZDL Studenec je spet zaprosila občino za pomoč, da bi do-

gradili preostalih 200 m ceste. O tem razpravljajo na Studencu na vseh sestankih in zborih, pa tudi na seji občinske skupščine so o tem že govorili. V občinskem proračunu za ceste žal ni denarja, dotacije cestnega sklada pa so zelo pičle, ker je v občini več nedokončanih cest. Ljudje menijo, da bi bilo boljše porabiti razpoložljivi denar za dokončanje ene ali dveh cest, kot pa krpati vse naenkrat.

3 S STUDENCA

SEJA KRAJEVNE KONFERENCE SZDL je bila na Studencu 15. oktobra. Razen drugih krajevnih zadev so na tej seji pretresali tudi jesensko-zimski program dela krajevne konference. Sklenili so, da bo SZDL priredila več poljudnih predavanj, v katerih bodo predavatelji obdelovali prvo pomoč šivini, bolezenski pojav raka, ter gojenje in uporabo umetnih gnojil v poljedelstvu. Kot predavatelja za zadnje predavanje nameravajo sprositi profesorja Vardjana iz Leskoveca.

SEJA SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI Studenec je bila 22. oktobra. Na njej so razdelili občinske dotacije; največ so namenili za prikluček med cestama Zavratac-Rovišče, nekaj za izgotovitev kulturno-prosvetnega doma na Studencu, nekaj za popravila poti, preostanek pa za nakup razstreliva za kamnolome.

POKOPALIŠČE hiti urejati krajevna skupnost Studenec. Ku- pili bodo nova vhodna šelena vrata, za mrtiškega oglednika pa so predizalili Mirka Mlakarja, ker se dosedanjí oglednik umika v pokoj.

SEVNIŠKI PABERKI

STRUGO MIRNE PRESTAVLJAJO, ker pod Gaberjami pri Trčiču dela velik ovinek in teče nato pravokotno proti oesti in jo izpodjeja. Pretekli teden so delavci vodne skupnosti Dolenjske že začeli z deli. Buldožer je izkopal travnik, po katerem bo tekla nova struga. Lastniki ob Mirni letuču travnikov želijo, da bi bregove utrdili povesod, kjer ob deževju voda poplavlja in povzroča škodo.

Z UREJANJEM POKOPALIŠČA je krajevna skupnost Boštanj začela o pravnem času. Za približno teden dni urejajo grobove, odva- šajo smeti in postavljajo stesice na pokopališču. Boštanjška krajevna skupnost sproti skrbi za pokopališče, zato je zadnji dom pokopni- kov vedno lepo urejen.

SEVNIŠKI VESTNIK

Vodovod tudi v hribih!

Hribovske vasi Rogačice, Primož, Češnjice in Impolje se bodo kmalu ponašale z dobro pitno vodo, ki jim je že doslej priznanjkovalo. V nekaterih od naštetih vasi si gradijo vodovod z naravnim padcem, v drugih spet bodo uporabljali razne hidroforje in črpalke.

V Rogačicah imajo vodovod že napeljan, zdaj pa so se začele težave z ELEKTRO, ki zaradi preslabe napetosti ne dovolj priklučitev na električno omrežje. Tudi nova, letos dograjena šola na Primožu že ima pitno vodo.

Kot vse kaže, se bo obrnilo na boljše tudi z gradnjo vodovoda na Studencu. Načrti so že zdavnaj narojeni

in plačani, pa tudi porazdelitev obveznosti med vaščane je opravljena. Zataknilo se je le pri zbiranju obveznosti, ker se posamezniki upirajo plačilu.

Resolucija zoper nasilje v Vietnamu

V prvem delu občinske skupščine v ponedeljek so sodelovali tudi člani občinske konference SZDL in sekretariata občinskega komiteja ZKS. Zvezni poslanec Franc Setine je govoril o nasilju Američanov zoper vietnamsko ljudstvo.

Občinska skupščina in družbeno-politične organizacije občine Sevnica so sprejele na tej seji resolucijo proti vojni v Vietnamu.

Regulacija Drožanjskega potoka odložena

Dolenjska vodna skupnost v Novem mestu je občini Sevnica predložila načrte za uređitev Drožanjskega potoka, ki teče skozi Klavniško ulico v Sevnici. Predvidena dela bi veljala 250.000 N din. Čeprav je bilo najprej predvideno, da se bodo dela izvedla v letošnjem letu, bo regulacija odpadla, izvedla pa naj bi se takoj spomladi prihodnjega leta. Tedaj bo tudi možno zagotoviti sredstva, ki jih bo prispevala vodna skupnost, občina iz proračuna in iz vodnega prispevka kmetov. Regulacija je nujna, saj se poleg odpadkov iz okoliških zgradb v ta potok steka tudi odpadna voda iz sevniške klanjice.

SETEV SE BLIŽA KONCU in v prihodnjih dneh bodo kmetovalci v sevniški občini spravili v senjajo vse jesenske posevke. Z vremenom so zadržnejši, saj je v zadnjih tednih dež nekajkrat lepo namočil zemljo in omogočil oranje. Tudi sonca je bilo dovolj in so lahko popravili jesenske prideleke.

SODOV PRIMANKUJE mnogim kmetom, ker je sadje obrodilo tako bogato, da ne vedo, kam z njim. Vso posodo so že napolnili s sadjevom ali pa sadje namočili s žganjakuho. Za prodajo sadja ne kažejo veselja, ker so cene sadja v primerjavi z onimi v trgovini smešno nizke!

FINANČNO — MATERIALNO poslovanje šol bo z novim letom prevzela temeljna izobraževalna skupnost. Tako je sklenil svet za izobraževanje pri občinski skupščini. Stroškov bo nato manj, zaposlovanje pa bo boljše. Sprejeti bo treba še sistematizacijo in raspisati prostá delovna mesta. Vse šole bodo morale dati soglasje k sklepu sveta za izobraževanje.

Preteklo soboto so se občani, predstavniki delovnih organizacij in šolska mladina zbrali v Trebnjem na zborovanju, ki so ga na svetovni dan solidarnosti z Vietnamom sklicale družbeno-politične organizacije občine Trebnje. Več kot tisoč ljudem je govoril o boju vietnamskega ljudstva za svobodo član CK ZKJ Bogdan Osolnik.

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

KS naj bo čim bližje občanov

Konferenca je pohvalila uspešno delo družbeno-političnih organizacij pred volitvami — Ponovno proti prodaji zemljišč SLP zasebnikom — Za majhne KS, ker so te bližje občanom kot velike

Prejšnji teden so na 2. seji občinske konference SZDL v Trebnjem razpravljali o poročilu predsedstva in izvršnega odbora ter o krajevnih skupnostih. Poročilo so člani konference brez histvenih pripomb potrdili. V razpravi pa so se ponovno izrekli proti prodaji zemljišč SLP zasebnikom. Razprava o delu KS je bila zelo živahna. Prevladala je ugotovitev, da so boljše majhne krajevne skupnosti, ker so te občanu bližje, kot pa velike. Ugotovili so, da se bodo krajevne skupnosti morale v bodoče razen s komunalnimi deli ukvarjati tudi s socialno-zdravstvenimi zadevami, z vzdrževanjem kultur-

nih spomenikov, s kulturno-prosvetno dejavnostjo in podobnim.

V poročilu je bilo posvečena precej prostora pripravam na nedavne spomladanske volitve. V pripravah so sodelovale vse družbeno-politične organizacije in v ta namen osnovani politični aktivni komi. Razprava o delu KS je bila zelo živahna. Prevladala je ugotovitev, da so boljše majhne krajevne skupnosti, ker so te občanu bližje, kot pa velike. Ugotovili so, da se bodo krajevne skupnosti morale v bodoče razen s komunalnimi deli ukvarjati tudi s socialno-zdravstvenimi zadevami, z vzdrževanjem kultur-

skrajnem primeru odločiti za to.

V razpravi o delu krajevnih skupnosti je sodelovalo toliko diskutantov, da so morali razpravo omejit. V trebanjski občini deluje 17 KS. Precej dela so jim dali statuti, saj so jih nekatere predložile v potrditev šele konec 1966 (Stefan, Svetinja, Čatež, Velika Loka) in so zaživele šele nato. Kljub težavam pa so KS speljale vrsto uspešnih akcij pri komunalnem urejanju, dale predloge za izboljšanje trgovine, uvedle samoprispevek občanov in podobno. Vsaka KS bo morala izdelati poleg letnega tudi dolgoročni delovni program. V razpravi so se zedinili v stališču, da krajevnih skupnosti, čeprav so majhne, ne bi kazalo združevati, ker je majhna, pa čeprav slaba KS, boljša kot velika slaba KS. Majhna je namreč bližje občanu in bo vedno lažje našla pot iz zagate.

Svečanosti za dan mrtvih

Za dan mrtvih bodo organizacije ZB priredile v sodelovanju z družbenimi organizacijami v krajevnih središčih pri spomenikih padlim in na grobiščih borcev iz NOB žalne svečanosti. V teh svečanostih bo sodelovala tudi godba na pihala iz Trebnjega. Takšne svečanosti bodo 1. novembra ob 8. uri v Sentrupertu, ob 9. uri v Mokronogu, ob 10. uri na Mirni in ob 11. uri v Trebnjem. Tudi v manjših krajih bodo področne organizacije na svojo pobudo okrasile spomenike in partizanska grobišča ter priredile žalne svečanosti.

Za šolanje otrok borcev

V trebanjski občini je precej otrok borcev NOV, ki bi se radi šolali, pa jim je to onemogočeno, ker nimajo denarja. Komisija za skrb za borce bo letos zbrala podatke o takšnih otrocih, nato pa bodo najbolj potrebnim dodelili denarno pomoč za študij.

Lani 292, letos že 300 izvršb

Vse lansko leto je imelo občinsko sodišče 292 izvršb, letos pa jih je do konca septembra bilo že 300. Zavezanec in dolžnik ne marajo dati denarja sami od sebe, vendar je to nespametno, ker je sodna izvršba draga in zavezanec ali dolžnik precej poveča stroške.

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZMS

Zakaj ni dela za mlade?

Pogovor o zaposlovanju in izobraževanju mladih, zlasti mladine, ki beži s kmetij, ker v kmetovstvu ne vidi bodočnosti

5. nov. se bodo v Trebnjem na občinski konferenci ZMS pogovarjali predvsem o dvojem: o težavah pri zaposlovanju mladine, ki prihaja iz šol, in o specializaciji ter delitvi dela med organizacijami, ki delujejo med mladino. Nedavno končane konference v mladinskih aktivih so sprožile niz mnenj in stališč glede zaposlovanja mladine, ki prihaja iz šol. To ni nič čudnega, saj je med nezaposlenim v trebanjski občini okoli 70 mladih. V pretekli večini so med njimi nekvalificirani in takšni, ki nimajo opravljene osemletke. Med nezaposlenimi sta tudi dva s končano ekonomsko šolo in en profesor angleščine.

Večinoma gre za nezaposlene fante, ker dekleta še nekako najdejo zaposlitev v obratu Modnih oblačil v Trebnjem. Med fanti jih je vsaj polovica s kmetij, pa vseeno silijo v službe, ker na kmetiji ne vidijo bodočnosti. Ob-

činski komite ZMS se že dogovarja s delavsko univerzo o tečajih za kmečko mladino, ki bi le-taj nudili izobrazbo o sodobnem kmetovstvu. O zaposlovanju mladih pripravljajo tudi poseben razgovor z direktorji delovnih organizacij.

Na konferenci bodo spregovorili še o delu počitniške sveze in taborniške organizacije ter o programu obeh. Samo na ta način bodo lahko odpravili dosedanje dvotirnost dela, ZMS pa bo skrbel za delovne akcije, srečanja med mladino, politično dejavnost in podobno. Mladina namerava spregovoriti tudi o nekaterih idejnih problemih v našem razvoju, zato konferenco vsi nestrpno pričakujejo.

TREBANJSKE NOVICE

Starši zanemarjajo svoje otroke

Osem primerov zanemarjanja otrok na zatožni klopi - Starši pijejo, otroci pa so lačni

Osem primerov zanemarjanja otrok ima v obravnavi trenutno kočevsko javno tožilstvo. V večini primerov se oba starša vdajata pijanci, otroci pa ostajajo sami, brez zadostne hrane in brez primerne obleke, zato zanemarjajo šolo in kradejo.

V vseh primerih je vsaj eden imed staršev, če ne celo oba, zaposlen. Kljub temu pa v neki družini porabijo za prehrano 5-članske družine le 250 N din na mesec. Ves ostali denar gre v glavem za pijačo.

Neka mati je odšla pred dvema letoma od doma in

do danes še ni niti enkrat vprašala, kako je z njenim otrokom, ki je ostal pri stari mami. Mati je prijavljena vse dve leti v nekem hotelu kot gost.

Otroci teh staršev so v ve-

Kontra-re!!

»Vražje podobice« ali karte vedno bolj omamljajo nekatere mlade kočevske može. Srčne dame »vražjih podobica« v rokah jih tako grejejo, da pozabijo na čas in na svoje križevke dame, ki jih čakajo doma.

Enim dobiček, drugim zgbu ob deli brez protekcij stric »Pokers«.

Igralci se zbudijo iz omame šele, ko je treba odšteti težke jurje. Pri takem obračunu so se zadnjič spoprijeli. Po krepkih zaušnicah, razbitih arkadah in nosovih se je začel drugi del igre. Najbolj razjarjenega kvartopira so ukrotili šele poklicani čuvarki javnega reda, ki so napovedali odločen skotras in dobili partijo s svojim adutom, ki mu pravijo službena gumijevka, po domače pa pendrek.

-ko

Danes o komunalnih zadevah

Danes ob 8. uri bo v Kočevju seja sveta za urbanizem gradbene in komunalne zadeve občinske skupščine, na kateri bodo razpravljali o reorganizaciji službe za vzdrževanje cest, o predlogu plana vodnogospodarskih del v letu 1968, o poročilu o izgradnji kanalizacije na levem bregu Rince, o gradnji Tomšičeve ceste in ceste na Tratu ter o nekaterih spremembah predpisov oziroma sprejemu novih.

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji

Destilacija »DANA« MIRNA na Dol.

Volilni sestanki ZK zaključeni

Prva seja občinske konference bo 3. novembra

V teh dneh so bili zaključeni volilni sestanki organizacij Zveze komunistov v kočevski občini. Na njih so razpravljali največ o notranjih problemih svoje organizacije in o izvajanju gospodarske in družbene reforme. Izvolili so tudi nova vodstva svojih organizacij in člane občinske konference ter raznih komisij. Prva seja nove

občinske konference bo 3. novembra.

Ko so komunisti razpravljali o svoji organizaciji, so ugotovili predvsem, da je skoraj v vseh organizacijah nekaj nedelavnih članov. Niso pa obravnavali samo slabosti, ampak tudi svoje bodoče delo. Ponekod so sprejeli celo kratkoročne delovne programe.

Sestanki so pokazali, da se komunisti zavedajo, da postaja gospodarska in družbena reforma sestavni del njihovega dela in življenja. Komunisti so ugotovili, da se člani delovnih kolektivov vedno bolj zavedajo, da bodo morali svoje proizvodne in druge naloge rešiti predvsem sami.

Na vseh sestankih organizacij ZK je bila podana tudi informacija o sedanjem političnem položaju v svetu.

Poštena blagajničarka

Niko Grabrijan z Livolda je med opravo pri Avtu Kočevje pozabil na mizi blagajničarke Marije Beljan kverto z večjo vsoto denarja. Tovariš Grabrijan niti ni vedel, da je denar pozabil, zato je bil zelo presenečen, ko mu ga je še isti večer prinesel domov sosed. Poštena blagajničarka Marija Beljan zasluži pohvalo.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
krompir	0,74	0,70
svetle zelje	1	1,20
kislo zelje	1,83	1,70
kisla repa	1,53	—
fižol v zrnju	4,30	4,50
šebula	1,67	1,70
šesun	10,23	13,70
solata	2	2
paradižnik	2,25	2,30
paprika	1,93	2
korenje	1,64	1,50
petsterlij	4,96	3,50
onirovi	1	—
radica	—	3,60
evetača	7,37	—
ribe	1,80-2,80	2
jabolka	3,75	3,90
hruške	—	5,40
pomaranče	—	6,90
mandarine	—	5,55
limone	5	5,40
banane	3,50	3,50
grozdje	—	—
jajca (cena za kos)	0,64-0,68	0,75

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ REKRUTACIJA MLADENICEV ZA JLA je bila v domu telesne kulture. Fantje so bili zelo mirni in dostojni, tako da sploh ni bilo čuti, da se zbirajo v mestu mladi naborniki. Pa tudi vidnih znakov, ki so nekdo običajno spremljali fante na taki poti, ni bilo. Ni bilo vinjenosti, kar je prav, niti harmonikarjev, pa tudi cvetja v gumbnicah ne. Čas prinaša spremembe, pa je sbrani tudi nekdo zelo ukoreninjen fantsovski običaj, ki je bil po svoje lep: na ta dan je mladenič vstopil med fante in se poslovil od otroške dobe.

■ ■ ■ POLHOV LETOS NI BILA, zato se domačini pripravljajo na drug lov. Šole so prilete v nižje ležeče gozdove in začel se bo lov na čvanke ali sovkanje. Po-

kusni lov je pokazal, da so šole dčtro rešene in da bo lov uspešen, če bo vreme primerno.

■ ■ ■ POZIVLJENO IZLETNIŠTVO IN IZLETNIKI. Prvi naval na goba je pozenjal. Kočevjarji pa si ob nedeljah ne dajo miru in so se na hitro preusmerili na nabiranje kostanja. Redno hodijo na Slemenca nad Ortnikom in h Gregorju. Kostanj je letos dober in veliko ga je. Gredečo pa staknejo tudi kak litrček skačje silnes, saj sta obilna sadna letina in slaba prodaja sadja prisilila kmetovalce na šganjkušo. Vse to pa iz turističnega gledišča pospešuje in pozivi izletništvo in same izletnike.

■ ■ ■ VEDNO VEČ SLADKORNO BOLNIH je v Kočevju, ki so pod stalnim nadzorom diabetične klinike v Ljubljani. Zdravniki jim predpišejo vse mogoče diete. Za to pa je treba imeti posebno zivita, ki pa jih kljub reklamam na televiziji v Kočevju ne dobiš vseh. Nekateri nakupujejo zato v Ljubljani ali celo v Trstu. Ni prav, da za vse vrste potrošnikov trgovina nima posluha.

KOČEVSKÉ NOVICE

Poleg jurčkov so letos lepo obrodile tudi gobe štorovke. Na sliki je Lesjakova Tončka iz Gorenje vasi, ki se zadovoljno smehlja s polno košaro štorovk, ki jih je nabrala kar v bližini doma. (Foto D. Mohar)

Cvetje na partizanskih grobovih

Kakor vsako leto doslej tako bodo tudi letos na partizanskih grobiščih in pred spomeniki na dan mrtvih v ribniški občini žalne slovesnosti. Na njih bodo obudili spomin na padle junake in žrtve iz druge svetovne vojne. Za to priložnost bodo partizanske grobove, grobišča in spomenike oz. okolice spomenikov primerno uredili in okrasili s cvetjem.

Veseli naborniki

V Ribnici je bilo v drugi polovici tedna zelo veselo. Mladi fantje so prišli na nabor. Tako, kot je običaj, je prišlo več skupin na nabor z vozni in harmoniko. Mladenci so bili okrančljani s trakovi in pušclci. Ni manjkalo tudi pelja in vriskov. Kaj hočemo, za mlade fante je nabor velik dogodek, ki jim bo ostal še dolgo v spominu!

Gre za solidarnost pri plačevanju

Delavci in uslužbenci redno prispevajo za novo ribniško šolo, kmetje in drugi pa čakajo, da bo s koncem leta obveznost zastarala

Besedo solidarnost imamo večkrat na jeziku. Toda žal ostane večkrat samo na jeziku, ko pa je treba dejati, pa pozabimo na solidarnost. Deseta gre o krajevnem samoprispevku za gradnjo nove šole v Ribnici ter dograditvi in gradnji nove šole v Sodražici in Loškem potoku. Delavci in uslužbenci red-

no plačujejo krajevni samoprispevek že dve leti, in sicer 3,5 odst. od zaslužkov. To ni majhen denar in posebno tisti v majhnimi plačami se mu težko odrečejo. Tež obvezni pa se izmikajo in nič ne plačujejo starešine JLA. Kljub večkratnim opozorilom niso pokazali pravega razumevanja, da bi tudi oni prispevali sredstva za šolo, čeprav jo bodo obiskovali tudi njihovi otroci. Če bi vsi občani delali tako, v Ribnici ne bi nikoli imeli nove šole. Pa še nekaj: gre tudi za solidarnost, o kateri smo uvodoma govorili. Nova šola je Ribnici najnujnejša potreba. Občani so sklenili, da se šola zaradi sklepa o gradnji pa so se obvezali prispevati sredstva: vsi zaposleni v denarju, kmetje pa v lesu.

so plačevali samoprispevek. Od kod pa v naprej sredstva za šole? Krajevna skupnost Ribnica je že dala svoj predlog: drugo leto naj prispevajo sredstva za šole tisti, ki do sedaj niso še ničesar prispevali. O tem naj razpravlja in sklepa občinska skupščina.

Javna zahvala občine

Občinska skupščina Ribnica se je javno zahvalila vsem, ki so pomagali pri uspešni izvedbi prazne ob podelitvi domicila slovenski narodnoosvobodilni brigadi Frana Levstika. Pohvaljeni so bili: stanovanjsko komunalno podjetje, glasbena šola, ribniški pevci, garnizon JLA in še nekateri drugi.

Mrtva le srna

19. oktobra ob 19.30 je na Jasnici (cesta Kočevje-Ribnica) Janez Semler iz Kočevja podrl s poltovornim avtom srno, ki je nenadoma skočila na cesto. Mrtvo srno je pripeljal v Kočevje. Na avtu je škoda za okoli 20.000 S din.

Povpraševanje le po dobrem sadju

V ribniški občini skoraj ni kvalitetnega sadja — Polovico dreves bi bilo treba požagati in posaditi boljša

Tudi v ribniški občini je bila letos dobra sadna letina, žal pa sadja nihče ne odkupuje. Pri kmetijski zadrugi v Ribnici smo se pozanimali, zakaj bo sadje ostalo kmetom in kakšna rešitev bi bila potrebna za ribniško sadjarstvo.

Pa vendar so v občini pogoj za kvalitetno sadjarstvo. Seveda bo prej treba požagati slaba in stara drevesa ter posaditi boljša. Svet kooperantov pri Kmetijski zadrugi je že uvidel, da je rešitev za ribniško sadjarstvo le kvalitetno sadje.

Prav zato so pri kmetijski zadrugi že ustanovili sadjarski odbor.

Podobno kot pri sadju, je tudi pri krompirju. Kvalitetno sadje in krompir je lahko prodati, tudi če je še tako dobra letina.

Polet mladih pred konferenco

V brežiški občini je 35 mladinskih aktivov. Večina vodstev je že sklicala letne konference. Ta teden se sestajajo aktivni v Brežicah, Dobovi in Črešnjicah. Člani občinskega komiteja ZM obiskujejo aktivne na vasi. Mladi so ta čas zelo zaposleni doma, zato jih predsedniki s tešavo privabijo na konferenco. So pa tudi vodstva ponekod premalo prizadovna, zato so morali na primer v Arčičah in Sromljah konferenco preložiti na kasnejši čas.

V Skopcih so ustanovili nov aktiv, 26 mladink in mladincev je bilo pripravljenih vstopiti vanj in se lotiti organiziranega dela.

O poteku letnih konferenc, o pripravah na občinsko konferenco, o krovodajski akciji, reorganizaciji ZK in pripravah na oddajo »Spoznajmo svet in domovino« je v sredo 11. oktobra razpravljali občinski komitej ZMS na razširjeni seji.

REŠETO

Partizanska Vinica praznuje

Praznovanje letošnjega krajevnega praznika je bilo zaradi vojaških vaj preloženo na nedeljo, 29. oktobra

Letošnji oktobrski praznik praznujemo Vinčani v posebnih okoliščinah. Prav v tistih dneh, ko so leta 1943 napadale Vinico oklopne nemške

kolone, so bile letos na viniškem območju izvedene vojaške vaje enot zagrebškega področja. Med pohodom vojakov, pokanjem granat, brnenjem oklopnih vozil in letal naše armade so oživelci spomini na tiste strašne dni v oktobru pred 24 leti, ko se je sovražnik znesel nad prebivalstvom Vinice in okolice. S ponosom smo letos gledali naše vojake in njih spretnost pri ravnanju z najmodernejšim orožjem.

Letos bomo zaradi vojaških vaj namesto 21. oktobra praznovali v nedeljo, 29. oktobra. Ob 9. uri dopoldne bo v dvorani osnovne šole zbor občanov. Za kulturni spored bodo poskrbeli učenci viniške osemletke, o pomenu praznika pa bo govoril predsednik krajevske skupnosti Miko Malič. Takrat po svečanem delu pripravila krajevna konferenca SZDL javno tribuno o mednarodnih odnosih, na ka-

teri bodo seznanili poslušalce tudi z osnutkom novega zakona o zavarovanju kmetov.

K praznovanju vabimo vse preživele borce, ki so se borili na viniškem območju, predstavnike oblasti in političnih organizacij, domačine in vse prijatelje Zupancičevega rojstnega kraja.

F. P.

Stopnice so za ljudi, ne za živino

Prebivalci, ki uporabljamo stopnice na velikem mostu v Črnomlju, smo prav veseli in hvaležni, da bodo kmalu urejene. Ni pa se biton še dobro posušil, ko so iz klavnice že gonili živino. Občani menimo, da bi morali ob novem stopnišču namestiti še tablico, na kateri bi pisalo, da je stopnišče le za ljudi, ne pa za živino.

L. G.

Semičani vabijo na krajevni praznik

Krajevna skupnost Semič vabi v soboto, 28. oktobra, ob 18. uri na svečano proslavo v počastitev letošnjega krajevnega praznika. Privedite bo v Domu heroja Jožeta Mihelčiča z naslednjim programom: kratak otvoritveni govor, program učencev domače osemletke, nato bo imel koncert pevski zbor GRAFIKA iz Ljubljane. Po proslavi bo v Domu Partizana gasilska veselica.

Semič se pripravlja na svoj praznik

Tudi letos bodo Semičani lepo proslavili krajevni praznik, o čemer so se podrobneje dogovorili na svetu krajevske skupnosti

Pred nekaj dnevi je svet krajevske skupnosti sklenil, da bo osrednja proslava v počastitev letošnjega krajevnega praznika v soboto, 28. oktobra, v kino dvorani. Za kulturni program bo poskrbela šola, za sodelovanje pa so naprosili tudi moški pevski zbor »Grafika« iz Ljubljane. Komemoracija za padlimi borci pa bo 1. novembra na domačem pokopališču.

Na seji so obravnavali še tekoče zadeve. Precej žolčnih besed je bilo izrečenih zaradi stanja v domu Partizana. Pred nekaj leti je tovarna ISKRA prispevala več kot milijon dinarjev, da so dom prenovili, zaradi odnosa nekaterih članov Partizana pa je stavba spet zanemarjena. Svet krajevske skupnosti je sklenil, da bo v bodoče dom Partizana ponudil v upravljanje semiški osnovni šoli, ki uporablja še zdaj telovadnico v domu.

Sklenili so tudi, da bodo nabavili nov motor za drobilce, ki je last krajevske skupnosti, obenem pa kupili še kompresor. Oba bosta na razpolago vsem vasem, za odškodnino bodo plačali le stroške za strojnika ali mizarja krila krajevna skupnost. Če bodo prebivalci pripravili sodelovati, namerava urediti najprej pot iz Semiča skozi Gorenjce, v Kot, ki pomeni bližnjico v Črnomelj, uporabljali pa jo bodo lahko tudi avtomobilisti. Na seji so kritizirali vodovod, ki je ob rekonstrukciji odpovedal. Navzoči Jože Kočvar je povedal, da težejo razgovori z ZTP Novo mesto.

da bi črpačko v Rožnem dolu uporabljali za okrepitev semiškega vodovoda. Od tam bi voda črpali v rezervoar na Prologi, od koder bi jo v prostem padu napeljali skozi semiški tunel v Semič. Ob koncu so obravnavali še čiščenje asfalta in peš poti pri Stefanu. Dogovorjeno je bilo, da bo krajevna skupnost preskrbela stalnega uslužbenca, ki bo to pot redno vzdrževal in čistil.

FRANC DERGANČ

Občinska konferenca ZKS bo v soboto

Prva seja občinske konference Zveze komunistov metliške občine je sklicana za soboto, 28. oktobra, ob 8.30 v sejni sobi občinske skupščine. Dnevni red predvideva razpravo in sprejem poslovniške konference, referat o idejno-političnih problemih pri izvajanju družbene reforme in reorganizaciji ZKS v občini, razpravo o poročilih revizijske in kontrolne komisije, sprejem sklepa o organiziranosti komunistov in delovanju organov ZK v občini, volitve ter razpravo o delovnem programu konference in komisij.

ČRNOMALJSKI DROBIR

V ČETRTEK so si rezervni občine s področja črnomaljske občine ogledali film o borbi vietnamskega ljudstva, v drugem delu pa vojaške vaje JLA. V soboto so prisostvovali zaključnim operacijam vojaških vaj, kar jih je še posebej zanimalo.

USINI CASOPIS za prebivalstvo Črnomlja so 19. oktobra svečer v kulturnem domu priredili novinarski RTV Ljubljana, Beograd, radia Koper in vojaških časopisov. Znanlo se je več kot 400 občanov, ki so poslušali vtise s položajev. General Milan Knežević pa je predgovoril o svojih doživljajih in poveljih.

TEŽKA OKLOPNA VOZILA, ki so v času vojaških vaj šla skozi Črnomelj, so na več mestih poškodovale pločnike za pešce, in sicer v Lokci, pri stari pošti, pred trgovino Borovo, na suhem mostu, pred letkarno, Lovskim rogom in še kje. Prav bi bilo, da bi komunalno podjetje poskrbelo na čimprejšnjo popravila.

NAJVEČJE VESELJE IN DOŽIVETJE za črnomaljske otroke je bilo v soboto, 21. oktobra, ko so pomagali v okviru vojaških vaj

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

zjutraj prišli do Črnomlja in ga v dvanajstih pouličnih točkah sveto ob pomoči letalstva. Otroci so skupaj s vojniki seznavali položaje, si ogledovali orožje in se seznanje z vojniki tudi fotografirali.

Metrsko blago, posteljnino, konfekcijo in preproge nudi na 8-mesečno brezobrestno odplačilo

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

Krajevna skupnost VINICA

CESTITA VSEM PREBIVALCEM VINICE IN OKOLICE ZA STIRINDVAJSETO OBLETNICO KRAJEVNEGA PRAZNIKA TER JIM ŽELI SE MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM RAZVOJU KRAJA!

Konkurenčni predvsem s kvaliteto

Metliška zadruga je letos v svojih obnovljenih vinogradih na Vinomeru in v Vidošičih pobrala prvo delno letino — Pridelek je prvovrsten, kar zadeva kakovost — Prodaja metliške črnine na drobno se širi tudi v druga mesta po Sloveniji

V vinogradih okoli Vinomera in Vidošič, ki jih je metliška zadruga v letih 1964 do 1966 obnavljala, so letos prvič trgali. Prva delna rodnost mladih trt je dala prav zadovoljiv pridelek. S trganjem so čakali precej dlje kot kmetje, tako da je bilo grozdje povsem zrelo. Pri kakovosti vina se to zelo pozna.

Stiskali so grozdje letos še na vinomerskem obratu, pridelek pa zvozili v vinski klet. Metliška črnina, sestavljena samo iz najboljših sort grozdja, je zmeraj bolj cenjena po vsej Sloveniji.

Kmetijska zadruga Metlika prodaja svoja vina tudi na drobno. Najprej so odprli svoj vinotoč v Metliki, in ker se je zelo obnesel, so letos odprli vinotoča tudi v Grosupljem in v Ljubljani v Podmilščakovi ulici. Drobno

prodajo pa bodo v kratkem še razširili; zadruga se pogaja za nov lokal na Viču v Ljubljani, skušala pa si bo zagotoviti tudi prostor za prodajo vina v Črnomlju in v Kočevju.

Metliška črnina je pri potrošnikih zelo priljubljena zlasti iz dveh razlogov: prvi je kakovost, drugi pa nizka cena. Letošnjo črnino prodajajo po 450 S din liter, belo vino pa celo po 350 S din.

V domu počitka je marsikaj novega

V prebeljenih in preurejenih prostorih bo oskrbovancem lepše

Prav zares je bila metliška komenda, kjer je dom počitka, potrebna popravil, saj že štiri leta niso nič preurejali in ne belili. Med letošnjim poletjem pa je komunalno podjetje prebelilo vse sobe na moškem oddelku, prav tako kuhinjo in sanitarije. Hodniki imajo nov pod, teraso stopnice so bile zgrajene že lani, vsi zunanji prostori s predsobami so pobeljeni z

oljnato barvo, okna z dvoriščne strani so prepleskana, prebelili pa so tudi kletne prostore, pralnico in skladišče hrane. Dela, ki so bila opravljena letos, deloma že lani, veljajo dobre tri milijone dinarjev.

V načrtu je bilo še več preureditvenih del, vendar je vodstvu doma toča prekrizala račune. Letos so morali nadomestiti že 3.500 opek, le najnujnejše, spomladi pa bodo morali zamenjati še kakih 20.000 strešnih opek.

Od kod sredstva za investicijska in vzdrževalna dela? Nekaj let še 13-članski kolektiv varčuje. Del oskrbinine zavarovancev (50 S din na dan) gre za vzdrževanje stavbe, ne kupujejo pa skoro nič hrane. Vso zelenjavo, razen čebule, pridelajo na njivi, jo vložijo za zimo, redijo prašiče in dve kravi. Vsak mesec kojejajo, le za bolnike, ki so potrebni dietne hrane, kupujejo teletino. Na vrta delajo vsi iz pisarn, iz kuhinje, strožno osebje ter dela

zmožni oskrbovanci, toda teh je vedno manj. Varčujejo tudi pri osebnih dohodkih. Za težko in ne čedno delo, kakršno je v domu počitka (oskrba telesnih in duševnih bolnikov), povprečje 66.000 S din na mesec nikakor ni veliko.

V Podzemlju so ukradli avto

Minuli ponedeljek so proti jutru v Podzemlju trije neznanzi ukradli Ivanu Markotu, zaposlenemu v novomeški industriji motornih vozil, avto zastava 750. Z njim so se odpravili proti Metliki, kjer je na križišču črnomaljske ceste s Cestjo bratstva in enotnosti tisti, ki je upravljal avto, zavozil na gradbišče Pionirja. Priletel je z vozilom naravnost v veliko betonsko kanalizacijsko cev, jo razbil, odrinil še drugo cev in se ustavil malo pred barak, v kateri so spali delavci.

Vsi trije v avtu so po nesreči pobegnili. Težje ranjen ni bil menda nihče, škoda na vozilu pa je za čez pol milijona S din. Storilcem so že na sledi.

V soboto občinska konferenca ZK

Prva občinska konferenca Zveze komunistov črnomaljske občine, napovedana že prej, a preložena v zadnjem hipu, bo v soboto, 28. oktobra, ob 8.30 v sejni sobi občinske skupščine Črnomelj. Dnevni red je neizpremenjen.

Še ena KOKRINA trgovina

Kokrini trgovini na trgu v Metliki, ki je bila odprta letos, se bo v kratkem pridružil nov trgovski lokal tega kranjskega podjetja. V Bračkovih hiši na Cesti bratstva in enotnosti preureja »Kokra« še en lokal. Gradbeno dela, ki jih opravlja komunalno podjetje, bodo te dni končana. Računajo, da z opremo ne bo posebnih zamud in da bo nova trgovina tekstilne stroke začela poslovati v kratkem.

Do 5. 11. odkupujejo krompir

Na metliškem področju je letos krompirja manj, kot so pričakovali. Deloma je temu kriva slabša letina, pa tudi sadili so ga kmetje malo manj kot lani. Letos taško ni bojazni, da bi krompir ostal, ker ga je zadruga doslej odkupila samo 60 ton, pogodb pa ima sklenjenih za okoli 100 ton. Prav zato, da bi pobrali iz kleti čimveč pridelka, je zadruga pred

dnevi razposlala po vaseh letake, s katerimi poziva kmetovalce, naj do 5. novembra odprejo krompir, ker ga pospeje ne bodo več jemali. Sedanje odkupne cene so zelo ugodne: jedilni krompir plačajo po 50 S din kilogram, belega pa po 55 S din kg, kar je več kot kjerkoli v Sloveniji. Zadruga pa zahteva, da je krompir prebran, zdrav in suh in ne sme biti drobnejši od surjega jajca.

Priprave na občinski praznik

V torek so se v Metliki sestali predstavniki občinske skupščine ter družbo-političnih organizacij in pripravljali o letošnjem praznovanju občinskega praznika 26. novembra. Praznovanje bo združeno s počastitvijo dneva republike, podrobni program pa pripravila poseben odbor.

Obesil se je

V torek, 17. oktobra, ko je bil v Metliki semanj dan, so okoli poldneva našli v gostilni Mežnaršič na Mestnem trgu v stranišču obešenega Marka Bandulo, krojaškega mojstra iz Karlova. Bandula, ki se je rodil leta 1912, je prodajal obleke po sejnih. Kot govore, mu je šla kupčija bolj slabo in ni menda na sejmu na Vinici prodal niti ene obleke. Tudi v Metliki do opoldne ni ničesar izušil, zato si je vzel življenje. Pokojnega so prepeljali v Karlovec in ga tam pokopali.

SPREHOD PO METLIKI

V VINOTOČU KMETIJSKE ZADRUGE, kjer tovariš Tone Hrovat prodaja pišče črna ceno, našlijo kupcem novo portugalko po 450 Sdin, staro belo vino po 350 in pivo po 150 Sdin. Liter slivovke stane 1200, vinskega kisa 100, mineralne vode pa 90 Sdin. Kokta velja 60, oranžada pa 70 Sdin. — Kupci so bili letos zadovoljni tudi zato, ker so v tem vinotoču od avgusta dalje lahko dobili lepo namizno grozdje po 300 in 250 Sdin kilogram. Tega grozdja, ki je zrastle v novih vinogradih kmetijske zadruga na Vinomeru, so letos prodali okoli 4000 kilogramov.

zadovoljni s neprekinjenim delovnim časom, na žalost pa pride večkrat do napak in se v njihove pogovore mešajo druge stranke.

STANOVANJSKA KOMISIJA pri tovarni BETI je letos 33 proletem v svojih obratih razdelila 75.500.000 Sdin stanovanjskega kredita. Mnogi od teh hoče svoje hiše še pred zimo spraviti pod streho.

METLIČANI OFAZAJO, da mnogi vozniki avtov in mopedov puste pred trgovinami svoja vozila s vključenimi motorji, ki povzročajo nepotreben hrup in zasmarjajo trak. Hkrati pa vozniki v trgovinah izsiljujejo prednost pred drugimi kupci, oes da ne utegnejo čakati, saj ljudje menda vidijo, da jim znanj teče motor. Ljudje pa vedo, da ni tu po sredi nikakva nija, ampak samo nevljudnost, navzgočnost in brezobzirnost voznikov.

METLIŠKI TEDNIK

Dr. Ivan Vasič

Tiho in skromno, kot je zadnja leta živel, se je poslovil od Novega mesta veliki rodoljub dr. Ivan Vasič. Z njegovim imenom je tesno povezana zgodovina Novega mesta med obema vojnama, saj je bil ves ta čas v prvih vrstah novomeškega naprednega gibanja, zlasti v sokolskih vrstah. Svoje delo v Sokolu je zaključil 17. januarja 1942, ko je bilo na njegov predlog sklenjeno, da prestopi sokolska župa aktivno in korporativno s svojim članstvom k osvobodilnemu gibanju, kar se je tudi zgodilo. Zaradi tega je bil interniran na Rabu in v nemškem taborišču v Mühlbergu ob Labi. Osvobodilno gibanje mu je izkazalo priznanje s tem, da je bil izvoljen za odposlanca v kočevski zbor, kjer je bil izvoljen v plenem SNOS. Po osvoboditvi je postal član vrhovnega sodišča Slovenije.

Dr. Ivan Vasič je bil izreden rodoljub in nadvse je ljubil svoj materin jezik. Bil je mojster jezika v pisani in govorni besedi. Njegovi govori so bili bisočni, zlasti nepozaben je bil 14. IV. 1967, ko je v novomeški študijski knjižnici posredoval pesnika Pavla Gollo ob njegovem sedemdesetletnici. Kot mlad dijak si je brusi svoje besede v novomeški Kettejevi Zadrugi in z njim je legel v grob zadnji in najmlajši član Zadruge. V mladih letih je pisal v Slovana, v poznih pa v Kroniko, kjer je objavljal mladostne spomine na Ketteja, in v Dolenjsko prosveto, kjer je opisal svoje težke dni med NOB in zgodovinske seje sokolske župe.

Novomeške ulice in parki bodo sivevali, v njih in v Novomeščanih pa bo ostal spomin na pokojnega doktorja topele in živ.

VERA SEVER

Osnovna šola Sentjerne in vsa šentjernejska dolina sta žalovali, ko je ugasnilo življenje vrsne učiteljice Vere Severjeve. Do zadnjega smo upali, da bo premagala bolezen in uživala zasluženi pokoj.

Malokdo med nami, ki smo se zbrali ob njenem grobu, se spominja leta 1918, ko je Vera kot mlada in življenja polna diplomantka prišla učiti v svoj rojstni kraj Sentjerne, kateremu je po tem ostala zvesta do smrti — 45 let.

Vera Severjeva je pomagala tudi v najtežjih trenutkih. Že leta 1941 se je povezala s OF, sovražniki pa so jo zato pregnali. Po vojni se je vrnila in poleg dela v osnovni šoli sprejela vodstvo šentjernejske vajeenske šole.

Vera je ljubila delo in verovala v uspeh. Navduševali je znala tudi kot dolgoletna voditeljica v sindikatu. Poleg obilice dela v šoli je sicer našla vedno čas za delo v društveno-političnih organizacijah. Dolga leta je bila sekretarka OF, kasneje SZDL, tajnica APZ, članka ZK in ZB. Prejela je troje visokih odlikovanj.

Vera je umrla, njena dejanja pa bodo živela.

Brezplačna pravna pomoč

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je 16. oktobra spet organiziral pravno posvetovalnico za člane sindikata. Posvetovalnico bo vodil advokat Tone Škerlj vsak ponedeljek od 14. do 17. ure v svojih prostorih na Prešernovem trgu 3. Pravni nasveti bodo za člane sindikata in upokojenca brezplačni. Posvetovalnica bo dajala nasvete s področij delovne zakonodaje, stanovanjskih razmerij in zdravstvenega zavarovanja.

PRED KRATKIM SO V SPLOŠNIH prostorih kavarne na glavnem trgu spet uvedli ples vsako soboto.

Nocoj ob 20. uri bo v Dolenjski galeriji »Trio Lorenza«. Na sporedu: J. Haydn, J. Turina, P. Ramovš, P. I. Čajkovski, E. Grieg in S. Rahmaninov. Ob 17. uri bo tudi koncert za mladino v Domu kulture. Vstopnice in abonmaji so na voljo v Glasbeni šoli in dve uri pred pričetkom

Na Grmu šola za mlade kmetovalce

Pouk o sodobnem kmetovanju, o traktorjih in kmetijskih strojih ter še o marsičem, kar zanima kmečko mladino, se bo začel!

Na kmetijski šoli Grm v Novem mestu se bo 15. decembra začel pouk na 2 letni šoli za mlade kmetovalce. Trajal bo v vsakem letniku 20 do 24 tednov in se bo končal pred začetkom spomladanskih kmečkih del. Po učnem načrtu se bodo učenci v živinoreji seznanili z govedorejo, prašičerejo in perutninarstvom, v poljedelstvu pa z obdelavo zemlje, prehrano rastlin ter s pridelovanjem poljščin, krmnih rastlin in s travništvom.

V programu so tudi sadjarstvo, gozdarstvo in kmetijsko strojništvo ter napotki za turizem na vas. Učenci se bodo učili tudi splošnih predmetov, kot so računstvo, slovenščina, zemljepis itd. Pouk strokovnih pred-

metov bo združen s prakso (to velja tudi za kmetijsko strojništvo). Vsak učenec bo moral opraviti vozniški izpit F kategorije za traktorista.

Šolnina bo za učence približno 10.000 S din na mesec. Tisti, ki bodo šolo uspešno končali, bodo dobili družbeno veljavna spričevila o pridobitvi poklica kmetovalec, ki je po strokovno-

Gramofon z ojačevalcem za 200 Ndin

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu imajo gramofone RIZ z vgrajenimi ojačevalci, katerih cena je izredno nizka, okoli 200 Ndin.

Televizorjem ATLAS de Luxe so znižali ceno za 23.000 S din. V prodajalni imajo tudi televizorje OTELO in DIPLOMAT.

Veliko izbiri gramofonov, med njimi stereo gramofone z dvema zvočnikoma, boste našli v tej prodajalni, ki je dobro založena tudi s tranzistorji in avtomobilskimi sprejemniki.

Na mestu, kjer so Nemci 1943 ustrelili veliko šentjernejskih mladih, so se 21. oktobra, kot vsako leto, spet zbrali učenci osnovne šole »Martin Kotar«. Zapeli in recitali so nekaj pesmi, obsodili ameriški napad na Vietnam in izrazili željo po trajnem miru na svetu. Na sliki: pionirke so položile vence na grobnico žrtve zadnje svetovne vojne ob cesti v Pletenje (Foto: Polde Miklič)

Krajevna skupnost Novo mesto

s terenskimi organizacijami
Socialistične zveze čestita za praznik
OBČINE NOVO MESTO
29. oktober vsem delovnim organizacijam in občanom!

IZSILJEVANJE NA MUHABERU

Strašilni strel na cigane

V ponedeljek, 16. oktobra, dopoldne so prišli na Muhaber pri Novem mestu trije Cigani; dva mladolletna in Berto Brajdič. Prepričani, da jih nihče ne pozna, so začeli groziti vaščanom. Franc Znidaršič, 68-letni Muhaberčan se mladih izsiljevalcev ni mogel znebiti drugače, kakor da je proti njim oddal strašilni strel iz puške.

Za Znidaršičev strel se predrzneži niso veliko zmenili. Ošli so v hišo Ane Somrak, kjer ni bilo nikogar doma. Premetali in preiskali so postelje, omare, shrambo in podstrešje. Iskali so denar, pa ga niso našli. Odnegli pa so nekaj jestvin in starega denarja. Zatem so poskusili priti v stanovanje Alojza Fenc, gospodar pa jih je zalotil in prepodil, ko so odpirali vhodna vrata s ključem, ki je bil skrit. Odpravili so se še k 84-letni Neži Derganc. Ta je vežna vrata zaklenila, ko je videla prihajati Cigane, pa odšla na dvorišče, da ji ne bi povalili kokoši. Cigani

so se razkropili po dvorišču. Eden je stopil skozi zadnja vrata v kuhinjo in z mize vzel več jajc. Derganceva ga je zalotila pri kraji in zahtevala, da ji jajca vrne, vendar zaman. Nasilneži so se odpravili se k sosednji hiši in poskušali vdreti, ker pa je Derganceva poklicala na pomoč, so se umaknili. Brez plena pa niso ostali. Pri gozdu so polovili sedem kokoši Julijane Fenc z Muhabera.

Cigani so nosili s seboj športno torbo, napolnjeno s plenom, ki so si ga bili prilahtili na Muhaberu. Varnostni organi bodo nasilneže prijavili javnemu tožilstvu.

18. oktobra je predsednik Obs Novo mesto Franci Kuhar v prisotnosti podpredsednika Avgusta Avbarja in v. d. tajnika dr. Davorina Grosa zaprisegel izvoljene sodnike občinskega sodišča Novo mesto: predsednika občinskega sodišča Rudija Jereba ter sodnike: Marijo Mcjak, Magdo Rous, Zlato Savelj, Leona Korošca in Albina Vidmarja. Na sliki: od leve proti desni Zlata Savelj, Leon Korošec in Magda Rous med podpisovanjem prisege. (Foto: M. Vesel)

Motorist zbil kolesarja

21. oktobra se je zvečer peljal motorist Ivan Cimermančič iz Vinske vasi iz Novega mesta proti Koroški vasi. Pri Tečji vodi je zbil kolesarja Valentina Lesarja iz Jurne vasi, da si je poškodoval nogo.

Novomeška kronika

■ RAZEN URARSKE DELAV. NICE Matije Vahterja so prejšnji teden začeli na Glavnem trgu obnavljati tudi prostore Fototehnik, ki se je začelo preselila v lokalni prodajalni Alpina. Nemoteno potekajo tudi druga obnovitvena dela na stavbah na Glavnem trgu. Pri Marčatorjevi sModle so se pred kratkim lotili zunanjih del, tako da so že vidni obrisi bodoče prodajalne. Novo poslopje poleg Elektrotehne pa so ta teden pokrili. Pred koncem so tudi dela v novi poslovni stavbi pri lekarni ob Cesti komandanta Staneta.

■ VRHOVCEVO ULICO SO TA TEDEN dokončno asfaltirali. S tem je sklenjen asfaltni krog s Glavnim trgom na enem in s Cesto komandanta Staneta na drugem koncu.

■ OBČNI ZBOR SO IMELI člani novomeškega radiokluba 22. oktobra v svojih prostorih v stari pošti na Novem trgu Pogovarjali so se o uspehih, težavah in načrtih. Za novega predsednika so izvolili Viktorja Porento.

■ O PROBLEMATIKI OTROS. KEGA varstva in otroškem podatku bo v ponedeljek, 30. oktobra, razpravljala občinski sindikalni svet. Razprava bo v sindikalni dvorani na Društvenem trgu.

■ KOSTANJ SO ZAČELI PEČI ob koncu preteklega tedna pred Novotekovro prodajalno na Glav-

nem trgu. Vrečka stane 1 Ndin. Kostanja kar precej prodajo, je kupci bi morali malo bolj paziti na čistoto na cesti.

■ V ZIMSKE PLAGICE SO SE OBLEKLI v minulem tednu številni Novomeščani, kar je nekajkrat manj tako pritrdni, da je živo srebro zdrknulo pod rdečo. Ta teden se je vreme malo otoplelo, da imamo zares lepo jesen.

■ NOVOMESKI TRG je bil v ponedeljek prav dobro založen. Gob sicer ni bilo več, dobili pa je bilo papirko po 160 S din, melancane po 200 S din, solate po 250 in 300 S din, ohrovt po 350 S din, karfiolo po 350 S din, bučke po 80 S din, kostanj po 250 S din, orehe po 300 S din, ribol po 350 S din in jajca po 90 S din. Zelo dobro je bil obiskan tudi kramarski del trdnice, kjer so prodajali vsakovrstno blago, od izdelkov iz plastičnih mas do okraskov, konfekcije in pletenin.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: rodila je Irena Tement iz Kettejevega dvoroda 36 — Valerijo.

TV RADIO

Slavko Petre
Partizanska 7 — tel. 21-597

Brežice že na vrhu

Zenska rokometna ekipa Brežice, ki je v tem kolu rešila čast naših udeležencev v kvalifikacijah republiškim tekmovanjem, se je uspešno odpravila na vrhu razpredelnice. V zadnjem kolu so porazile borbeno ekipo iz Sele, ki je presenečenje letošnjega prvenstva. Srečanje je bilo zelo težavno in se je končalo s tesno zmago domačih rokometarjev.

Rokometarji Brežice so doma nekoliko presenetljivo izgubili s solidno ekipo iz Trziča. Preseneča visok poraz, ki je verjetno plod slabega dne. Ribničani, ki so potovali v Ajdovščino, niso mogli iztržiti kaj več kot minimalen poraz. Čakamo, kdaj se bo tej simpatični ekipi nasmejala športna sreča. Ta jih vedno zapusti, ko bi jo najbolj potrebovali.

Šentvid : Krmelj 19:19

Preteklo nedeljo so krmeljski rokometarji gostovali v šentvidu pri Ljubljani in igrali z domačimi rokometarji neodločeno 19:19 (9:8). Gostje so nastopili z okrnjenim moštvom, tako da so igrali pretežno mladinici. Uspeh je zato toliko večji. Vsi so dobro igrali. D. B.

Slovan B : Partizan Krško 30:18

Prvenstvena rokometna tekma LCL med slovanom B in Partizanom Krško se je končala z zmago Slovana 30:18 (14:6). Slovan je zasluzeno zmagal, ker je bil tehnično bolj pripravljen. Borbenost ekipe iz Krškega ni mogla odvrniti poraza. Če bi Krščani v obrambi igrali bolj taktično, bi lahko dosegli manjšo razliko v golih. Igra je bila zelo lepa in razgibana. S. ISKRA

Dupleje : Novo mesto 18:18

V nedeljo so Novomeščani gostovali v Duplejah in v prvenstveni tekmi LCL igrali neodločeno. V prvem polčasu so bili gostje (10:8) bolj, proti koncu tekme pa je sodnik goste oškodoval, ko je prišel gol, ki ga ni bilo. Za Novo mesto so igrali: Perko, Lozar 4, Gantar 5, Jaklič 4, Setina 2, Jončič 2, Pelko 1 in Bele. JAP

Brežice : Trzič 14:21

Borbeno in tehnično usposobljena ekipa rokometarjev iz TRZIČA je pripravila v Brežicah neprijetno presenečenje domači ekipi. Brežičani so proti pričakovanju zaigrali slabo in pustili, da jih je borbeni nasprotnik prenapel z visoko razliko. Pri Brežičanih ne bi mogli pohvaliti nikogar, pri gostujoči ekipi pa vse igralce, posebno vratarja. Za Brežice so nastopili: Brlež, Trajkovič, Novak, Pavlič 3, Basina 4, Setine 5, Jurčič, Rošan 2 in Avsee.

Ajdovščina : Ribnica 11:10

Obracun med ekipama z ropa je bil izjemno tesen, nekoliko bolj iznajdljivim domačinom. Ribničani so spet klonili z najmanjšim možnim rezultatom. V takih primerih bi lahko rekli, da jih je športna sreča zapustila.

Ribnica je nastopila v sledečem sestavu: Kersnič, Kersnič 11, Mikulic 3, Radin 2, Bavček 1, Joras, Ponikvar 2 in Čušček 2.

Križe : Grosuplje 20:21

V 9. kolu LCL se Grosuplje v gosteh po obojestranski slabi igri s težavo premagala Križe. Tekma je bila odločena šele v zadnjih minutah.

ŠAH

Otvoritev šahovske sezone

Letošnja šahovska sezona je začel šahovski klub Črnomanj s hitropotesnim turnirjem za mesec september. Na turnirju je zmagal Tone Zlogar s 14,5 točke, drugi je bil Janez Dragoš. Lep uspeh so dosegli tudi šahisti Jarc, Bakarič, Piber in Vidović. Čeprav je bil med letom večji premor, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je šahovska delavnost (redni mesečni hitropotesni turnirji, prvenstva Črnomanj, šahovske stimulacije Ravnice, Jasovčeviča, Parne in Puca ter organizacija hitropotesnega prvenstva slovenskih mest) zelo koristila vodstvu in članom šahovskega kluba.

Poleg hitropotesnega turnirja je korošano tudi pionirsko prvenstvo Črnomanj za letošnje leto. Na turnirju je zmagal desetletni Slavko Bedić, drugo in tretje mesto pa si delila Veljko Praškerič in Peter Kure.

V teku je mladinski turnir, na katerem uspešno igra pionirski prvak Slavko Bedić, ki s svojo prodorno igro še veliko obeta. J. D.

V šahu prvi Celulozar

V nadaljevanju občinskih športnih iger so se v Krškem srečali šahisti. Za štiri ekipe Kovinarske in Laboda odpovedali sodelovanja. Dosegli so bili naslednji rezultati: Celulozar : Agrokombinat 5:0, Elektro : Prosveta 3:2, Rudnik : Agrokombinat 5:0, Prosveta : Celulozar 1,5:3,5, Rudnik : Elektro 2,5:2,5, Celulozar : Rudnik 3,5:1,5, Agrokombinat : Elektro 0:5, Prosveta : Rudnik 3:2, Celulozar : Elektro 5:0 in Agrokombinat : Prosveta 1:4.

Končni vrstni red je: 1. Celulozar 17 točk, 2. Elektro 11, 3. Rudnik 11. FAVK

Kaj pa ta teden?

V zahodni conski nogometni ligi se bodo pomerili 29. oktobra Izola z Belo krajino in Kamnik z Novim mestom. — V prvi slovenski odbojarski ligi se bosta srečala Branik (Maribor) z Novim mestom, v drugi pa Kamna gorica s Trebnjim in Jelšane s Kočevjem. V republiški moški rokometni ligi se bo Ribnica srečala s Trboveljskim Rudarjem, Slovanj Gradec pa z Brežicami. V republiški ženski rokometni ligi bodo Brežičanke igrala v Kranju. V ljubljanski conski rokometni ligi bodo tekmovala naslednja moštva: Grosuplje: Novo mesto, Krško: Kranj in Krmelj: Radeče.

Novo mesto : Triglav 0:3

Novomeški odbojkarji so v nedeljo v prvenstveni tekmi slovenske odbojarske lige pretrpeli še en poraz. Igra so izgubili, ne da bi gostom odvzeli vsaj en set. (—3,—7,—7). Tekmo je pred 50 gledalci v lepem vremenu dobro vodil Logar iz Ljubljane.

Delavske športne igre končane

29. oktobra od 9 uri do na kušarskem igrišču na Loki v Novem mestu slavnostna podelitev nagrad najboljšim posameznikom in sindikalnim podružnicam, ki so sodelovali na delavskih športnih igrah.

Na letošnjih igrah je sodelovalo 28 sindikalnih podružnic s skupno 1250 nastopajočimi. Tekmovanja so se odvijala v 11 panogah v moški konkurenci in v šestih panogah v ženski konkurenci.

V posameznih panogah so zmagovale sledeče sindikalne podružnice: plavanje — moški »Pionir«, ženske »Krka«, Tenis: »Krka«, Balinanje: »Zeleznice«, Mali nogomet: »Kovinar« — »Kremens«, Odbojka: moški »Novotek«, ženske »Prosveta« Novo mesto. Atletika: moški INIS, ženske »Krka«, Vlečenje vrvi: »Krka«, Streljanje: moški in ženske »Pionir«, Kečanje: moški »Krka«, ženske »Pionir«. Namizni tenis: moški »Krka«, ženske »Pionir«, Sah: »INIS«.

Zmagala je sindikalna podružnica tovarne zdravil »Krka« s 740 točkami, 2. »Pionir« 717 točk, 3. »Novotek« 476 točk, 4. »INIS« 335 točk in 5. »Novotek« 258 točk.

Zanimivo je, da je v letošnjem

letu zmagala sindikalna podružnica tovarne zdravil »Krka« pred »Pionirjem«, ki je vrsto let zmagoval skoraj brez konkurence. V letošnjem letu pa so odpovedale nekatere sindikalne podružnice, npr. »Novotek« in Gosdno gospodarstvo, ki so bile stalno kandidati za prvo mesto. Posebno pohvalo zaslužita združena kolektiva osnovnih šol Sminec in Stopiče, ki sta s 182 točkama dokazala, da lahko tudi majhni kolektivi enakovredno sodelujejo. Ob zaključku delavskih športnih iger bo tudi zanimivo odbojarsko srečanje med ekipo novomeškega ligaša in sestavljenim sindikalnim moštvom. A. S.

ATLETIKA

Pomemben uspeh atletinj Dolenjske

O zaključku letošnje atletske sezone so dolenjske atletice uspešno nastopile na tradicionalnem občinskem atletskem prvenstvu Dolenjske, Gorenjske, Primorske in Zasavske, ki je bil nedeljo v Trboveljah.

Atletinje Dolenjske so zbrale 79 točk in so bile zmagovalke četverboja pred Gorenjskimi, ki so zbrale 74 točk. Sledele so atletinje iz Primorske s 59,5 in Zasavske s 55,5 točke.

Manj sreče so imeli moški, ki so zbrali 53 točk in dosegli četrto mesto. Končni izid: 1. Gorenjska s 186 točkami, 2. Dolenjska s 132 točkami, 3. Zasavske 125,5 in 4. Primorska 122,5.

Rezultati naših atletov: ženske 80 m. Lukič 8,5, Pograjc 8,8, Gazvoda in Henigman 9,0. — 100 m. Tisu 13,2, Jurečič 13,4. — 400 m. K. Močnik 61,6, Bratkovič 64,6, Janič 71,2. — Višina: Sercer 135 cm, Zagorc 130 cm. — Daljina: Bajc 4,26 m, Sercer 4,18 m. — Disk: Humer 30,02. — Krogla: Krizan 10,45, Pacija 9,78. — Ženska maratona v teku na 4x100 m je bila tretja s rezultatom 55,8. Moški: 100 m. Hočvar 11,3, Slaj

BALINANJE

Ljubljana četrtič zmagala

Na šestem balinarskem turnirju mestnih reprezentanc so se v nedeljo v Novem mestu srečali balinarji Zagreba, Ljubljane in dve ekipi iz Novega mesta. Dosegli so bili naslednji rezultati: Ljubljana : Novo mesto I 13:7, Zagreb : Novo mesto II 13:2, Ljubljana : Novo mesto II 13:2, Ljubljana : Zagreb 13:1, Novo mesto I : Zagreb 13:1 in Novo mesto II : Zagreb 13:2. — Končni vrstni red: 1. Ljubljana, 2. Novo mesto I, 3. Zagreb in 4. Novo mesto II. Reprezentanca Ljubljane v postavi: Bašel, Djurovič, Čabrljevič, Sivka je dosegla že četrto zmagó. Pionir prinese za 20-letnico podjetja 27. oktobra ob 15.30 na igrišču na Loki balinarski turnir. (EN)

KOŠARKA

Dolenjsko prvenstvo

V nedeljo je bilo v Novem mestu na košarskem igrišču na Loki dolenjsko prvenstvo v košarki. Vabilu Novomeščanom se je odavala samo ekipa iz Semiča. Rezultati: Novo mesto A : Semič 109:34, Novo mesto A : Novo mesto B 76:64, Novo mesto B : Semič 90:42. — Vrstni red strelcev: Spinal 70 (N. m. A.), Fezelič 46 (N. m. B.), Kupač 45 (N. m. A.) in Gošnik 42 (N. m. B.). — Vrstni red ekip: Novo mesto A 4 točke, Novo mesto B 2 točki in Semič brez točk. JAP

NOGOMET

Tokrat kar dva poraza

Bela krajina in Novo mesto sta v zadnjem prvenstvenem nogometnem srečanju izgubila na domačem igrišču. Črnomanjci so imeli v gostih zanesljivo moštvo Ilirije iz Ljubljane, ki jim je, kot je navada ljubljanskih ekip, odšla vsa izkupiček. Enako usodo so doživeli tudi Novomeščani, ki jih je premagala nekoliko bolj živahna ekipa iz Tolmina. To srečanje, ki je bilo po svoje zanimivo, je spet potrdilo z neprijetno presenečenjem obracunavanje med nogometarji obeh moštev se je vrstilo kot na tekočem traku. Ko se je srečanje končalo, pa smo bili priče lovljenja po nozmetnem igrišču za posameznimi »svezdniki«, ne zato, da bi prešli čez tla, ampak brce. Takšen nogomet ni vreden pisikavega orehu. Morda bo drugič boljše?

Rudar : Novo mesto 5:3

Po vodstvu mladincev Rudarja s 3:0 v prvem polčasu so Novomeščani kot gostje v drugem polčasu zaigrali s poletom in lepo ter v petih desetih minutah izenačili rezultat. Šele proti koncu tekme je bolj izkušen Trboveljsčanom uspelo doseči tri zadetke, gostom pa enega. JM

Senovo : Brežice 3:5

Nogometarji Senovega so v nedeljo na domačem igrišču izgubili z ekipo Brežice s 3:3. Srečanje, ki sodi v celjsko nogometno podzvežo, je prineslo zaslužen zmago gostom, med katerimi so bili najboljši vratar Kovačič, Djokič z 2 in Faunovič s 3 zadetki. Golc za Senovo je dal Gaser. — V predtekmi sta se pomerili mladinski moštvi Senovega in Sevnice. Zmagali so Senovčani z 2:0. J. KODELJA

Ljubno : Celulozar 5:5

Na igrišču NK Ljubno je bila v nedeljo prvenstvena tekma celjske nogometne podzveže. Vreme sončno, gledalcev okoli 300, sodil je Golc iz Celja dobro. Gole za Celulozarja so dali Klajžič 2, Anđelkovič, Stanojevič in Jurešič po enega. Igralci Celulozarja se v začetku niso znašli, zato so domačini že v 14. minuti vodili s 3:0. Krščani so poznele uredili svoje vrste in izvlekli neodločen rezultat. V nedeljo, 29. oktobra, bodo igrali igralci Celulozarja na domačem igrišču z NK Osankarico. V. N.

Novo mesto : Tolmin 1:2

Športna sreča je tudi v nedeljski prvenstveni tekmi obrnila hrbet novomeškemu nogometarjem. Tudi tokrat so ostali brez zmage in planiranih točk. Po enakopravnih igri v obeh delih tekme so se gostje iz Tolmina sredi drugega

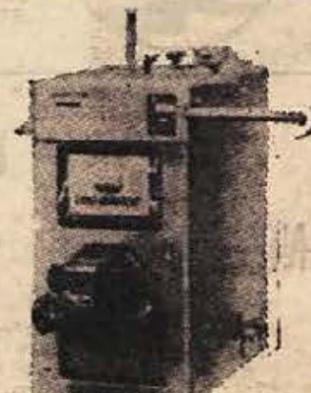
metalka

Če ste se odločili za sodobno ogrevanje stanovanja ali hiše, se izvolite obrniti na METALKA, Ljubljana, Dalmatinova 2/IX, soba 4, tel. 311-155 in 312-044.

CENTRALNO KURJAVO

katere vse dele, montažo, kasnejši servis in rezervne dele vam nudi METALKA Ljubljana, Zastopamo zahodnonemške firme

VISSMANN — THYSSEN — GEA, ki proizvajajo KOTLE, GORILCE, KONVEKTORJE, SOBNE GRELCE in vse ustrezni pribor, ki je potreben za sodobno centralno kurjavo.

Gorivo: OLJE ali PREMOG
Gorilci na olje so primerljivi za štedilnike v gostinskih podjetjih. Izkoristek do 90%.

GENA od 222 do 1.081 USA \$ in 1.180,00 do 6.074,00 Ndin sorazmerno velikosti in stopnji avtomatike. Djaerska sredstva so carinski stroški, prometni davek in stroški podjetja.

NAPRAVE VAM DOBAVIMO TAKOJ

Če ste se odločili za sodobno ogrevanje stanovanja ali hiše, se izvolite obrniti na METALKA, Ljubljana, Dalmatinova 2/IX, soba 4, tel. 311-155 in 312-044.

metalka

eksport - import
LJUBLJANA, Dalmatinova 2

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA Nudimo vam bogato izbiro: gospodinjskih aparatov akustičnih aparatov elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

DELOVNA SKUPNOST VELETRGOVINE

mercator

IMPORT-EXPORT

čestita prebivalcem novomeške občine za občinski praznik in jih vabi k nakupu v prodajalnah:

- MODA
- SMIHEL
- BELA CERKEV
- DOM OPREMA
- STOPIČE
- OTOČEC
- SUHA ROBA
- PODGRAD
- MIRNA PEC
- POGACA
- GABRJE
- DVOR
- PREČNA
- DOLENJEC — Sentjernej
- SMARJETA in
- SMOLENJA VAS
- RADULJA — Škocjan
- SKLADIŠČE v Novem mestu

Vsem porabnikom je MERCATOR vedno na voljo z vsemi uslugami, ki jih nudi v svojih prodajalnah po vsej Sloveniji

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO

ČESTITA OBOČANOM
IN PRIPOROČA OBISK
SVOJIM PRODAJALN

KOMUNALNO PODJETJE

VODOVOD NOVO MESTO

vošči vsem delovnim ljudem novomeške občine
za praznik 29. oktober!

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE NOVO MESTO

opravlja elektroinstalacije za jaki in šibki
tok, popravlja vse vrste električnih strojev ter
se priporoča za naročila!

Prisrčna voščila za novomeški praznik!

ROG NOVO MESTO

KONFEKCIJA —
KLEPARSTVO —
MIZARSTVO —
RTV SERVIS

priporočajo svoje usluge
in čestitajo
za občinski praznik

RIBOGOJSTVO KRKA DVOR PRI ŽUŽEMBERKU

priporoča vsem svojim od-
jemalcem postrvi in druge
ribe
ter čestita občanom
za 29. oktober!

KREMEN NOVO MESTO

čestita vsem delovnim lju-
dem in organizacijam no-
vomeške občine za njihov
praznik ter jim želi še
mного uspehov.

KERAMIKA

tovarna keramičnih
izdelkov

NOVO MESTO

nudi svoje kvalitetne izdel-
ke in se priporoča. Hkrati
vošči delovnim ljudem za
občinski praznik!

TRGOVSKO PODJETJE

PETROL

LJUBLJANA, SKLADIŠČE

NOVO MESTO

čestitam vsem lastnikom
motornih vozil za praznik
občine Novo mesto ter se
priporoča!

KOVINAR NOVO MESTO

se priporoča
za naročila in vošči
za občinski praznik!

DELOVNI KOLEKTIV

GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

vošči vse najlepše za občinski praznik ter želi vsem
občanom in delovnim organizacijam še več uspehov!

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

Kopanje v zaprtem in jamskem bazenu — ples —
kvalitetne gostinske usluge. — Kolektiv zdravilišča
se priporoča cenjenim gostom in jim pošilja za ob-
činski praznik iskrena voščila!

ELEKTRO

LJUBLJANA —
POSLOVNA ENOTA

NOVO MESTO

čestita vsem potrošnikom elek-
trične energije za 29. oktober,
novomeški praznik!

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

čestita vsem uporabnikom
cest in delovnim ljudem
za občinski praznik!

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

priporoča svoje izdelke: zaščitne, športne
in delavske čevlje.
Prisrčne čestitke za praznik občine Novo mesto!

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij NOVO MESTO

čestita vsem občanom in poslovnim prijateljem
ter sodelavcem.

LESNI KOMBINAT

NOVOLES NOVO MESTO

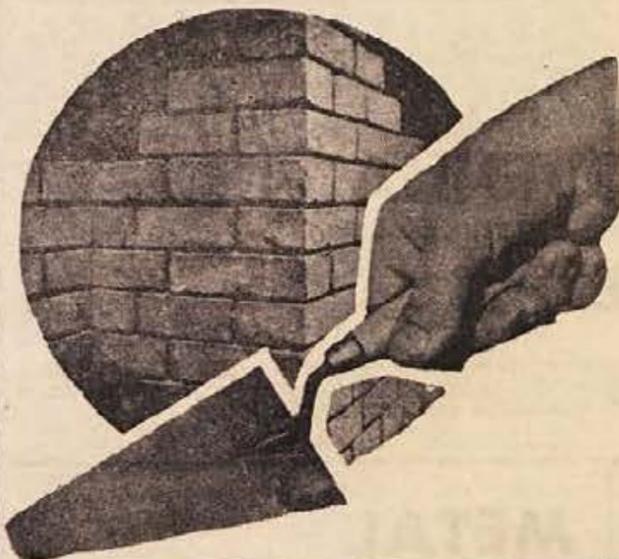
NUDI POTROŠNIKOM GUGALNE FOTELJE, GOSTILNI-
ŠKE IN STILNE GARNITURE, KOMO KAVČE, SERVIR-
NE MIZICE, PARKET, VEZANE IN PANEL PLOŠČE.

PRISRČNE POZDRAVE IN ČESTITKE VSEM DELOVNIM
LJUDEM NOVOMEŠKE OBČINE!

Novoteks

TEKSTILNA TOVARNA NOVO MESTO

ČESTITA OB OBCINSKEM PRAZNIKU
ZA DOSEŽENE USPEHE
TER ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE
OBCINSKEGA PRAZNIKA!

SGP PIONIR NOVO MESTO

OPRAVLJA VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH
GRADENJ KVALITETNO, V ROKIH IN PO KON-
KURENCNIH CENAH! INVESTITORJI, ODLOČITE
SE IN IZBERITE ZA IZVAJALCA SVOJIH DEL
GRADBENO PODJETJE PIONIR!
PRISRČNA VOŠČILA ZA OBČINSKI PRAZNIK!

MESNO PREHRAM- BENO PODJETJE NOVO MESTO

vabi kupce v svoje
prodajalne,
hkrati pa čestita
za novomeški praznik!

HOTEL KANDIJA NOVO MESTO

SE PRIPOROČA
ZA OBISK
IN
ČESTITA
ZA OBČINSKI
PRAZNIK!

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO

pošilja prisrčne čestitke
in pozdrave!
Lastniki motorjev
TOMOS in PRETIS,
poslužujte se naše
mehanične delavnice
za redne servise
in vsa popravila!

OBISČITE
RESTAVRACIJO,
KAVARNO IN KLETNO
RESTAVRACIJO

HOTELA METROPOL NOVO MESTO

CENJENIM GOSTOM
PRISRČNE ČESTITKE
ZA
OBČINSKI PRAZNIK!

TRGOVSKO PODJETJE

HMELJNIK NOVO MESTO

Prodajamo in dobavljamo
vse vrste alkoholnih in
brezalkoholnih pijač!
Priporočamo se in voščil-
mo vsem svojim poslov-
nim prijateljem!

ISKRA

TOVARNA
USMERNISKIH
NAPRAV

NOVO MESTO

ČESTITA DELOVNIM
KOLEKTIVOM
IN PREBIVALCEM
NOVOMEŠKE OBČINE
ZA PRAZNIK
29. OKTOBER!

GRADBENO IN OBRTHO PODJETJE NOVO MESTO

s svojimi obrati:

ZIDARSKIM,
KROVSKIM,
KLEPARSKIM,
PLESKARSKIM,
MIZARSKIM,
KLJUČAVNICARSKIM,
VODNOINSTALATER-
SKIM, SIVILJSKIM in
VULKANIZERSKIM

čestita vsem občanom za
praznik občine Novo mesto
in se priporoča!

HOTEL GRAD OTOČEC

Obiščite restavracijo, motel ob avto cesti in ribjo
restavracijo v Novem mestu, kjer boste solidno
postreženi!

Za praznik prisrčna voščila!

ZIVILSKI KOMBINAT

ŽITO

LJUBLJANA

DE NOVO MESTO

ODKUPUJE VSE VRSTE ŽITARIC. V SODOBNO OPREMLJENIH OBRATHI IZDE-
LUJEMO VSE VRSTE MLEVSKIH IZDELKOV IN PRVOVRSTNE TESTENINE.
CENJENIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OBČANOM ŽELIMO
PRIJETNO PRAZNOVANJE OBČINSKEGA PRAZNIKA!

AVTOPROMET

GORJANCI

NOVO MESTO-STRAZA

se priporoča in čestita za praznik novomeške
občine!

OMP INŠTALATER NOVO MESTO

VODOVODNO INSTALACIJO, CENTRALNO
KURJAVO, PREZRAČEVALNE NAPRAVE IN
VSA KLEPARSKA DELA VAM NAJHITREJE
NAREDIMO PRI NAS!

ZA PRAZNIK 29. OKTOBER ISKRENA
VOŠČILA!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

LETOS BOMO VNOVIČ POČA-
STILI PRAZNIK OBČINE NOVO
MESTO IN IZPRICALI SVOJO
ZVESTOBO MISLI, KI JE
SPROŽILA IN VODILA NAS
OSVOBODILNI BOJ, HKRATI
PA BOMO MANIFESTIRALI
SVOJO ISKRENO PRIVRZE-
NOST SOCIALISTIČNI DODO-
VINI!

DELOVNI KOLEKTIV
INDUSTRIJE
MOTORNIH VOZIL
IMV
NOVO MESTO

POŠILJA OB TEJ PRILožNOSTI
VSEM DELOVNIM LJUDEM
ISKRENE POZDRAVE Z ŽELJO,
DA BI SE TUDI VNAPREJ PRI-
ZADEVALI ZA VSESTRANSKI
NAPREDEK.

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

Občinska konferenca SZDL — občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski komite ZMS — Občinski sindikalni svet

čestitajo vsem prebivalcem domačega področja za občinski praznik 28. oktober in jim želijo nadaljnjih uspehov pri delu!

SLOVENIJA VINO LJUBLJANA, POSLOVNA ENOTA BREŽICE

PRIPOROČA POTROŠNIKOM SVOJE ZALOGE NAJBOLJSIH VIN, CENJENIH DOMA IN V TUJINI. HKRATI ČESTITA BREŽISKI KOLEKTIV ZA OBČINSKI PRAZNIK!

DELOVNI KOLEKTIV

OPEKARNE BREŽICE

VOSCI IN POZDRAVLJA ZA OBČINSKI PRAZNIK, OBENEM PA SE PRIPOROČA VSEM INVESTITORJEM IN GRADITELJEM HIS!

VSEM PREBIVALCEM BREŽISKE OBČINE IN DELOVNIM ORGANIZACIJAM VOŠČI ZA 28. OKTOBER DELOVNI KOLEKTIV

PODJATJA ZA POPRAVLJANJE VOZ DOBOVA

Franjo Stiplovec: Pod brežiskim gradom

METAL

OBRATNA NABAVNO-PRODAJNA ZADRUGA

JESENICE

NA DOLENJSKEM

POSILJA ZA OBČINSKI PRAZNIK ISKRENE POZDRAVE Z NAJLEPSIMI ŽELJAMI!

ISKRENE ČESTITKE ZA DOSEDANJE USPEHE Z ŽELJO, DA BI V PRIHODNJE DOSEGLI ŠE VEČ, POSILJA ZA OBČINSKI PRAZNIK

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE BREŽICE

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

AGRARIA BREŽICE

(prej Kmetijska zadruga)

se za občinski praznik pridružuje čestitkam delovnih kolektivov ter se vsem svojim strankam in poslovnim prijateljem najtopleje priporoča!

ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

POZDRAVLJA SVOJE STALNE IN OBČASNE GOSTE TER SE JIM PRIPOROČA ZA OBISK TUDI V ZIMSKIH MESECIH.

VSEM DELOVNIM LJUDEM BREŽISKE OBČINE, DELOVNIM ORGANIZACIJAM V GOSPODARSTVU IN NA PODROČJU DRUŽBENIH SLUŽB PA PRISRČNO ČESTITAMO ZA PRAZNIK 28. OKTOBER!

AGROSERVIS BREŽICE

OBRAT AGROTEHNIKE, LJUBLJANA

ŽELI ZA OBČINSKI PRAZNIK VSE NAJLEPSE TER SE SVOJIM STRANKAM PRIPOROČA!

SVET DELOVNE ENOTE TRGOVIN PODJETJA »OBRATNIK«, LJUBLJANA, MASARYKOVA C. 34

razglašča prosto delovno mesto

POSLOVODJE za trgovsko poslovalnico V BREŽICAH

POGOJI: DOKONČANA POSLOVODSKA SOLA Z 2-LETNO PRAKSO ALI IZUCEN TRGOVSKI DELAVEC Z VEČLETNO PRAKSO V KONFEKCIJSKIH POSLOVALNICAH.

DVOMESEČNA POSKUSNA DOBA.

PONUDBE DOSTAVITE SPLOŠNI SLUŽBI PODJETJA V ROKU 15 DNI PO OBJAVI RAZGLASA. ZASEDBA DELOVNEGA MESTA JE MOŽNA TAKOJ ALI PO DOGOVORU.

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA BREŽICE

nudi v svojih trgovinah bogato izbiro vsakovrstnega blaga po konkurenčnih cenah!

Svojim strankam ter vsem drugim občanom prisrčna voščila za 28. oktober!

Gostinsko podjetje Brežice

želi prijetno praznovanje občinskega praznika ter se priporoča za obisk!

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

KRKA — BREŽICE

VABI POTROŠNIKE K NAKUPU RAZNOVRSTNEGA BLAGA V SVOJIH TRGOVINAH, HKRATI PA JIM PRISRČNO ČESTITA ZA PRAZNIK OBČINE BREŽICE — 28. OKTOBER!

Pogled v notranost prenovljenih prostorov restavracije »Na Gričku«

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 29. OKTOBRA

9.25 POROČILA (Ljubljana)
 9.30 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)
 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
 10.45 T. EGGER: RAZBOJNIKI IZ KARDENONNE — mladinska igra (Ljubljana)
 13.15 NOGOMETNA TEKMA — MADŽARSKA : NEMCIJA — (intervjuja)
 15.45 SAHOVSKI KOMENTAR BRASLAVA BABARJA (Zagreb)
 16.16 MALA OLIMPIADA V MEHIKI (Zagreb)
 17.15 OBRAZ VOJNE — švedski dokumentarni film (Ljubljana)
 18.45 BOBNI IN TROBENTE — Nizozemski glasbeni film — (Ljubljana)
 19.10 DOLGO, VROČE POLETJE — serijski film (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 20.45 CIK CAK (Ljubljana)
 20.50 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Zagreb)
 21.50 LIRIKA (Zagreb)
 22.05 TV DNEVNIK II. (Beograd)

17.25 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)
 17.35 TV OBZORNİK (Ljubljana)
 18.15 NE ČRNO, NE BELO — oddaja za otroke (Beograd)
 19.00 20 MILLIONOV — reportaža (Beograd)
 19.30 SPOMENIKI OB CESTAH — kulturna reportaža (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.40 EKLAN NA EKLANU (Zagreb)
 21.40 KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER L. van Beethovna (Ljubljana)
 22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

CETRETEK, 2. NOVEMBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
 10.35 NEMSCINA (Zagreb)
 11.00 ANGLESCINA (Zagreb)
 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
 15.45 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
 16.10 TV V SOLI: Drža človekovega telesa — ponovitev (Ljubljana)
 17.05 POROČILA (Ljubljana)
 17.10 MALA LUPINICA — I. del — TIK TAK (Ljubljana)
 17.25 SLIKE SVETA — otroški filmski žurnal (Beograd)
 17.35 TV OBZORNİK (Ljubljana)
 18.15 REPORTAŽA (Sarajevo)
 18.35 GLASBA ZA ERNO (Sarajevo)
 19.00 DEZURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)
 19.40 CIK CAK (Ljubljana)
 19.54 PROPAGANDNA MEDIGRA (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Zagreb)
 21.10 REZERVIRAN CAS (Ljubljana)
 21.20 M. MUSKOGUSKI: SORODINSKI SEJEM — predstava ljubljanske Opere — (Ljubljana)
 23.04 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
 23.25 MEDNARODNO PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V NAMIZNEM TENISU (Zagreb)

PONEDELJEK, 30. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
 10.40 RUSCINA (Zagreb)
 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
 11.40 TV V SOLI: Drža človekovega telesa (Ljubljana)
 14.50 TV V SOLI (ponovitev) — (Zagreb)
 15.50 RUSCINA — (ponovitev) — (Zagreb)
 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev — (Beograd)
 16.35 POROČILA (Zagreb)
 17.00 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
 17.25 RISANKE (Beograd)
 17.40 KJE JE? KAJ JE? (Beograd)
 17.55 TV OBZORNİK (Ljubljana)
 18.20 SLOGOVNA RAST SLOVENSKEGA JEZIKA — III. del (Ljubljana)
 18.40 OE JE OTROK LJUDOGUMEN — vagojna oddaja — (Ljubljana)
 19.00 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
 19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (Beograd)
 19.40 PRAVLJICARJI: Lujze Adamle-Pirovec (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.40 VIANJEVSKI: OPTIMISTIČNA TRAGEDIJA — TV drama (Beograd)
 22.00 PREDSTAVLJAJTE SI — glasbena oddaja (Beograd)
 22.30 TV DNEVNIK — II. (Beograd)
 22.50 PREDOLIMPIJSKA TEKMOVANJA V MEHIKI (Zagreb)

TOREK, 31. OKTOBRA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
 10.40 ANGLESCINA (Zagreb)
 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
 15.50 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
 19.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev Beograd)
 18.25 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
 18.40 SVET NA ZASLONU — Oktobrska revolucija in internacionalizem v naši politiki — (Ljubljana)
 19.20 TV OBZORNİK (Ljubljana)
 19.50 CIK CAK (Ljubljana)
 20.00 POTNICA — poljski celovečerni film (Ljubljana)
 21.30 KULTURNA PANORAMA — (Ljubljana)
 22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 1. NOVEMBRA

16.00 DAN ŽIVLJENJA NA ZEMLJI — posnetek iz Moskve (intervjuja)
 17.00 POROČILA (Zagreb)
 17.05 GLODALČEK MISKO — serijska lutkovna igra (Zagreb)

PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 32

POVEČUJTE OBRESTI ZA DEVIZNE RAČUNE OBČANOV:

- za vloge na vpogled od 4 % na 6 % (4 % v devizah in 2 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 13 mesecev od 6 % na 7 % (6 % v devizah in 1 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 24 mesecev na 7,5 % (6 % v devizah in 1,5 % v dinarjih)

Vsa vplačila in izplačila z deviznega računa izvršuje banka brezplačno.

Obresti za hranilne vloge:

- vloge na vpogled - **6,25 %**
- vezane vloge preko 13 mesecev - **7 %**
- vezane vloge preko 24 mesecev - **7,5 %**

Vsak vlagatelj pri naši banki, ki ima hranilno vlogo v višini Ndin 1.000,00 ali več, je zavarovan za primer nezgode.

Vabimo vas, da nas obiščete v naši banki v Ljubljani, Titova 32, kjer vam bomo posredovali podrobnejše informacije o varčevanju, deviznih računih in drugem.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Marija Sivak, Anton Pešje, Betka Kupljenik, Stane Kozman, Marija Zupancic, Anton Sajevic, Jozeta Ovniček, Judita Kuzman, Albin Mohar, Frau Štukovec, Jozica Florjancic, Mirko Zupancic, Jozica Bregar, Franc Antoncic, Stane Cečelič, Jozica Pakar in Marija Jadrič, člani kolektiva Krka — tovarna zdravil, Novo mesto; Janez Rudman in Slavko Nagelj, člana kolektiva IMV Novo mesto; Ovečka Kump, Ivan Zidarič in Branko Ivaneč, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Bado Zupancic, član kolektiva UVJ Novo mesto; Edo Frantar, član kolektiva INIS, Novo mesto; Ana Majetič, gospodinja iz Bršlina; Karlo Majetič, član kolektiva Komunalno podjetje Novo mesto; Jozica Kastelic in Frane Grl, člana kolektiva Novoles, Straža; Anton Hecl, član kolektiva Iskra, Sentjerne; dr. Maks Fornazarič, dr. Adolf Spiler, Marija Smonkar, Zora Ninič, Mara Zupancic, Malči Gavoda, Katica Jurečič, Vida Butala, Janez Kovacic, Ivanka Gorše, Franc Hrstar, Stefa Pirnar, Jozica Povše in Rudi Moravec, člani kolektiva zdravstvenega doma Novo mesto; Cirila Turk, Jozica Sirc, Pepca Zičkar, Malči Gradljič, Magda Lihencger, dr. Feliks Kosec, Ivan Pograjc, Jozica Gorenc, Albert Muhič, Slavka Lukšič, Ana Tomc, Vida Balant, Ludvik Reeko, Vladimira Gvardjančič, Frančiška Simc, Elizabeta Mušet, dr. Ljubo Krečič, Ivanka Čivič, Milena Spiler, Alojzija Anderlič, dr. Marija Kramar, Jozica Barbo, Marija Medos, Ana Jerman, Marija Trščinar, Ljiljana Gorenc, Ana Turk, Zorica Gabron, Marija Grahek, Anica Kotnik, Jozica Hervis, Dušan Golob, Mimi Mladavc in Rozalija Kastelic, člani kolektiva splošne bolnice Novo mesto.

Najlepše darilo sočloveku

Včeraj se je v krški občini začela štiridnevna krvodajalska akcija. Skupina Zavoda za transfuzijo iz Ljubljane je odvzemala kri na Senovem. Danes, 26. 10., vabijo krvodajalce v Brestanico, za jutri pa je napovedan odvzem krvi v Krškem. V Kostanjevici bodo zbirali kri 31. oktobra. Organizaciji Rdečega križa pomagajo pripravljati ljudi

na to humano akcijo Socialistična zveza, sindikati in društvo je poslalo pozive vsem voznikom amaterjem in poklicnim šoferjem, ker so ti najbolj izpostavljeni nesrečam in najpogostejše potrebujejo kri. Tudi vaške organizacije RK so se potrudile, da bi pridobile kar največ ljudi za darovanje krvi.

Naglo zavil proti stoječemu avtu

Martjan Hrstar iz Smilhele je 17. oktobra ustavljal svoj avto tam, kjer se poljska cesta steka na četrtozvezno cesto v Smilhelu. Po tej cesti se je pripeljal s osebnim avtom Martin Kosmirj s Potovrta, naglo zavil na levo stran ceste in trčil v Hrstarjev avto. Škoda so ocenili na 4000 Ndin.

Mopedist trečil v osebni avto

Franc Kovačič iz Zehnje vadi na le 20. oktobra s jutraj hotel odpraviti s osebnim avtom s parkirališča pri tovarni LABOD v Lodi, pa je v sobi trečil mopedist iz oddelka Golob v Radežu. Golob je padel, da bi prešel močan, si poškodoval desno nogo in si odrgnil obrvi. Škoda so ocenili na 500 Ndin.

elegantno

in po zadnji modi boš obločeni, če si naročiš obleko po meri pri podjetju

Krojač

v Novem mestu, kjer imajo tudi veliko izbino blaga, predvsem kvalitetnih kangarnov.

Kolektiv čestita vsem stalnim strankam in občanom za občinski praznik ter se priporoča za naročila.

mercator

REKLAMNA PRODAJA

V času od 23. oktobra do 4. novembra t. l. vam bodo na voljo po izrednih cenah:

- šalet sir ČOKA 150 gr 1,50 Ndin
- mlečna čokolada ZVEČEVO 500 gr 6,90 Ndin
- domači brandy ZVEČEVO liter 9,85 Ndin
- cherry vino PODRAVKA liter 6,80 Ndin

Izkoristite ugodno priložnost, ki vam jo nudi v svojih prodajalnih veletrgovina

mercator

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 9.00.

PETEK, 27. OKTOBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.40 Iz glasbenih sol. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Milan Dolenc: Pitanje konj. 12.40 Čez hrib in dol. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turiste. 15.45 Kulturni globus. 17.05 Glasbene upanke. 18.45 Na mednarodnih kripotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Pesmi raznih narodov poje Komorni zbor RTV Ljubljana. 20.30 Igrajo rovske orkestre. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 28. OKTOBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut s jugoslovanekimi ansambli zabavne glasbe. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 11.15 Kar po domače. 12.10 Pesmi moje domovine. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Sonja Horvat.

Gozdno semensarstvo. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — A. Buchwald: Kako sem postal gospodar v svoji hiši. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.10 Oddaja za naše iseljenice.

NEDELJA, 29. OKTOBRA: 6.00 — 6.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogani. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I 10.00 Še pomnite, tovariši... a) Franc Melek: Spomini na revolucijo. b) Franc Klopič: Jančev Janez iz Trbovelj. 10.45 Nedeljski mozaič — Turistični napotki za tujce goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.40 Nedeljska reportaža. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Znamenite arhije in monogoli. 17.30 Radijska igra — Nikolaj Michalevski: Trije mušketirji. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer.

PONEDELJEK, 30. OKTOBRA:

6.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanekih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jurica Zadravec: Značilnosti vinarstva v Italiji. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Koncert slavni opernih solistov. 18.15 sSignalle. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JET — studio Zagreb. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 31. OKTOBRA: 8.08 Opera matineja. 9.25 Slovenske narodne in ljudske ansambli orgle. 9.40 Glasbanov svet. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Jozica Krogar: Vrt v novembru. 12.40 Igrajo domači pihalni ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesmico. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torku na svidenj! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.15 Slovenake in jugoslovanke zborovske glasbe. 18.45 Družba in

šac. — Prof. Boris Zihari: Odmor oktobra v svetu. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijska igra — Andrej Hlong: Cortesova vrnitev. 21.15 Deset glasov — deset pesev.

SREDA, 1. NOVEMBRA: 6.00 — 6.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Mladost Durdjavič: Čevlji za mojstra Matveje. 9.05 Spomini... 10.00 Še pomnite, tovariši... 10.25 Bosa podniva, dekle, obsojev... 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jozica Balant: Sposobnost slikov rjave pasme za pisanje. 12.40 Španska pihalna godba. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Predvajamo prvi... 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Četrtovalni simfonični koncert. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jentkovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtovalni večer domačih pesmi in napoved. 22.10 Komorni glasbeni večer

CETRETEK, 2. NOVEMBRA: 8.08 Opera matineja. 9.25 Nastopa Sinfonija. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jozica Balant: Sposobnost slikov rjave pasme za pisanje. 12.40 Španska pihalna godba. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Predvajamo prvi... 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Četrtovalni simfonični koncert. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jentkovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtovalni večer domačih pesmi in napoved. 22.10 Komorni glasbeni večer

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI LEDAR

Petek, 27. oktobra — Sabina
Sobota, 28. oktobra — Simon
Nedelja, 29. oktobra — Ida
Ponedeljek, 30. oktobra — Senja
Torek, 31. oktobra — Alfonz
Sreda, 1. novembra — Dan mrivih
Četrtek, 2. novembra — Dušana

CESTNIKE

Tončki in Tonju Ježu iz Kanade pošljajo prisrčne pozdrave domači in domovine.

OBVESTILA

CLOVEKA, ki mi je 29. 9. s kombinirani odcepiljal psa izpred gostilne postavljal, naj psa v izogib posledicam vrne tja od koder ga je vzel. Anton Corol, Nova sela pri Kočevju.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in
KMETIJSKI STROJI
CANDY 75
samo
68.000 liri

VSE INFORMACIJE DOBITE:
NOVO MESTO: MOČNIK, Sokoiska 3, št. telefona 063-21-639
SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 3
PEROTTI-EKSPORT S. FRANCESCO 41, TRST

Perilo opere, oblačila očisti — Pralnica in kemična čistilnica Novo mesto, Germova 5.

RAZPIS
Občinsko sodišče v Novem mestu razpisuje presto delovno mesto **RAČUNOVODJE**.

Prostolec mora ustrezati običajnim pogojem za sprejem v delovno razmerje in mora imeti zaključni izpit ekonomske srednje šole. Pisarna doba en (1) mesec. Priglasitveni rok 15 dni.

RAZPISNA KOMISIJA
PREKLIC

Jože Kamuta, Osojnik 1, Semič, prepovedujem pašo, hojo in vožnjo po Budovincem posestvu v Malinskih Antonu Malenšču, ga bom čez tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Frane Kelvišar, Vel. Brusnice 9, prepovedujem vsako hojo, pašo in vožnjo po svojih parcelah ter po parcelah Martina Franka, in po kolne Marije Volčjak. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Fink, Obrh 15, Dol. Toplice, prepovedujem hojo in pašo kološki po moji njivi pri Suhorju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Frane Tramite, Dol. Graditše 11, Sentjernel, prepovedujem hojo po njivi ob potoku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ZAVNAJE

Ob iznenadni in prerani smrti našega dragega moža, očeta in zeta

ALOJZA CEMIČA
soferja pri »Avto Kočevje« doma in Brega pri Sinjem vrhu se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremlili na zadnji poti, mu darovali vence ter svojim izročili sošeljje. Frano iskrena zahvala kolektivni podjetja AVTO Kočevje za obisk, tolažilne besede in udeležbo na pogrebu, kakor tudi predstavniku omenjenega pod-

jetja za govor ob odprtem grobu, vsem soferjem — pokojnikovim prijateljem, župniku iz Vinice in vsem, ki so nam na kakršenkoli način nudili pomoč ob izgubi našega dragega Lojzeta. Zaljubljeni: žena Marija, štirje nedoletni otroci in tača

Ob prerani in bridki izgubi dragega moža, očeta, sina, brata, svaka, strica, bratranca in nečaka
VLADIMIRJA ZIDARJA

se zahvaljujemo vsem sosedom, gospodu župniku, gasilskim društvom Mali Kamen, Senovo in Veliki Kamen in vsem, ki so ga s cvetjem in vencem spremlili k večni, mu počitku. Iskrena hvala za tolažilne besede govornikom in pevcom za žalostinke.

Zaljubljeni: žena Ivanka, hčerka Dragica, sin Vlado, mama, brat in sestra s družinama in drugo sorodstvo.

KINIO

Brežice: 29. in 30. 10. jugoslovanski film »Srečni umirajo dvakrat. 31. 10. in 1. 11. jugoslovanski film »Vojaki«.

Crnomelj: 27. 10. ameriški barvni film »Prizanesa. 31. 10. in 1. 11. japonski barvni film »Morski roparje«.

Kočevje—Sadrans: 27. in 29. 10. angleški barvni film »Naloga eskadrile 633«. 29. in 31. 10. mehiški barvni film »Vod nebom Medike«.

Kranjska: 29. 10. nemški barvni film »Old Shatterhands«. Metlika: 29. in 30. 10. francosko-italijansko-jugoslovanski barvni film »Marco Polo«.

Mokronog: 29. in 30. 10. ameriški barvni film »Panik«. Novo mesto — »Krkas: 27. do 31. 10. francoski barvni film »Svetnik pripravljaja post«. 27. do 29. 10. jugoslovanski film »Narodni poslanec«.

Novo mesto — »Krkas: 31. 10. do 2. 11. japonski barvni film »Strašne zgodbe«.

Ribnica: 28. in 29. 10. italijansko-francoski barvni film »V senci inkvizicije«.

Sevnica: 28. in 29. 10. ameriški film »Nepomirljivis«.

Sodražica: 28. in 29. 10. angleški barvni film »Pod zavetjem noč«.

Sentjernel: 28. in 29. 10. ameriški barvni film »Velikan s Rodosom«.

Trebnje: 28. in 29. 10. nemški kriminalni film »Maščevalec«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Justina, Milena, Gabriela in Grna — Marijo, Milena Gorše iz Mačkova — Tatjano, Anica Luštek iz Mačkova — Srečka, Ana Strniša iz Repč — Franca, Marija Zamida iz Begunj — Renato, Doroteja Berk iz Gornje — Božo, Ljudmila Poljšak iz Krškega — Branka, Anica Vivodina iz Okljuka — Mladena, Elizabeta Končina iz Ravnika — Mirka, Anica Lavrišek s Trške gore — Marjeta, Angela Kotar iz Gornjega Vrhopija — Ireno, Bernarda Ivan iz Vrbovega — Nevenko, Anica Seta iz Kanjarice — Duška, Milica Cindrič iz Metlike — Jožka, Anica Slak iz Žukemberka — Marka, Marija Hlastan iz Reštanja — deklica, Milena Rokavec iz Dolnjih Pončev — dečka, Karolina Ude iz Irče vasi — dečka, Cecilija Hočevnar iz Slepšča — dečka, Olga Marjoti s Senovega — dečka, Nada Cini iz Koprivnice — deklico, Režka Braduta iz Cerovega loga — dečka, Ivanka Weiss iz Drušinske vasi — deklico, Danica Jevšnik iz Krškega — deklico in Jožeta Pečko iz Česanjčeva — deklico.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Dragica Pavlič iz Kranjčeva na Sotli — deklico, Slika Delvik iz Samobora — Sandro, Režka Skacan iz Samobora — Nenada, Barica Jukovina iz Krška — Branko, Veronika Teraž iz Podgorja — Budija, Jelka Zagmajster iz Brezovice — Zanja, Marija Rec iz Sevnice — Bojana, Franciška Stanič iz Zupeleca — Petra, Nada Turčič iz Vel. Horvatske — dečka, in Neža Sekora,inja iz Bizeljskega — deklico.

Obvestilo naročnikom in bralcem Dolenjskega lista

Zaradi dveh občinskih praznikov — v Brežicah in Novem mestu — smo nameravali danes tiskati naš pokrajinski tednik na 32 straneh. Ze smo pripravljali gradivo za tak obseg časnika, zbrani so bili tudi že vsi oglasi in čestitke, ko smo dobili od vodstva tiskarne DELO v Ljubljani obvestilo, da so nujno morali začeti z večjimi popravili glavnega rotacijskega stroja, na katerem tiskamo tudi naš list. Ta in prihodnji teden lahko izidemo le na 16 ali na 24 straneh. Da bi lahko objavili vse oglase, ki postajajo čedalje pomembnejši vir dohodkov za obstoj in redno izhajanje našega pokrajinskega tednika, smo se odločili za 24 strani, pri tem pa smo morali izpustiti nekatere stalne rubrike in stran partizanskega branja. Bralce, naročnike in sodelavce prosimo za razumevanje, saj bomo to in ono, kar smo pripravili za današnjo številko, lahko natisnili šele čez 7 oz. čez 14 dni.

Prihodnja številka bo izšla v petek, 3. novembra, na 24 straneh, nato pa bomo v četrtek, 9. novembra, tiskali 32 strani Dolenjskega lista. S tem bomo bralcem, ki so danes v 7 občinah dobili le po pol strani domačih vesti, nadomestili tudi zamujeno.

Lepo pozdravljeni!

KRONIKA NESREČ

Mopedist padel na pesku

Mopedist Frano Kotar iz Blata pri Trebnjem se je 27. oktobra zvečer peljal iz Dol. Nemške vasi proti Trebnjemu. Pri Kamni gori pa je zapeljal na pesek, padel in obžal nezavesten s poškodovano na glavi. Škodo so ocenili na 150 novih dinarjev.

Pred srečanjem sta vozila po sredi ceste

22. oktobra sta se v Dol. Poniškvalih pri Trebnjem na tretjinske redni cesti srečala osebna avtomobila, ki sta ju upravljala ljubljaničan Alojz Skofljanec in Anton Udovič iz Repč pri Trebnjem. Ker sta vozila po sredi ceste, sta se na ovinku prepomno opazila. Poskušala sta se izogniti nesreči, vendar sta kljub temu trčila. Skofljančev avto je zdrnil s ceste, Udovič pa se je ustavil po 50 m cirkulacije vožnje. Škodo so ocenili na 2500 Ndin.

Avto s slabimi zavornami

Alojz Hrovat iz Kranja se je 22. oktobra peljal z osebnim avtom iz Krnelja na Mirno. V Hrastovici je srečal osebni avto, ki ga je vozil Marjan Trobec iz Ljubljane. Trobec je pred srečanjem zavil nekoliko levo, da ga je Hrovat zadel. Škodo je bilo za 800 Ndin. S Trobcovega avta so vzeli registrske tablice, ker so ugotovili, da ima slabe zavore.

Za tovornjakom preveč na desni strani

20. oktobra se je dopoldne peljala z osebnim avtom fiat 750 (s tablico za preizkusno vožnjo) iz Novega mesta proti Zagrebu Jožica Čerjak iz Čudrova. Pri Skopceh je dohitela tovornjak in potem vozila za njim ob desnem robu ceste. Zapeljala je na barmiko, ko pa je spet zavila na cesto, se je znašla na levi strani ceste in trčila v osebni avto Zagrebčana Branka Bizjaka, ki se je pripeljal mirno. Pri nesreči ni bil nihče ranjen, škodo pa so ocenili na 9000 novih dinarjev.

Avto se je prevrnil na travniku

Valentin Markos z Jesenic se je 22. oktobra dopoldne peljal z ose-

bnim avtom po Pušcavi. Z neprijetno hitrostjo je peljal čez vzbočino na cesti, nakar ga je začelo zanašati. Nenadoma se je znašel na travniku, kjer se je avto prevrnil. Škodo je bilo za 850 Ndin.

V izposojenem avtu brez izpita

Jože Plafine iz Trebnjega je 16. oktobra popoldne posodil svoj avto Alojzu Kristlmu z Odge. Kristlmo se je, čeprav nima vsakršnega izpita, odpravil z osebnim avtom iz Staroga trga proti Mirni. Pri Medvedjem selu je na levem ovinku zapeljal na barmiko, zadel občestni kamen, zdrnil po maspu 10 m in obstal na kolesih. Škodo so ocenili na 300 Ndin.

Nesreča pred novomeškim »Petrolom«

Muhamed Hodžić z Broda pri Novem mestu se je 21. oktobra popoldne peljal z osebnim avtom po Ljubljanski cesti v Novom mestu. Na križišču pri »Petrolu« je naglo zavil proti česti horojev, ne da bi zmanjšal hitrost. Zaneslo ga je na pločnik, od tam pa odhilo v osebni avto Beograščana Mladena Mihalovića, ki je na križišču čakal da bo prednostna cesta prosta. Škodo so ocenili na 900 Ndin.

Žrebe je skočilo pred motorista

Motorist Franc Krulc se je 20. oktobra popoldne peljal iz Dobove proti Brežicam. V vasi Trnje mu je nenadoma skočilo pred motorno kolo žrebe last. Franca Vogrinca. Motorist je žrebe zadel in padel. Hudo poškodovanega so odpeljali v brežiško bolnišnico. Na motornem kolesu je za okrog 300 ND škodo.

Kolesarka na pokrovu avtomobila

18. oktobra popoldne se je 13-letna kolesarka Dimitrija Grančarski pripeljala iz stranske ceste v križišče Ceste prvih borcev v Brežicah. Ker se ni prupikala, se je cesta prosta, je zapla pot v omizju osebnega avtomobila Francu Murmu iz Sentlenarta, ki je kolesarka zadel. Kolesarka se ni prupikovala, na avtomobilu pa je za okrog 220 ND škodo.

maliglas

SLUŽBO DOBI

MLAJŠE DEKLE za varstvo otrok sprejemam. Pisca dobra, Marija Kogoršek, Ljubljana, Vodnikova c. 295.

ZA GOSPODINJSTVO potrebujem resno žensko, ki ima rada otroke. Nudim samostojno stanovanje in 8-urni delavnik. Kettlejev drevored 15, Novo mesto.

STANOVANJA

DVA DVAKA isčeta sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1589/87).

ZAKONSKI PAR brez otrok, isče sobo in kuhinjo ali samo sobo: Vojko Petruševski, V. P. 1394-19, Novo mesto — Bežina.

PRODAM posestvo s 3 ha zemlje in hišo v dočrtnem stanju. Ogleda site se pri Antoniji Ijše, Sp. Vodača 27, p. V Trilšču na Dolenjskem od 15. novembra 1967.

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Trdinova 21, Novo mesto.

MLAD PRIPRAVNIK na občini isče sobo v Novem mestu. Pomudne pošljite upravi lista pod »Arhit0824«.

PRODAM

PRODAM šivalni stroj, avtomat — električni, siva naprej in nazaj (cik-cak), ena, siva gumbe itd., skupno 12 raznih načinov — za 120.000 Sdin; električni šivalni stroj, siva naprej in nazaj, šitka, krpa nogavice — za 60.000 Sdin; pisalni stroj »Adler« za 30.000 Sdin; in Foto aparat Kijev za 50.000 Sdin, na ogled pri fotografu, Cesta prvih borcev 46, Brežice.

ZENSKO rabljeno italijansko kolo in 40 literski lonec za kuhanje pečila prodam. Trdinova 32, Novo mesto.

PRODAM skraj nov kavč, Buko, vec, Muzeska 1, Novo mesto.

POCENI prodam gradbeno parcelo v Vel. Bučni vasi. Makovec, Kristanova 5, Novo mesto.

UGODNO prodam opremljeno spalnico. Vprašajte pri Franci Kocniku, Novo mesto. Nad mlini 19, v popoldanskem času.

PRODAM parcelo gozda v bližini Kočevja. Jože Klun, Rudnik 23, Kočevje.

PRODAM pisalni stroj znamke

»Dubieda št. 8, 60 cm, cena 1.600 Ndinarjev. Naslov v upravi lista (1592/87).

PRODAM kombiniran italijanski voziček. Partizanska 3, Novo mesto.

PRODAM HARMONIKO znamke »Plees«. Naslov v upravi lista (1596/87).

UGODNO prodam različno spalnico s vložki in žimnico. Naslov v upravi lista (1596/87).

PRODAM vinograd z zidnico in vinom na Trški gori. Dostop možen tudi z avtomobilom. Naslov v upravi lista (1600/87).

PRODAM sobno pohištvo v vzmetnicah. Naslov upravi lista — (1608/87).

PRODAM nov 14 in 16 colski gumni voz. Lavriha, Škofljica 51.

PRODAM 4.000 kosov rabljene strojne opake — bobrovce. Cena ugodna. Anton Malnarš, Semič št. 5.

NA ZALOGI imam večjo količino kvalitetnega spina po 25 Sdin za kilogram. Dostop možen s avtomobilom. Prodajati ga bom med 30. 10. 1967 v Vinov vrhu pri Dvoru. Feliks Stuper, vinarov vrh.

PRODAM (UVOZEN) avstrijski otročki voziček in košarico, oboje skoraj novo. Prodajati tudi pletilni stroj (Simac Ar. Knitter), ki pleče več sto vrstov. Ogled vsak dan. Stegnar, Prešernova c. 10, Ljubljana.

KUPIM

KUPIM invalidski voziček na ročni pogon. Kdor ga ima, naj mi piše v kakšnem stanju je in cenai. Jože Nahtigal, Drežnji vrh 16, Mokronog.

RAZNO

POROCNE PRSTANE po najnovejši modi in vsa slatarska dela opravlja zlatar. Gospospa 5, Ljubljana (poleg univerze).

ODDAM v našem velike garajo. Naslov v upravi lista (1610/87).

CE BOLEHATE na želodcu ali na jetrih, šolču ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poskusite zdravljenje s učinkovitim naravnim sredstvom: rogauškim DONAT vrelcom! Zahvaljajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEJLNIKU IN STANDARDU (MERCATORJU) — tel. 21.158.

AVTO, KI GA JE NAJLAŽE UPRAVLJATI
test **DAF 44**
z avtom na pot
KAM ZA MARTINOVO NEDELJO?
vozili smo
NOVEGA SPAČKA
CITROEN DIANA

V NOVI ŠTEVILKI AVTOMOBILISTIČNE REVIE **avto**

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja
tekstilne tovarne »NOVOTEKS« — Novo mesto ponovno razpisuje mesto **DIREKTORJA PODJETJA**
Pogoji:
1. visoka strokovna izobrazba in 5 let prakse na ustreznem delovnem mestu (prednost imajo kandidati iz tekstilne stroke) ali
2. višja strokovna izobrazba in 8 let prakse na vodilnem delovnem mestu v tekstilni industriji ali
3. srednja šolska izobrazba in 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu v tekstilni industriji.
Kandidat mora biti družbeno-politično razgledan in aktiven, organizacijsko sposoben ter mora izpolnjevati druge z zakoni določene pogoje.
Ponudbe je treba dostaviti v roku 30 dni po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in s dokazili o izobrazbi ter dosedanjih zaposlitvah.
Udeležence razpisa bomo obvestili o izbiri v osmih dneh po odločitvi delavskega sveta.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jankopec, Marjan Legan, Jože Primo, Jožica Teppy in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Casopisno podjetje »Delov« v Ljubljani.